

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES.
OFFICIAL REPORT

*Twenty-fourth day of the Third Session of the Andhra Pradesh
Legislative Assembly.*

THE ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

[Thursday, the 8th September, 1969.

The House met at Half-Past-Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS.

SUPERSESSION OF WARANGAL MARKETING SOCIETY

681.

*782 (1873) Q.—Sri C. Janga Reddy (Parkal) :—Will the hon. Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Warangal Committee of District Co-operative Marketing Society has been superseded by the Collector ; and

(b) if so, the reasons therefor ?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy :—(a) Yes.

(b) A statement is placed on the Table of the House.

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

(See answer to Clause (b) of Starred Legislative Assembly
Question No. 1873 [*631])

The reasons adduced by the Collector (Co-operation) Warangal for superseding the Managing Committee of the Warangal District Co-operative Marketing Society are :—

(1) The committee instead of remitting the sale proceeds of Chemical Fertilisers to Government invested them in the business of the society and wilfully failed to pay a huge amount of Rs. 27.93 lakhs, due to the State Government on account of credit-cum-consignment account, for the supply of Chemical fertilisers meant for the Warangal District.

(2) The committee failed to make physical verification of stocks and to collect sale proceeds of Chemical Fertilisers from the agent societies (on credit-cum-consignment terms) and its own depots amounting to Rs. 9.78 lakhs and violated instructions of the Government.

(8) The Committee diverted a sum of Rs. 18.19 lakhs out of sale proceeds of chemical fertilisers to the lorry transport contractors and for other purposes for which it is not meant. This amount should have been remitted to the Government.

(4) The Committee failed to manage the business of chemical fertilisers entrusted to it by Government, as envisaged for delivering the stocks of fertilisers to the correct persons responsible, while supply stocks to the agent societies, thus giving scope for delivery of stocks to unauthorised persons.

(5) The Committee failed to safeguard the properties of the society in that the cost of empty gunnies worth Rs. 25,000 was written off by the Society for which approval of general body was not taken.

(6) The committee failed to maintain accounts of the Jeep and Lorries properly.

(7) The committee failed to take any action for recovery of an amount of Rs. 15,000 which was drawn on 28-1-1967 and was not brought to the Cash Book till 31-5-1968 by the Cashier of the society.

(8) The Committee failed to remit the loan instalments due to the Government.

(9) The Committee appointed a retired Co-operative Sub-Registrar as Office Manager of the Society without obtaining prior permission of Registrar of Co-operative Societies and without any provision in the byelaws.

10. The Committee failed to supervise the work of the staff which resulted in the heavy accumulation of overdues from the agent societies and its own depots amounting to Rs. 9,73,753.79.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు (నర్సాపూర్) :— ఈ కమిటీని రద్దు చేశామని చెప్పారు. ఎప్పుడు రద్దు చేశారు? పాలకవర్గ సభ్యుల పేర్లు ఏమిటి? పేరిటమీద పెట్టిన స్టేటుమెంటులో ఒక పాయింటులో 28 లక్షలు, రెండవ పాయింటులో రాదాపు 10 లక్షలు గవర్నమెంటు ఇన్ స్ట్రక్షన్సు ప్రకారం క్రెడిట్ చేయలేదని చెప్పారు. ఏ సంవత్సరానికి సంబంధించినదమ్మ క్రెడిటు చేయలేదు? ఎందువల్ల లేకుండా ఉంది?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :— ఇది ఎరువులకు సంబంధించినది. వైస్ చైర్మన్ సొసైటీకి వారు అప్పు ఇస్తారు. వారు తిరిగి కట్టలేదు. కట్టినచోట వేరే వ్యాపారానికి ఉపయోగించారు. ఆ మొత్తాన్ని, తరువాత, నేను డేటు ఎగ్జాక్ట్ గా చెప్పలేను కాని ఇది 68 ఆఖరులో జరిగింది. మొత్తం 87 లక్షలు అనేదాంట్లో మూడు వర్షాలు ఉన్నాయి, కొన్నిచోట్ల కట్టినదానిని వేరే వ్యాపారానికి ఉపయోగించారు ఆ కమిటీ సభ్యుల పేర్లు నా దగ్గర లేవు.

శ్రీ టి. ఎస్. మూర్తి (నరంగల్లు) :— ఈ సొసైటీని మొదట ఏర్పాటుచేసినది చేయడంకోసం ఆఫీసరుకు అప్పజెప్పి, ఆశరువాత ప్రవేశపెట్టుగారు ఆయనకు అప్పజెప్పకుండా యీ అకౌంట్సు నరుకాటు చేసినట్లు కనబడుతోంది. అప్పుడు

అవకతవకలుగా వ్యాపారంచేసి, చాలా బ్రహ్మాండమైన డబ్బు సంపాదించారని పెద్ద రూమరుగా వుంది. 28 లక్షల డబ్బు వున్న విషయంలో సూపర్ సెషను తీసేసి మళ్ళా వారిని తేవడానికి కారణం ఏమిటి? మధ్యలో యీ పుస్తకాలన్నీ వారిదగ్గర పెట్టుకుంటే ఎందుకు ఊరుకున్నారు?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:—ఊరుకోలేదు. కలెక్టరు సూపర్ సీడ్ చేశారు. ఆ తరువాత వారు కోర్టుకు వెళ్ళితే వైకోర్టు స్టే యిచ్చి, మళ్ళా వారిని రియిన్ స్టేట్ చేసింది. ఈ రిపోర్టుకూడా తేలిలుమీద పెట్టాము.

శ్రీ టి. యన్. మూర్తి:—ఆ లెక్కలు సరిగా చూచి ఒక కంప్లూషనుకు వచ్చారా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:—ఎంక్వయిరీ జరిగి, సూపర్ సెషనుకు కలెక్టరు యిచ్చిన నోటీసు, అందులో పున్న చార్జ్స్ — అవన్నీ తేలిలుమీద పెట్టాము.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎర్రగొండిపాలెం):—ఆ కమిటీ ఎంత మొత్తాన్ని ఇన్ స్టాల్ మెంట్స్ ను — పే చేయలేదు?

Mr. Speaker:—Is the matter still pending before the High Court?

Sri K. Vijayabhasker Reddy:—No, Sir. It is disposed off and the management is reinstated.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—ఇన్ స్టాల్ మెంట్ ఎంత? అందులో రైతులకు సంబంధించి ఉంటే చారికి వావను చేయాలి కదా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:—రైతులకు సంబంధించింది కాదు. క్రెడిటు సొసైటీ వారికి ఫర్టిలైజరు అప్పు యిచ్చారు. వారు క్రెడిటు చేయక, చేసినచోట మార్కెటింగు ఫెడరేషనుకు కట్టకుండా వేరే వ్యాపారానికి ఇన్వెస్టు చేశారు.

శ్రీ జి. శివయ్య (పుట్లూరు):—9.78 లక్షలు క్రెడిటు సొసైటీ వల్ల రావాలి అన్నారు. 18.19 లక్షలు ట్రాన్స్ ఫోర్టు చార్జెస్ క్రింద ఖర్చు చేశామన్నారు. ఈ ట్రాన్స్ ఫోర్టు అమౌంట్ ఆ సొసైటీలకు స్టేటు గవర్నమెంట్ యిచ్చిందా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:—కొంచెం రైవర్స్ ను వున్నాయి. రిజిస్ట్రారు అనుమతిలేకుండా చేయకూడదు. గవర్నమెంట్, రైల్వే ఆఫ్ అగ్రికల్చరు వారి అనుమతితో ఇవ్వకుండా, ప్రభుత్వానికి కట్టవలసిన డబ్బును దానికి అడ్డం వేసుకున్నారు.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి (వరచూరు):—కమిటీని సూపర్ సీడ్ చేస్తే, ఈ ఫోన్ ల్యూర్స్ రావడానికి కాద్యులు ఎవరు? 57 ఎంక్వయిరీ అని చేపారు. అదిచేసి, సొసైటీ మొత్తం ఇంటరెస్టు కాపాడడానికి గవర్నమెంట్ తీసుకోబోతున్న చర్యలు ఏమిటి?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:—తేలిసిన వెంటనే సమాఖ్య చేయడానికి రిజిస్ట్రారుగారు శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నారు. Most of the diversion you will see, Sir that they are only diversions and defaulting. Not misappropriations.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్లా):—కొన్ని డై వర్క్స్ను, కొన్నిమిన్ అప్లికేషన్లు అని చూపించారు కాని కొన్ని వేల మక్కలను క్వింటాలు 70-75, 80 రు.లకు కొని బీహారుకు, కలకత్తాకు 180 రు.లకు అమ్మి లక్షరూపాయలు సంపాదించారు. ఈ విషయం తెలుసుకోడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నంచేసిందా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:—ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయాలి. If the Hon. Member wants, I will give all the particulars.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నల్లెవల్లి) :— మొక్కజొన్నలు వ్యాపారం చేస్తే ఎంత లాభం వచ్చింది? ట్రాన్స్ఫర్మర్లు ఖర్చులకు 20 లక్షల రూపాయలు వేశారు. ఆ ట్రాన్స్ఫర్మర్లు కంపెనీ ప్రశ్నించబడుతూ ఉన్నాయి సొంతమా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—ఆ రెండు డిటెయిల్స్ లేవు. ప్రత్యేక ప్రశ్న వేస్తే చెబుతాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నల్లెకల్) :—సప్లయ చేసిన ఎరువులు ఎంత? చేసిన వ్యాపారమెంత? వివరాలు చెబుతారా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—నోటీసు కావాలి. ట్రాన్స్ఫర్మర్లకు డి. సి. ఎం. ఎస్. కూడా ఫలానా పద్ధతిలో తెండర్స్ కాల్ ఫర్ చేసి యివ్వా లన్నాము. If there is any defect, we will take action. All these particulars are not with me.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—18 లక్షల 19 వేలు ట్రాన్స్ఫర్మర్లు కాంట్రాక్టరుకు డై వర్క్స్ చేశారు. అంటే ఎన్ని కోట్ల రూపాయల విజి నెస్ చేసివుండాలి వీరు? దానిపైన మనకు రిపోర్టు కావాలి కదా.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :— డి. సి. ఎం. ఎస్. కు 18 లక్షలు పమి పెట్టడం కాదు. ట్రాన్స్ఫర్మర్లు కావలసినది యింకా ఎక్కువ వుండవచ్చు. కాని, రిజిస్ట్రారు పర్మిషను లేకుండా దానిని ఉపయోగించడం పొరపాటు.

(some members stood up)

Mr. Speaker:—Now the question is whether it is a fact that such and such Co-operative Marketing Society has been superseded, and the reasons. Now you are going into details as to the extent of business carried on by this Society and all that. If the Minister has got the information he can furnish it.

Sri K. Vijayabhasker Reddy :—I do not have the information, Sir.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—Let him place it on the Table of the House day after tomorrow.

Sri K. Vijayabhasker Reddy :—If the Members want any specific information, I am prepared to get.

Mr. Speaker:—What the Minister says is that whatever information the hon. Members want, he will get it. Only thing is...

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—At least we should have half an hour discussion.

Sri K. Vijayabhasker Reddy :—How can half-an-hour discussion be allowed, Sir? All the facts relating to the reasons for supersession have been placed on the Table of the House. Hon. Members will see that most of it is diversion and they should have taken proper permission of the Registrar and diverted. It is not a question of misappropriation.

శ్రీ సి.పె.ఎం. రాజేశ్వరరావు :—ఇంత పెద్దమొత్తాలు ప్రజా ధనాన్ని దుర్వినియోగం చేసిన మహానుభావులు కోరేది కూడా సూపర్ సెషన్. దానితో పీడ వదిలిపోతుంది వారికి. ఇంక అడిగేవారు వుండరనే పద్ధతిలో వుంటారు వారు. ప్రభుత్వంవారు సూపర్ సీడ్ చేశామని తృప్తి పడుతున్నారా? 27 లక్షల 98 వేల రూపాయలు ఫర్టిలైజర్ల క్రిందకు వంపిస్తారా? ఆ డబ్బు వసూలు చేసి తిరిగి డి. సి. ఎం. ఎస్. కు వంపించారా? డబ్బు తిరిగి వచ్చిందా లేక అది ఇదీ అంతా కలిపి పోయిందా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—సూపర్ సెషన్ చేసినందువల్ల తప్పించు కుంటారని రాజేశ్వరరావుగారంటే ఏమి చెప్పాలి? Whoever is responsible for all these things will be taken action against. But that apart, Sir I do not have information about the latest stage of collections. I will get it. I know that the Registrar is pursuing for collections.

Sri D. Venkatesham (Kuppam) :—In the Minister's reply it is stated that the overdues of the Society and diversion of the amount without the permission of the Registrar towards the transport charges are the two things. కారణాలని అన్నారు. దీనికి సూపర్ సెషన్ ఎందుకు కోరారో అర్థంకావడంలేదు. Our Cashier has not remitted about Rs. 15,000 as so the Government considers that without the permission of the Registrar those people have diverted Rs. 18.19 lakhs. Another thing is Rs. 9.7 lakhs is due from the Society. And there is no specific order on what account it has been superseded. Hence, I request the Minister to clarify about the other details pertaining to the Supersession order.

Sri K. Vijayabhasker Reddy :—There is nothing more to be clarified. The charges framed against the management for supersession is placed on the Table of the House. The reasons are obvious.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—The Committee instead of remitting the sale proceeds of the Chemical Fertilisers to the Government have invested them for the business of the society and willfully failed to pay huge amount of Rs. 27 lakhs due to the State Government on account of Credit-cum-assignment account for the supply of Chemical fertilisers meant for Warangal district. ఇదిమంతా ఉప్పు దీ పనిటంటే అందుకు ఉపయోగించకుండా మరొక బానికే ఉపయోగించారని అన్నారు. నిల్ పుల్లి అఫిడావ్ చెప్పాడు. అప్పువసూలు చేసి యాక్ట్ చేసి పంపించాడు ?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—సూపర్ సెషను జరిగిన తరువాత తక్కినవి ఫోలో అవుతాయి. సూపర్ సెషనుపై ప్రైవేట్ కు వెళ్ళారు. అక్కడ స్టే యిచ్చారు. తరువాత రేన్ స్టేటు చేశారు.

శ్రీ టి. ఎస్. మూర్తి :—ప్రైవేట్ తీర్పు ఇచ్చి ఎన్నిరోజులైనది? ఈ లోపల ఏమి యాక్షను తీసుకున్నారు?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—ఈ లోపల ఏమి తీసుకుంటాము? కలెక్షన్లు చేయడానికి తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—సూపర్ సెషన్ చేస్తాం., అది పోయింది అన్నారు అది వైసలై తే కదా మేము ఏమైనా చేసేది అంటున్నారు. ఆరు నెలలు కూర్చుంటే ఏమి జరుగుతుంది? తరువాత మనుషులు తప్పించు కుంటారు. అక్కాంటు సరిచేసుకోడానికి కూడా టైం ఇచ్చారు. తరువాత ప్రైవేట్ కు వెళ్ళారు. ఈ విధంగా గవర్నమెంటు వారిని ఎందుకు ప్రొటెక్టు చేస్తున్నట్లు?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—ప్రొటెక్షను ఏమీ లేదు. మిస్ అప్రాప్రియేషనుకు డై వెర్షనుకు భేదం ఉంది. డిఫార్మర్లు ఉంటే కట్టాలి. కలెక్టరు సూపర్ సీడ్ చేయడం జరిగింది. స్పెషల్ ఆఫీసరును కూడా వేసారు. ఇంతలో ప్రైవేట్ కుంచి స్టే వచ్చింది. తరువాత రేన్ స్టేటు చేయాలని అర్థమయ్యా అన్నారు. ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తుంది?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ప్రైవేట్ కు స్టే ఇచ్చిన తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారి వద్ద ఎన్ని రోజులున్నది?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—ప్రైవేట్ కు స్టే ఇచ్చారు. ఏదారు నెలలు తరువాత జడ్జిమెంటు ఇచ్చారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇచ్చిన తరువాత ఏమి చేశారు?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—కలెక్టు చేయడానికి వ్రయత్నం జరుగు తోందని చెప్పాను కదా.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—మూడు రూపాయలు టెండరర్ మిస్ అప్రాప్రియేషను అంటే రెండు సంవత్సరాలు శిక్ష వేస్తున్నారు. పెద్ద వారికి డై వెర్షను, చిన్న వారికి మిస్ అప్రాప్రియేషను అవుతుందా? డబ్బు సంగతి అక్కరలే లేదా? జవాబు చెప్పరేమి?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—లేచెస్తు పొజిషను కలెక్షన్లు గురించి తెప్పించి ఉస్తాను. But I must again stress that it is not exactly misappropriation. Most of the amount is diversion without the proper permission.

(దు) శ్రీ టి. ఎస్. మూర్తి :—డై వెర్షను అనేది తరువాత పుట్టినదాన్ని మొట్టమొదట సూపర్ సీడ్ చేయడానికి కలెక్టరు గారు అర్థం చేసుకోవలసిందే.

పొలిటికల్ వలుకుబడిని ఉపయోగించి చాలా రోజులు ముఖ్యమంత్రిగారివద్ద కాగితం ఆపిన తరువాత అన్నీ సర్దుకున్నారు. తరువాత నూపర్ సెషన్ ఆర్డరు ఇచ్చారు.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—ముఖ్యమంత్రి గారికి దీనితో సంబంధం లేదు. అరకంగా చెప్పడం మంచిది కాదు. నూపర్ సెషను కలెక్టరు చేస్తాడు. ప్రభుత్వానికి రానేరదు. స్టే ఇవ్వాలంటు గవర్నమెంటు ఆంగీకరించలేదు. Government have refused. They said the appeal lies before the Ragister and file before him. How does the Chief Minister of the concerned minister come in, Sir?

శ్రీ నావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—వారి వద్ద నాలుగు రోజులుంచి పని చేసుకున్నారు.

Sri T.S. Murthy:—Who are the Board of Directors?

Sri K. Vijayabhasker Reddy:—I can supply the names of the Board of Directors. But, I know the president is Sri Venkatarama Narsiah.

శ్రీ పి. నుబ్బయ్య :—దీనికి ఎవరు కారకులో చెప్పరేమి?

Sri K. Vijayabhasker Reddy:—If the Members want I will supply the information.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—సహకార సంస్థలలోను డి.సి.ఎమ్.ఎస్.లలోను అగ్రికల్చరు కోఆపరేటివ్స్ లోను సాధారణంగా అనేక డిఫికల్టీలు, డైవర్స్, మిస్ అప్రాప్రియేషన్లు జరుగుతున్నాయి. గవర్నమెంటు అప్పుడప్పుడు రివ్యూ చేస్తున్నారు. ఇట్టి పరిస్థితులలో లెజిస్లేటర్స్ ఒక కమిటీని వేసి వాటికి సంబంధించి రిపోర్టు ఇచ్చే ఏర్పాటు చేస్తారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—దానికి ఎన్ని సంవత్సరాలు వడుతుందని మీ ఆశ్చర్యం?

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—కొన్ని మాసాలలోనే చేయవచ్చును.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—వైడ్ స్ట్రెడ్ గా ఉన్నప్పుడు ఎన్ని చేయగలరు?

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—కొన్ని ఐనా చేస్తే ప్రయోజనం ఉంటుంది.

Mr. Speaker:—It is impossible task which you will be asking the Government to take up.

Sri Ch. Rajeswara Rao:—But we must do. We are responsible Sir. If the Government does not feel, we are feeling the responsibility.

Mr. Speaker:—I do not think you can do better work than the audit department.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—తమరు చెప్పింది వాస్తవం.

**EXEMPTION OF LAND REVENUE UNDER SECTION (6) OF
ADDITIONAL LAND REVENUE ACT**

632—

*249 (6532) Q.—Sarasri G. Latchanna (Sompeta), B. Ratna-sabhapathi (Rajampet) G. Sivaiah N. Raghavareddy and Teegala Satyanarayana (Mahabubabad):—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state:

Talukwise No. of pattadars who have been exempted from the payment of Land Revenue and the Additional Land Revenue under sub-section (1) of Section 6 of the Andhra Pradesh Land Revenue Enhancement Act, 1967 and the amount involved therein ?

The Minister for Revenue (Sri P. Thimma Reddy) :—

A statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

STATEMENT SHOWING THE TALUKWISE NUMBER OF PATTADARS WHO HAVE BEEN EXEMPTED FROM PAYMENT OF THE LAND REVENUE AND ADDITIONAL LAND REVENUE UNDER SUB-SECTION 1 OF SECTION 6 OF THE ANDHRA PRADESH LAND REVENUE (ENHANCEMENT) ACT, 1967 AND THE AMOUNT INVOLVED THEREIN PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE—VIDE ANSWER TO L. A. Q. NO. 6532 (STARRED) [* 682]

Sl. No.	Name of the Taluk	No. of Pattadars exempted from payment of L. R. & Add. L. R. under section 6 of the A. P. Land Revenue (Enhancement) Act.	Amount involved.
(1)	(2)	(3)	(4)
1. SRIKAKULAM DISTRICT:			
			Rs.
1.	Ichapuram	3,645	8,642
2.	Sompeta	12,654	40,405
3.	Tekkali	15,720	84,554
4.	Pathapatnam	13,082	28,231
5.	Srikakulam	10,710	18,962
6.	Narasannapeta	3,875	6,785
7.	Cheepurupalli	10,225	26,263
8.	Paravatiapuram	4,634	14,866
9.	Saluru	8,572	8,540
10.	Bobbili	7,406	23,574
11.	Palakonda	4,081	10,318
	Total	89,584	2,14,179

(1)	(2)	(3)	(4)
2. VISAKHAPATNAM :			Rs.
1. Visakhapatnam	1,482		2,448
2. Bheemunipatnam	81,042		78,502
3. Anakapalli	15,500		35,328
4. Vizianagaram	4,129		8,228
5. Srungavarapukota	1,720		5,880
6. Chodavaram	1,430		2,918
7. Madugula (Sub-Taluk)	3,609		9,815
8. Elamanchili	5,757		16,320
9. Narasipatnam	14,200		28,500
10. Chintapalli	515		3,462
Total		82,394	1,82,396

3. EAST GODAVARI DISTRICT :

1. Amalapuram	9,110	22,692-79
2. Kothapeta	1,208	6,962-94
3. Razole	2,245	11,515-00
4. Kakinada	6,340	5,259-40
5. Pithapuram	741	2,586-71
6. Ramachandrapuram	1,019	8,148-85
7. Rajamundry	2,683	10,271-20
8. Ramachodavaram	237	975-68
9. Peddapuram	864	8,320-00
10. Prathipadu	8,607	11,636-00
11. Tuni	5,052	17,718-19
12. Yellavaram	1,388	5,592-29
Total		84,484 1,06,679-15

4. WEST GODAVARI DISTRICT :

1. Narasapur	11,082	17,421-56
2. Bhimavaram	116	358-97
3. Tanuku	609	1,282-14
4. Kovvur	3,050	15,289-00
5. Polavaram	2,842	12,641-40
6. Eluru	3,227	10,984-73
7. Tadepalligudem	1,128	5,045-24
8. Chintalapudi	8,148	24,880-94
Total		80,202 88,508-98

5. KRISHNA DISTRICT :

1. Nuzivid	5,898	15,902-97
2. Jaggaiahpet	1,700	9,500-00
3. Gangavaram	724	1,827-32
4. Vijayawada	8,395	30,292-09
5. Bandar	3,389	12,580-06

(1)	(2)	(3)	(4)
			Rs.
6.	Tiruvur	6,652	32,507-38
7.	Divi	287	2,403-78
8.	Kaikalur	426	238-74
9.	Gudivada	851	469-84
10.	Nandigama	4,838	18,545-17
	Total	32,660	1,24,211-28
6.	GUNTUR DISTRICT :		
1.	Ongole	3,824	80,269-94
2.	Baptla	21,359	53,275-06
3.	Tenali	8,208	6,240-29
4.	Repalle	3,609	5,228-51
5.	Guntur	8,382	46,682-16
6.	Sattenapalli	15,284	78,434-04
7.	Narasaraopet	20,818	67,728-70
8.	Vinukonda	2,078	17,108-81
9.	Palnad	20,241	1,02,621-43
	Total	98,898	4,87,594-94
7.	NELLORE DISTRICT :		
1.	Nellore	2,326	1,410-00
2.	Atmakur	2,915	8,811-19
3.	Rapur	2,874	9,845-00
4.	Gudur	8,628	12,891-06
5.	Sullurpet	12,646	29,343-00
6.	Venkatagiri	2,048	4,326-82
7.	Kavali	421	1,441-18
8.	Kovur	806	897-00
9.	Udayagiri	5,982	17,512-55
10.	Kandukur	5,046	20,047-18
11.	Kanigiri	10,740	83,500-00
12.	Podili	8,152	20,505-77
13.	Darsi	4,227	11,968-23
	Total	59,251	1,70,998-98
8.	CUDDAPAH DISTRICT :		
1.	Pulivendla	9,500	80,804
2.	Kamalapuram	872	3,784
3.	Proddatur	1,272	6,589
4.	Jammalamadugu	25,016	54,872
5.	Sidhout	7,292	18,262
6.	Rayachoti	12,206	62,588
7.	Cuddapah	4,454	15,851
8.	Baivel	9,512	26,848
9.	Rajampet	9,27	21,840
	Total	79,455	2,80,858

1	2	3	4
9. CHITTOOR DISTRICT :			
1. Chittoor	11,850	26,916	
2. Puttur	25,203	48,029	
3. B. Policut	9,501	20,448	
4. Chandragiri	14,551	41,593	
5. Kalahasti	5,374	7,032	
6. Satyavedu	23,862	40,289	
7. Madanapalle	4,112	16,606	
8. Vyalapadu	11,815	28,855	
9. Punganur	5,580	27,620	
10. Palmaner	10,545	31,848	
11. Kuppam	8,618	25,172	
Total	1,80,461	3,17,508	

10. ANANTAPUR DISTRICT :

1. Hindupur	13,767	22,375-88	
2. Kadiri	12,104	80,753-86	
3. Madakasiria	6,862	44,152-00	
4. Penukonda	15,612	80,818-15	
5. Dharmavaram	18,066	32,883-81	
6. Kalyandurg	13,146	85,579-00	
7. Rayadurg	23,429	35,801-99	
8. Anantapur	22,100	45,508-00	
9. Gooty	9,521	81,429-56	
10. Tadpatri	11,734	83,838-72	
11. Uravakonda Sub-taluk	4,148	15,987-51	
Total	1,85,586	3,58,073-08	

11. KURNOOL DISTRICT :

1. Kurnool	1,455	6,459-64	
2. Nandikotkur	496	3,162-67	
3. Dhone	6,494	23,223-67	
4. Nandyal	5,709	15,902-92	
5. Allagadda	9,542	42,555-70	
6. Koilkuntla	4,532	2,198-00	
7. Banaganapalli	1,172	4,895-01	
8. Markapur	11,874	82,939-84	
9. Giddalur	8,704	25,222-28	
10. Atmakur	5,677	25,415-92	
11. Adoni	11,569	36,183-58	
12. Alur	4,821	19,488-85	
13. Patukonda	10,000	42,000-00	
Total	82,045	2,99,448-00	

(1)	(2)	(3)	(4)
12. MAHBOOBNAGAR DISTRICT :			
1.	Mahboobnagar	7,483	26,291-38
2.	Kalwakurthy	10,849	45,929-22
3.	Shadnagar	7,267	30,429-22
4.	Nagarkurnool	8,912	35,979-40
5.	Achampet	7,788	28,588-18
6.	Kollapur	6,466	2,881-38
7.	Makthal	7,515	38,917-85
8.	Kodangal	3,600	18,220-15
9.	Atmakur	4,231	19,697-27
10.	Gadwal	11,778	12,110-38
11.	Wanaparthy	6,354	19,557-51
12.	Alampur	3,670	18,850-00
Total		85,658	5,25,040-75
13. NALGONDA DISTRICT :			
1.	Nalgonda	24,826	65,168-60
2.	Suryapet	14,690	54,127-80
3.	Miryalguda	18,628	61,819-79
4.	Huzurnagar	14,812	59,209-95
5.	Deverakonda	14,552	61,295-44
6.	Bhongir	7,312	26,287-04
7.	Ramannapet	11,425	34,507-80
Total		1,01,225	3,61,861-42
14. KHAMMAM DISTRICT :			
1.	Khammam	10,809	42,525-53
2.	Madhira	12,766	46,819-00
3.	Yellandu	5,880	29,608-32
4.	Kothagudem	6,987	26,372-00
5.	Burgampad	4,073	14,579-83
6.	Bhadrachalam	4,741	12,400-99
7.	Nugur	1,829	5,831-98
Total		47,085	1,78,129-24
15. HYDERABAD DISTRICT :			
1.	Hyderabad East	1,280	4,477-76
2.	Ibrahimpattam	3,714	15,007-39
3.	Medchal	3,873	10,658-31
4.	Hyderabad West	2,534	9,245-84
5.	Hyderabad Urban	294	1,084-45
6.	Chevella	4,805	21,162-20
7.	Vikarabad	12,410	40,700-85
8.	Purgi	3,067	22,655-65
9.	Tandur	2,284	16,612-74
Total		36,211	1,41,554-69

1	2	3	4
16. WARANGAL DISTRICT :			
1. Warangal	18,250	74,044-98	
2. Jangaon	10,324	55,721-84	
3. Parkal	5,866	26,475-84	
4. Mahbubabad	9,387	47,874-11	
5. Narsampet	7,025	36,385-46	
6. Mulug	10,143	43,145-08	
Total	60,995	2,83,146-78	
17. MEDAK DISTRICT			
1. Sangareddy	6,524	28,216-67	
2. Zaheerabad	2,977	31,988-60	
3. Narayankhed	3,747	15,397-59	
4. Medak	5,198	23,889-16	
5. Andole	12,931	30,547-61	
6. Narsapur	1,890	4961-00	
7. Siddipet	25,517	48,525-17	
8. Gajwel	8,554	42,228-92	
Total	62,188	2,27,705-71	
18. KARIMNAGAR DISTRICT			
1. Karimnagar	15,984	87,719-03	
2. Huzurabad	17,169	48,475-20	
3. Jagital	39,819	66,005-00	
4. Sircilla	24,688	5,156-29	
5. Matpally	15,868	39,140-75	
6. Peddapally	28,883	60,502-81	
7. Manthany	8,001	22,056-27	
Total	1,34,897	3,29,105-35	
19. NIZAMABAD DISTRICT			
1. Nizamabad	8,110	11,188-67	
2. Armoor	13,817	35,981-25	
3. Bodhan	684	2,540-87	
4. Banswada	8,024	10,881-54	
5. Madnoor	2,870	11,388-04	
6. Kamareddy	14,696	41,442-11	
7. Yellareddy	4,452	17,800-86	
Total	47,189	1,89,879-84	

(1)	(2)	(3)	(4)
-----	-----	-----	-----

20 ADILABAD DISTRICT

1. Adilabad	5,876	28,621-79
2. Utnoor	4,805	23,122-65
3. Boath	8,377	17,703-28
4. Nirmal	10,464	36,886-81
5. Mudhole	3,094	17,045-11
6. Khanapur	3,837	11,098-92
7. Luxetipet	11,292	24,144-85
8. Chinnur	6,647	17,987-83
9. Asifabad	4,737	25,515-40
10. Sirpur	9,756	48,800-39

Total 62,548 2,80,766-73

శ్రీ ఆర్. మహానంద (దర్శి) :— దీని అమలులో చాలా చిక్కులు రావడంవల్ల రైతులు లాభం పొందలేక పోతున్నారు. ఇక్కడ ఇచ్చిన స్టేటుమెంటు బట్టి చూస్తే దర్శి తాలూకాలో 28 వేలమంది పట్టాదారులుంటే 4 వేల మందికి అన్వయించింది. జాయంటు పట్టాదారు అక్కడ ఉన్నా లేకపోయినా 10, 20 మంది అనుభవంతో ఉంటే వారందరూ కలిసి మాకు హక్కు ఉందని జాయంటు స్టేటుమెంటు ప్రాసి తహసీల్దారు వద్ద దాఖలు చేస్తే తప్ప లాభం ఉండడం లేదు. ఎక్కడో వికాఖపట్నంలో ఉన్న వారిని ఇందుకోసం తీసుకురావాలంటే కష్టం.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— ఇంప్లిమెంటేషనులో చాలా చిక్కులు వచ్చిన మాట వాస్తవం. ఈ వారంలోనే రివెన్యూ కన్సల్టేటివ్ కమిటీ సమావేశం జరుగుతుంది. ఆ దినం సభ్యులుగా ఉన్న వారు మాత్రమే కాక మిగతా గౌరవ సభ్యులు కూడా వచ్చి సలహాలు ఇవ్వాలని ఆహ్వానిస్తున్నాను.

శ్రీ జి. శివయ్య :— ఒక వ్యక్తి పేర పట్టా ఉంటుంది. కుటుంబంలో బిడ్డలు పంచుకుని ఉంటారు. ఈ లిస్టులో వారి పేర్లు కూడా ఉన్నాయా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— పట్టాబట్టి ఉంటుంది. అనుభవం బట్టి వేరుగా ఉంటే నిర్ణయం చేయడానికి వేరే ప్రయత్నం చేయాలి.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ (పరిమనేర్) :— ఈ లిస్టుబట్టి చూస్తే పరిమనేరు, పుంగనూరు తాలూకాలలో చాలా మందికి వచ్చినట్లు కనపడుతుంది. ఒక్కోకి వచ్చినట్లు నాకు తెలియదు. పట్టాదారులకు కూడా తెలియదు. రిమిషను ఇచ్చిన వారికి డైరక్టుగా నోటీసు ఇస్తే తప్ప రైతులకు ఫలితం ఉండదు.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— ఏ విధంగా చేస్తే బాగుంటుందో యోచన చేస్తాం.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) :— ఇందులో రెండవ కాలంలో ఆహంతు ఇన్ చార్జ్ అన్నారు. అంటే ఇచ్చినట్లా లేక ఇచ్చిన లిస్టు మొత్తమా? ఎప్పుడు ఇస్తారు?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— నేను చెప్పలేను. ఆ మౌంటు ఇన్ వాల్యూడ్ అంటే ఇవ్వవలసింది అని.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— అధ్యక్షా, మనం సదుద్దేశ్యంతో చేస్తున్నాము. కాని గ్రామాలలో వసూలు చేస్తున్నారు. ప్రతి గ్రామంలో పదిరూపాయలు అంతకు లోపు శిస్తుకంటే వారికి ఏవయితే మాఫీ చేస్తున్నారో వారికి సంబంధించిన లిప్టు పంచాయితీ బోర్డులో వేలగడకారా ?

Sri P. Thimma Reddy :—That must be possible, Sir.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— లిప్టు రికార్డులను బట్టి తయారు చేసినట్లు కాని ఏస్తున్నది. కాని యాక్చువల్ గా 10 రూపాయలు శిస్తు వసూలు చేసిన కేసులు తహసీల్దారుగారి దృష్టికి తీసుకు రావడం జరిగింది. అందుచేత రికార్డునుబట్టి చేసినారని అనుభవాన్ని బట్టి తెలుస్తున్నది. అటువంటివి మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తే ఆ విధముగా వసూలు చేసినవారిపైన చర్య తీసుకుంటారా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— దృష్టికి తెస్తే విచారిస్తాము.

Mr. Speaker :—Now the other three-questions viz., Questions Nos. 633, 634 and 635 are clubbed together. Please read the answers for all the three questions one after the other.

IRREGULARITIES IN THE SELECTION OF M. B. B. S. STUDENTS

633—

*668 (7680) Q.—Sarvasri G. Venkata Reddy, R. Mahananda, Ahmed Hussain (Sitarambagh), A. Madava Rao (Nellore) G. Sivaiah, T. S. Murthy, B. Nijanjana Rao (Malleswaram), and Smt J. Easwari Bai (Yellareddy):—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether the Government has instituted any enquiry into the irregularities committed by the Selection Boards regarding the selection of candidates for M. B. B. S. Course in Telangana and Andhra regions during this academic year 1968-69 ;

(b) what are the rules and regulations and principles framed for the selection of candidates for this course ; and

(c) who are members of the Selection Board for the two regions ;

The Minister for Health and Medical (Sri M. Ibrahim Ali Ansari).

(a) Yes Sir.

(b) 5 copies each of the rules for admission to the 1st year Integ. M. B. B. S. course for the Andhra and Telangana regions of the State, issued in G. O. Ms. No. 1138 H. dated 16-6-66 and G. O. Ms. No. 1185 H. dated 16-8-66 as amended in G. O. Ms. No. 1499 H. dated 20-8-68 and G. O. Ms. No. 1498 H. dated 20-8-68 respectively are placed in the Legislative Assembly Library for the reference of the Honourable Members.

(c) As per these rules the members of the selection committee of Andhra and Telangana regions are :—

1. *Andhra Region.*

The Principal, Guntur Medical College Guntur (Chairman).

The Principal Andhra Medical College, Visakhapatnam.

The Principal, Kurnool Medical College, Kurnool.

The Principal, Sri Venkateswara Medical College, Tirupati.

2. *Telangana region.*

The Principal, Osmania Medical College, Hyderabad
(Chairman)

The Principal, Gandhi Medical College, Hyderabad.

SALE OF CASTE CERTIFICATES

684—

*688 (7718) Q.—Sarvasri C. V. K. Rao (Kakinada), Agarala Pswara Reddy (Tirupathi), R. Mahananda, Ahmad Hussain, A. Madhava Rao G. Sivaiah, T. S. Murthy, B. Niranjana Rao, and Smt. J. Eswari Bai :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether Government appointed in September 3 man Committee of officials to go into cases of forgery and scale of caste certificates and manipulation of marks of candidates seeking admission into Medical Colleges of the State and if so, what are the findings of the said committee ;

(b) whether a copy of the report be placed on the Table of the House ;

(c) whether the admissions into City Medical Colleges of Osmania and Gandhi Medical Colleges of twin cities are being enquired into by the Anti-Corruption Bureau and the State Police and if so what are its findings and what is the result of such an enquiry and whether a copy of the report of the Anti-Corruption Bureau will be placed on the table of the House ;

(d) whether it is a fact that three clerks and one Superintendent were suspended as a sequence of this ;

(e) whether Government have given notice to the Chairman and members of the selection committee of admissions to Medical College in September, 1968 to show cause why action should not be taken against selection committee members for gross violation of rules and causing grave injustice to the eligible candidates to the Medical Colleges and if so, what is the result thereof; and

(f) whether copies of the notices issued and explanations received will be placed on the table of the House ?

Sri M. Ibrahim Ali Ansari :

(a) A Committee comprising 8 Officials was appointed to go into the cases of irregular selections made for admission into Medical

Colleges in the Andhra and Telangana regions of the State. The findings of the Committee were that in Andhra area the selections to the seats reserved for children of Ex. Service men, those who participated in extra curricular activities and those who took part in Sports and Games were not made in accordance with the provisions of the Rules. In respect of the selections made in Telangana area, the matter has been entrusted to the Anti-Corruption Bureau.

(b) In the public interest, it is not possible to place the copy of the report on the Table of the House.

(c) The matter is entrusted to the Anti-Corruption Bureau for investigation and their report is awaited.

(d) One U. D. Steno and two L. D. Clerks in the office of the Principal, Osmania Medical College, Hyderabad have been suspended and a Superintendent of that office has been transferred to Adilabad.

(e) Explanations called for from the Chairman and Members of the selection committee in the Andhra area have been received. The matter is under consideration of the Government.

(f) It is considered not desirable to place copies of the notices and explanations on the Table of the House in the Public interest and also even before a decision is taken by the Government in the matter.

IRREGULARITIES IN THE ADMISSION TO OSMANIA MEDICAL COLLEGE

685—

* 689 (7720) Q.— Sarvasri Tulabandula Nageswara Rao, (Mangalagiri) R. Mahananda, Ahmed Hussain, A. Madhava Rao, G. Siviah T. S. Murthy, B. Niranjana Rao, and Smt. J. Eswari Bai :— Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether it is a fact that certain irregularities took place in respect of admissions into the first year M. B. B. S. Course in the Osmania Medical College;

(b) whether it is also a fact that names of certain candidates were substituted by a group of persons in the Osmania Medical College Office ;

(c) whether the Government have discovered instances where the memorandum of marks of candidates were altered ;

(d) if so, the persons that are involved in the racket and the action taken against them by the Government ;

(e) since how many years this was going on and the steps taken by the Government to prevent the sale of some M. B. B. S. seats in future; and

(f) the names of the members of the selection committee for admission into M. B. B. S. Course ?

Sri M. Ibrahim Ali Ansari :— (a) Yes Sir.

(b) No, Sir.

(c) Yes, Sir.

(d) and (e) The matter is still under investigation.

(f) The Principals of Osmania Medical College, and Gandhi Medical College, Hyderabad constitute the Committee for selection of candidates to the M. B. B. S. Course for Telangana area.

శ్రీ జి. శివయ్య:— రిజిష్టరులో ఉన్న మార్కులకి పెరిక్షను బోర్డు ఎంట్రీస్ లో ఉన్న మార్కులకి తేడా ఉందని యాంటీ కరప్షన్ బ్రాంచి యిన్వెస్టిగేటు చేసి తేను పెట్టాలని గవర్నమెంటుకి రి: మెండు చేసిన విషయంలో మంత్రిగారు ఏమి చెబుతారు?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :— It was not detected by the Anti-Corruption Bureau. It was detected by the Office of the Director of Medical & Health Services while going through the list submitted by the Selection Committee to the Director.

Sri G. Sivayya :— Whether it is a fact that the Anti-Corruption Branch has seized certain records from the Superintendent of the Osmania Hospital in which it was found that marks were tampered with and also some evidence was there to show that somebody has received on his behalf Rs. 5.00 and Rs. 2,000 like that. Is it not a fact that the Anti-Corruption Bureau has seized the records?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :— Yes, Sir and they are investigating. Final report has not yet been received by the Government.

Sri G. Sivayya :— On what date were the records seized and for how long will it be pending?

Sri Mohd Ibrahim Ali Ansari :— We may hope to get the report very soon.

శ్రీ జి. శివయ్య:— ఎప్పుడు పోలీసుకి హాండ్ ఓవర్ చేశారు? ఎంతకాలం జరిగింది?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :— It was on 30-8-1968.

Sri G. Sivayya :— It is more than one year. What is the difficulty in bringing the entire matter before the Court? Why so much delay? Is the Anti Corruption Bureau finding the records? What steps have been taken to expedite the matter?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :— We will pursue the matter and ask them to submit the report as early as possible.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:— అది సంవత్సరం జరిగింది. జరిగే మహా భారతం దీనిమీద మొదలైనది. జాతి విచ్ఛిత్తికి దోహదం చేసిన విషయం దృష్టిలో తీసుకోకుండా యాక్టును తీసుకోకుండా రిజైను యిస్తే సరిపోయింది. తేను విచారణ చేయించుతాము. సాధ్యమైనంతవరకు ఆలోచిస్తాము. అసలైనా శాశం ఉంటే చేస్తాము అనే ధోరణిలో మాట్లాడితే ఎట్లా? వెంటనే తేను మొత్తం లోకం ముందు పెట్టకపోతే కేవలం ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా చేస్తున్నారని భావించవచ్చునా?

శ్రీ మహమ్మద్ ఇబ్రహీం అలీ అన్సారి:— యాక్టును అప్పుడే కున్నాం. ఎవరి మార్కులు దానిలోపల ఉన్నాయో వారికి వేళ్లు పెట్టాలి.

నారో వారు ప్రాకార్యకు పోయి పే తచ్చుకున్నారు. డిపార్టుమెంటునుంచి అంతా యాక్షను తీసుకున్నాము.

Sri T. Nageswara Rao :— Some irregularities came to light in the matter of admissions. How many of them relate to the Scheduled Castes and Tribes bogus certificates and what action has been taken to prevent such recurrence of abuse?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :— Out of 64 applications submitted 30 were found to have submitted bogus certificates and out of 42 actually admitted on the Scheduled castes certificates, 22 were found to be bogus.

Sri T. Nageswara Rao :— What action has been taken to prevent such recurrence?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :— Hereafter we are taking all precautions to see and verify the certificates from the Social Welfare department and then admit.

Sri B. Niranjana Rao :— While answering Qn. No. 634 (f) the hon. Minister said that the notices given by the Government and the replies cannot be placed on the Table of the House. I request the Minister to place all these things before the House because they are in the public interest. Another thing is some of the Selection Committee Members have obtained these bogus certificates from Visakhapatnam area. How many bogus certificates have been obtained from Visakhapatnam and whether the Members of the Selection Committee are directly involved in getting these bogus certificates?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :— As it is I do not have the break-up. As regards the replies of the Members of the Selection Committee is concerned, the matter has not yet been finalised and they have not yet submitted a final report. They have sent only interim reply. As the decision was taken in a Committee, they want to meet again and submit their explanation on behalf of the Committee. We had asked for individual explanations. After receiving the replies from them, certainly on taking a decision by the Government we will place it on the Table of the House.

శ్రీ టి. యస్. మూర్తి :— మేము అడిగినది ప్రభుత్వము యిచ్చిన పో కాజ్ నోటీసు ఏమిటి, దానికి వారు యిచ్చిన సమాధానము ఏమిటనేది. ఏదో కుంభ కోణము జరిగిందని అందరికీ తెలిసినదే. రిజిగ్నేషను యివ్వడముతో కాస్త అడుగుని పెట్టడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నారు. రిజిగ్నేషనుతో పోయిందనుకొంటున్నారు. ఇట్లా ఎవరైనా తప్పుచేసే రిజిగ్నేషను పెడితే రిజిగ్నేషన్-చరిస్తేమిటలు ఏర్పడుతున్నవి. ఆ కారణాలు ఏమిటో ఖేబుల్ నైన పెట్టడానికి రిపోనము ఎందుకు? లేనిపోని రూమర్సులో యింకా ఎక్కువ డిమేండ్లు ఉరుగుతుందికదా.

శ్రీ ఇబ్రహీం అలీ అన్సారి :— రిజిగ్నేషనుతోనే ఆరాటపోలేదు. ఇంకా అట్లాగే వున్నవి. యాంటి కరప్షన్ బ్యూరో వారి రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత inspite of accepting the resignation we can take legal action against him.

శ్రీ టి. యస్. మూర్తి :— డిప్యూటీ కమిషనర్ ఎప్పుడూ మూలపడిపోతుంది.

Mr. Speaker :— What he says is people cannot escape by simply sending their resignation. The matter is being pursued and if ultimately he is found to be liable, action will be taken against him,

Sri R. Mahananda :—When such is the case why should they accept his resignation?

Mr. Speaker :— The investigation is still going on and they have not yet received the final report from the Anti Corruption Bureau. Perhaps this seems to have been carried on in a large scale and a number of people might have been involved. Perhaps that seems to be the reason why they have taken so much time and the bogus certificates - by whom they were issued.

Sri G. Sivayya :— It is not like that. When his house was searched many records were seized. This happened in the last academic year of 1968-69.

Mr. Speaker :— In the meanwhile people went to High Court and it went on for sometime. So, there is some delay in the matter.

Sri T. S. Murthy :— Who are the Members of the Enquiry Committee?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :— It was not Enquiry Committee but a Scrutiny Committee consisting of the Director, Deputy Director and one Assistant Secretary. They never went into details. They only scrutinised the marks of the candidates.

श्री बदरी विशाल पिल्लै :—नीमेन कमेटी के जो मेंबर्स हैं उन के नाम बताइये।

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :— The list submitted by the Principal, Osmania Medical College to the Government was scrutinised and later on they went into the details of the admissions. I am not very certain about the names but I can say only three officers of the department were...

Sri D. Venkatesham :— The Minister said that the Government appointed a Three Man Committee of officials to go into the case. Who are the people responsible? Are they still in service? Three officials are stated to have been suspended, when were they suspended and were they taken back to service?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—I cannot say when they were suspended. But I know that one U. D. Steno and 2 U. D. Cs. were suspended.

Sri D. Venkatesham :— I want the Members of the Committee who have gone into the allegations. When did the Government appoint the Committee, who are the Members, when did they enquire into the matter and when was it transferred to the Police department?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :— I do not have all those details. I will furnish.

Sri D. Venkatesham :— Who are the Members of the 3 Man Committee?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :— The officials are: The Director, the Deputy Director and Assistant Secretary.

Sri D. Venkatesham :— When were they appointed and when did the enquiry take place?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :— I will give you details.

Mr. Speaker :— He says that he does not have that information.

Sri K. Govinda Rao :— Sir, in view of the seriousness of the problem may I request the Government to place what is all possible on the Table of the House so that the entire House may be able to understand the whole thing as it stands. I want atleast a note on behalf of the Government to know the stage of the matter, what are the nature of the charges, what are the findings of the interim report etc.

శ్రీ ఆర్ మహానంద :— క్వశ్చను యిచ్చి 7, 8 మాసాలైనా ఇంకా ఇన్వర్స్టిగేషను లేదని అంటే ఏమి చెప్పాలి అధ్యక్షా.

Mr. Speaker :— One thing which I am able to gather from the replies which the Minister has made on the Floor of the House is that the matter is still pending. The 3 man Committee is still enquiring into the matter and the Anti Corruption people are still investigating the case and they have not yet sent final report. That seems to be the stage at which the matter stands now. So, what you can ask the Minister is to see that this matter is expedited and disposed off as early as possible.

Sri G. Sivayya :— We hold a different view because from the last one year it is pending. The Superintendent of the Osmania Hospital has something. Instead of placing under suspension, his resignation was accepted. So, there is something to be suspected and there is something fishy going on. Could they not give a small note on it? Should they not expedite the matters, Sir? Why such long delay of more than one year? Very serious allegation is involved about the tampering of marks which is a Sessions case.

Mr. Speaker :— Please do one thing. See that a short note is prepared regarding what all that has been done ever since the matter was discovered upto now, so that members will be in a position to know at what stage the matter stands. If they still want to ask any more questions then they may ask. Please do that.

Sri K. Govinda Rao :— When can we expect that note, Sir?

Mr. Speaker :— Can we expect to have it in three or four days? You can have it on 22nd.

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :— Yes, Sir.

THEFT OF COPPER IN SIMHACHALAM STORES

636—

*210 (4875) Q.—Sri T. C. Rajan :— Will the hon. Minister for Power be pleased to state :

(a) whether it is a fact that in Simhachalam stores, one lorry-load of copper has been stolen in the year 1956 and after verification inspite of theft there was found an excess of 2705 Lbs. of copper; and

(b) what is the hidden fact in this affair ?

The Minister for Power (Sri V. Krishna Murthy Naidu) :—(a) No theft occurred in Simhachalam Stores in the year 1956. However a theft of 3 coils of copper occurred in 1954 for which the Junior Engineer concerned who was found responsible was ultimately dismissed from service. A stock verification of Simhachalam Stores, conducted in the year 1956, revealed a net excess of 3025 lbs. under different sizes of copper conductor.

(b) The excess was due to devolution of copper to the stores after completion of works which were not brought to account. The excess, however, had been duly brought to account after verification.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ :—మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ excess వున్నది 1954 లో కాని 56 లో కాదన్నారు. ఎప్పుడు జరిగినా కనుక్కున్నది 1956 లో. షూసారి లోడ్ వెళ్ళిన తరువాత, వెరిఫై చేసిన తర్వాత 27 పౌనులు అదనంగా వుంది, ఇది డివాల్యుయేషన్ వల్ల పోయిందన్నారు. డివాల్యుయేషన్ వల్ల డబ్బు పోయిందని కాని ఫిజికల్ వెరిఫికేషన్ లో రాగి అదనంగా ఎలా వస్తుంది ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :—బానియర్ ఇంజనీరు లారి లోడ్ దొంగతనంగా కీసుకు వెళ్ళి విశాఖపట్టణంలో అమ్ముటం జరిగింది. అక్కడ నుంచి కొన్న వారు ప్రత్యేక మనిషి ద్వారా ట్రెయిన్ లో కలకత్తా పంపిస్తుంటే పోలీసులు విజయనగరంలో పట్టుకొని దింపివేశారు. అది 54 లో జరిగింది. దీనిపై దానిని విచారణ చేయటానికి ఇద్దరు ఇంజనీర్లను ఎప్పాయింట్ చేసి 56 లో విచారణ జరిగిన తరువాత different sizes of copper was found short and excess. Simhachalam Stores was verified from 11-6-1956 to 11-11-1956 by Sarvasri H. Rajagopal and Y. Dharma Rao, Executive Engineers. This verification revealed the following excess and shortage relating to copper :—

1. Copper No. 7/074	Excess 022 Lbs.
2. Copper No. 19/084	267 Lbs.
3. Copper Conductor Size not known	7 Lbs.
4. Copper No. 11 DB Standard	182 Lbs.
5. Copper Size not known	17 Lbs.
6. Copper No. 4	262 Lbs.
7. Copper No. 21	Excess 1 Lb.
8. Copper No. 8	2,964 Lbs.
9. Copper No. 7/14	Shortage 3 Lbs.
10. Copper Conductor 7/074	Shortage 155 Lbs.
11. Copper Conductor	Shortage 1,439 Lbs.

టోటల్ గా ఇవన్నీ వెరిఫై చేసిన తరువాత 99,81.5 రూపాయల విలువగల రాగి బయట పడింది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—స్టోర్స్ వెరిఫికేషన్ లో ఎక్సెస్ వచ్చిందన్నారు. సామాన్యంగా దొంగతనం అయితే స్టాక్ తగ్గాలి. ఎందుకు ఎక్సెస్ వచ్చిందో విచారించారా? ఆ కారణాలు తెలుసుకారా?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :—స్టోర్స్ ఇన్ ఛార్జ్ జూనియర్ ఇంజనీరు మొత్తం స్టోర్స్ అంతా మెష్ పీ, సరైన పద్ధతిలో తగుండా చేయటంవల్ల ఇద్దరు ఎగిక్యూటీవ్ ఇంజనీర్లు విచారణ చేసి మొత్తం 30 వేల చిల్లర వియనగలి రాగి లాస్ ఉన్నించింది. అది కూడా రికవర్ చేయటానికి ఉత్తర్వులు ఇచ్చటం, జరిగింది. రికవర్ కూడా ఆరెస్పాన్సిబుల్ పర్సన్స్ నుండి చేయబడుతుంది. మొత్తం అకౌంట్ మెష్ చేసినందువల్ల వదిలంత పోయిందో తెలియటానికి రెండు సంవత్సరాలు పట్టింది.

శ్రీ టి. లచ్చన్న :—టాంపరింగ్ ఆఫ్ రికార్డులు జరగకపోతే స్టోర్స్ లో వుండే రికార్డులు బట్టి ఎక్సెస్ వుండే పరిస్థితి ఎలా వస్తుందో చిత్రంగావుంది. దీనిగురించి తుట్టంగా విచారించారా లేక విచారిస్తారా?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :—దొంగతనం చేసినవారు అవస్తువు తీసుకువెళ్ళి యింకో పనికిరాని వస్తువు పెట్టి ఈ విధంగా మెష్ చేశారు. మొత్తం యూజిఫుల్ మెటీరియల్ ఎంత వున్నదని చూస్తే షార్ట్ ఫుంది. దీని విలువ ఇంత అని మనవిచేశాను. యింకా ఇన్వెస్ట్ కావాలంటే తెప్పిస్తాను.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ :—లారీలో దొంగతనంగా ఎక్కువోయేవరకూ స్టాక్ పెరిపై చేయలేదా? అనలు స్టాక్ రిజిస్టరులో సక్రమంగా వ్రాయటం జరుగకుండా, సరిగా నమోదు చేయకుండా అమ్ముకోవటం మామూలుగా జరుగు తున్నది. స్టాకు రిజిస్టరు, నిల్వలపై సరైన తనిఖీ పెట్టకపోవటం వల్ల ప్రజాధనం దుర్వినియోగం అవుతున్నది కనుక దానిపై ఏమి శ్రద్ధ తీసికొంటారు?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :—అనుమానం కలిగిన తరువాత పెరిపై చేయటం జరిగింది. అంతవరకు డిపార్టుమెంటు ఎంక్వయిరి జరుగుతూనే వుంది. ఎక్స్కాంట్స్ చూపిస్తున్నాడు కాని స్టోర్స్ లో సామాను సరిగా చూపలేదనే ఇన్వెస్ట్ వన్ వచ్చిన తరువాత దానిపై ఎక్కువ శ్రద్ధ చూపి ఎంక్వయిరి చేయించటం జరిగింది.

శ్రీ టి. లచ్చన్న :—లాస్ ఎక్సెస్ తీసివేసిన తరువాత తేల్చినదా లేక ఇల్లిగల్ గా వచ్చిన ఎక్సెస్ ను సెవరేట్ గా పెట్టి మెయిన్ లాస్ తేల్చారా?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :—వున్న స్టాకులోని లోటును తెక్కలేసి కొని చెప్పటం జరిగింది. ఎక్సెస్ వాటిని తెక్కలేసిపోలేదు.

GRAIN ALLOWANCE TO MICA WORKERS

637—

*1122 Q.—Sri S. Vemayya (Sarvepalli):—Will the hon. Minister for Labour be pleased to state :

(a) whether it is a fact that grain allowance to the mica workers in Nellore district has not been paid since nine years; and

(b) if so, the action taken by the Government in the matter?

The Minister for Labour (Sri G. Sanjeeva Reddy) :—(a) and (b) The Central Government are concerned with the enforcement of

Labour Acts in respect of Mines, including Mica Mines. It has been ascertained that, in terms of the compromise Award, dated 21-11-1952 passed by the Labour Appellate Tribunal of India, grain allowance at Re 0-2-0 per day, being the fixed cash value of four chataks of free ration of rice, was paid from 1-12-1952. When payment of the allowance was stopped from 1-5-1960, the date on which the revised all inclusive minimum rates of wages came into force, some of the workers filed applications under section 330 (A) of the Industrial Disputes Act, 1947 before the Central Government Labour Court at Delhi. The Labour Court in its order, dated 15-2-1962, held that the revision of the minimum rates of wages did not put an end to the obligation of the Mine Management to pay grain allowance as fixed in the Compromise Award of the Labour Appellate Tribunal and ordered its payment. Thereupon the Mine Owners Association filed a writ petition before the Circuit Bench of the High Court of Punjab at Delhi, to quash the order of the Labour Court. The High Court granted interim stay and since the Respondents did not appear before it, the interim stay was made absolute and has not yet been vacated.

It has also been reported that the Madras Mica Association, Gudur, and the South India Mica Mine Owners' Association, Gudur, as also the Andhra Pradesh Mica Workers' Union Gudur, terminated the Compromise Award of the Labour Appellate Tribunal, giving notices in March and April, 1961 itself under section 10 (6) of the Industrial Disputes Act.

(శ్రీ) పి. సుబ్బయ్య :—వారికి ఇవ్వవలసిన సబ్సిడీ ఇచ్చారా లేదా అన్నది పాయింట్ కాని స్టే ఇచ్చారా లేదా అనేది కాదు. వారి మినిమమ్ వేజెస్ రిలైజ్ కాలేదు కాబట్టి 1960 జి. ఎస్. ప్రకారం కాంపెన్సేటరీగా సబ్సిడీ ఇవ్వా లని చెప్పారు. అది అమలు జరుపుతారా ?

(శ్రీ) జి. సంజీవరెడ్డి :—సబ్సిడీ లేబర్ ఎపిలేట్ ట్రిబ్యూనల్ కాంప్రమైజ్ ఎవార్డు ప్రకారం ఇచ్చేవారు కాని రిలైజ్ మినిమమ్ వేజెస్ ఫిక్స్ అయిన తరువాత ఈ సబ్సిడీ దానిలో కన్సిడర్ చేశారు కాబట్టి ఇవ్వటానికి వీలులేదని చెప్పారు. దానిపై వర్కర్స్ ఆ ఎపిలేట్ ప్రకారం ఇవ్వాలని ఢిల్లీ లేబర్ కోర్టులో పీటిషన్ పెట్టారు. ఆ కోర్టు వర్కర్స్కు ఫేవరబుల్ గా డెసిషన్ ఇవ్వగా ఆ లేబర్ కోర్టు ఇచ్చిన ఎవార్డు రాంగ్ అయినది కాబట్టి అది కోర్టులో స్టే తీసుకువచ్చారు. కాబట్టి మనం ఏమీ చేయటానికి వీలులేదు.

BACKWARD CLASSES LIST

638—

* 1438 Q.— Sri Dhanenkula Narasimham :—Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state :

(a) whether the Government appointed any Committee to prepare the list of Backward Classes;

(b) if so, when ;

(c) whether the Committee has prepared the said list; and

(d) if so, whether the Government published the said list ?

The Minister for Social Welfare (Sri D. Perumallu) :—
(a) and (b) Yes Sir. The Government appointed a Commission during April, 1968 to prepare the list of Backward Classes.

(c) No, Sir.

(d) Does not arise.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ఈ కమిషన్ చైర్మన్ రైళ్ళు రాకపోకలు, ట్రాన్స్ పోర్టు ఫెసిలిటీస్ వార్మత్ గా రెస్టోర్ అయినా వారు ఏ జిల్లాలోనూ పర్యటన చేయటం జరగలేదు. ఆ చైర్మన్ గారికి చైర్మన్ గా వుండటం ఇష్టం లేదనే బలమైన వార్తలు వింటున్నాము కాబట్టి, వారు ఇతరత్రా మరి కొన్ని సంస్థలకు చైర్మన్ గా వుంటుదానికి తీరుబాటు లేదు కాబట్టి వారిని తొలగించి ఈ కార్యక్రమం పూర్తి చేస్తారా? ఆ లిస్ట్ తయారయ్యేలోపు మద్రాసులో వాలిడ్ లిస్టుగా సుప్రీం కోర్టు గుర్తించబడిన లిస్టును, పూర్వపు ప్రాదరావాదు లిస్టును తాత్కాలికంగా ప్రకటించటానికి ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తుందా?

శ్రీ డి. పెరుమాళ్ళు :—ఈ విషయం లచ్చన్నగారు డిమాండు సమయం లోనే చెప్పారు. ఆ చైర్మన్ గారు కొన్ని జిల్లాలలో పర్యటించారు. కరింనగర్, మెదక్, కర్నూలు, అనంతపురం, కృష్ణ, గుంటూరు, వెస్ట్ గోదావరి, కర్నూలు జిల్లాలలో పర్యటించి కొంత భోగట్టా సేకరించారు. ఇంకా కొన్ని జిల్లాలు తిరగవలసివుంది. ఈ లోగా పరిస్థితులు బాగాలేక తిరగటం కష్టం అయింది. సాధ్యమయినంత త్వరలో ఈ కమిషన్ అన్ని జిల్లాలు పర్యటించి ఈ భోగట్టా సేకరిస్తారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అసలు ఆదోళన ఉన్న తెలంగాణ జిల్లాల పర్యటన పూర్తయింది. పేర్లు వారు శలవిచ్చారు. ఆంధ్ర జిల్లాలలో రాకపోకలు లేవు. రైళ్ళు నడిచి చాలిరోజులయింది. ఆ కమిషన్ చైర్మనుగారికి దానిపై శ్రద్ధలేనట్లు రుజువువుతోంది. ఆయనకు ఇతర ఎంజేడ్ మెంట్లు చాల ఉన్నాయి కాబట్టి మరొకరిని రిప్లేస్ చేయమని అడిగాను. రెండవది వేలిడ్ లిస్టుగా సుప్రీంకోర్టుచేత గుర్తించబడిన మద్రాసు స్టేటుకు సంబంధించిన మేరకయినా లిస్టు ప్రకటించే విషయం వారు శలవివ్వలేదు.

శ్రీ డి. పెరుమాళ్ళు :—చైర్మనుగారికి ఇంటరెస్టు ఉంది. కాని తెలంగాణలో నాలుగు జిల్లాలు వారు పర్యటించారు. ఇంకా ఏడు జిల్లాలు పర్యటించాలి. మద్రాసులో ఇదివరకున్న లిస్టు ప్రకారం చూడాలంటే అది నికరంగా లేదు తిరిగి యీ లిస్టు ప్రవేశం చేయాలని ఆదేశించారు. యీ లిస్టు సేకరించిన తరువాత ఆ లిస్టు కూడ దృష్టిలో పెట్టుకుని ఆలోచిస్తారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—మద్రాసు లిస్టు నికరంగా లేదని కమిషన్ వేళామని చెప్పడం మంత్రిగారు పూర్తి యధార్థ పరిస్థితి గమనించకుండా చెప్పారని అనుకుంటాను. మద్రాసు లిస్టుపై సుప్రీంకోర్టులో ప్రాజెక్టులో చాలెంజ్ కావడం అది సక్రమమయిన లిస్టు అని అడ్డమెంట్లు ఇవ్వడం జరిగింది. మనం ఇక్కడ

అదనంగా కలిపినది దానివలన వచ్చిన తగాదా అది. కాని మద్రాసు లిస్టు మంచిది కాదనికాదు. దానిని పునరుద్ధరించడానికి ప్రభుత్వానికేమయినా ఆశ్చర్యం ఉంటే ప్రభుత్వం దానివలన సవరిత తల్లిప్రేమ అని ప్రజలు గుర్తించవచ్చునా అని.

శ్రీ డి. పెరుమాళ్లు :—సాంఘికంగా ఆర్థికంగా ఇంకా కొంత వచ్చింది. చెమకబడి ఉన్నా వారినికూడా యీ లిస్టులో చేర్చాలని యీ కమిషను వేళారు. అదికూడ సేకరించిన తరువాత అర్హత ఉంటే ఆ లిస్టులుకూడ దృష్టిలో పెట్టుకుని పరిశీలించడానికి ఏమి అభ్యంతరంలేదు.

శ్రీ టి. పాపారావు (నగరికటకం) :—మూడు సంవత్సరాలనుంచి యీ జేక్ వర్క్ కమ్యూనిటీకి సంబంధించి స్టూడెంట్లు చాలా సఫలమవుతున్నారు. కమిషను వేసి సంవత్సరంపైగా అయింది. ఇప్పటికీ ఆ లిస్టు రాలేదు కాబట్టి తాత్కాలికంగా లచ్చన్నగారు చెప్పినట్లు ఇదివరకు మద్రాసు గవర్నమెంటుచేత ఆమోదించబడిన లిస్టు తెువరరిగా ప్రకటించినట్లయితే తరువాత కమిషనువారు వేసిన లిస్టు ప్రకటించవచ్చు. ఆ విధంగా చేస్తారా?

శ్రీ డి. పెరుమాళ్లు :—యీ నివేదిక తొందరగా వచ్చేట్లు ప్రయత్నిస్తాం. తాత్కాలికంగా ఆ లిస్టు మనం చేస్తే కమిషను వేసిన ఉద్దేశం మంచిది అవదు కనుక తొందరగా వచ్చేట్లు చేస్తాము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవచెడ్డి :—11 జిల్లాలు చూడవలసి ఉంది. ఒక సంవత్సరమాలేక నాలుగవ ప్రణాళిక తయారైనా అనేది శలవివ్వండి.

Sri D. Perumallu :—As early as possible.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—ముఖ్యమంత్రిగారు బడ్జెటు సమాధానంలో చెప్పారు. కొన్ని జిల్లాలు పర్యటించారు; కొన్ని జిల్లాలు మిగిలిపోయినాయి, శ్రీఘంగా తయారుచేసి ఈ మాసంలోగానే చేస్తామన్నారు. కాని మంత్రిగారు 'as early as possible' అంటున్నారు.

Sri K. Brahmananda Reddy :—As you know, this is headed by a Retired Chief Justice of the High Court and it is not possible for us to tell him We can only tell him that it should be completed soon. In fact we expected that the report would come by June of 1969. It could not come. Now, Sir, it becomes difficult for us to fix a dead-line, a date before which they should complete this work.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ఆరు మాసాలలోగా రిపోర్టు అందజేయమని ఒక డెడ్ లైను పెట్టారు. తరువాత వారడిగింది ఆరుమాసాలు. యీ ఆరు మాసాలు ఆరుమాసాలు దాటిపోగా ఎంతవరకు ఎక్స్ పెన్డను ఇచ్చారో అడిగినచారికి తెలియాలి ఉచ్చినచారికి తెలియాలి ప్రజలకుమాత్రం తెలియదు. ప్రజలకు తెలిసినంతవరకు కమిషను ఎపాయింట్ చేసిన ఆరుమాసాలలోగా రిపోర్టు ఇవ్వాలనేది. డెడ్ లైను పెట్టి ఎపాయింట్ తో ఇవ్వగలిగినవారు ఇప్పుడు ఒక డెడ్ లైను పెట్టి ఇవ్వమనడంలో సాధ్యం కాదనిచెప్పడం సవరిత తల్లి ప్రేమ అని అనుకోవచ్చా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—నవతిత్తలి ప్రేమకాదు. మీ ప్రేమకంటే మంచి పాపముగా ఉంది.

శ్రీ జి. లచ్చన :—డెడ్ లైను పెట్టడానికిన్న ఇబ్బంది ఏమి ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—ఒక కమిషను చేసినప్పుడు ఆరు నెలలని తొమ్మిది నెలలని సంవత్సరమని ముందు చెడతాము తరువాత వారు ఎక్స్ పోండు చేయమని వ్రాస్తారు. We can request the Commission to submit its report within three months. We can say like that. We can also request the Commission to expedite the report.

శ్రీ జి. లచ్చన :—అధ్యక్షా, తమరు ఆలోచించండి. కమిషను నిర్ణయించినప్పుడు మైము నిర్ణయించగలిగినవారు ఇప్పుడు నిర్ణయించి అడగడానికి గల ఇబ్బంది వారు చెప్పిన ఆర్గ్యుమెంటు సబబుగా ఉందంటారా చెప్పండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నేను ఆలోచించి ఏమి ఉపయోగం లచ్చన్నగారూ.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—ఏదయినా ఒక విషయం ఆలోచించమంటే కమిషను చేయాలనేది మన ముఖ్యమంత్రిగారి సమాధానంవలన రుజువయింది. ఇప్పుడు అన్యాయం జరిగింది. డెడ్ లైను పెట్టి పరిష్కరించమంటే అధికారంలేదని నిస్సహాయత వెలిబుచ్చితే ఏమి చెప్పాలో తెలియదు. కాబట్టి ముఖ్యమంత్రిగారు ఆరు నెలలో, నాలుగు నెలలో డెడ్ లైను పెట్టవచ్చు. నాకు తెలియదంటే ఎట్లా ఉందంటే ఆవరేషన్ న క్లెన్ పేషెంటు డైడ్ అనే పద్ధతి క్రింద తెస్తున్నారా అని...

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆవరేషన్ కాకపోతే పేషెంటు చచ్చాడో లేడో ఎట్లా తెలుస్తుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—నేను ముఖ్య ముఖ్యమంత్రిగారిని ఒకటి అడుగుతాను. మీరు కమిషనువేశారు. కమిషనువారిని ఒత్తిడిచేయడం కాగుండదని బాధపడుతున్నట్లుంది. కాని హోవున్ ఓపినియన్ ఇట్లాగుంది ఆరు రత పడుతున్నారు వెనిఫిట్స్ పోతాయి కనుక ఎక్స్ పిడియట్ చేసి త్వరగా ఇస్తే సహాయపడినట్లు ఉంటుందని ఒక కమ్యూనికేషను ఇస్తారా వారికి ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—Certainly Sir. That can be done.

Mr. Speaker :—Answers for all other questions will be laid on the Table except Question Nos. 643, 645 and 648.

MISUSE OF GIFT FOOD ARTICLES

643—

* (1046) Q.—Sri T. C. Rajan :—Will the hon. Minister for Civil Supplies be pleased to State :

(a) whether there is a fact that gift food articles which were supplied by Americans are being misused and sold in market in our state;

(b) how many such cases were registered and how many of them were prosecuted during the period 1967-68 and 1968-69; and

(c) what are the names of those who are getting these articles in our state?

The Minister for Civil Supplies (Sri Anam Sanjiva Reddy):—
(a) A few instances of misuse of Gift Food Articles supplied by the Christian Association of Social Action have come to the notice of the Government.

(b) During 1967-68 6 cases were registered and 6 persons were prosecuted. 15 cases were registered and 19 persons were prosecuted during 1968-69.

(c) A statement is placed on the Table of the House. In all, there are 64 such persons.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

VIDE CLAUSE (C) OF L.A.Q. NO. 1046 * (STARRED) S.No. 643

1. Rev. B. Eleazer, Church House, Singareni Collieries Adilabad District.
2. Smt. Vasundhra Sreenivasan, Hony. Secretary Guild of Service, Anantapur District.
3. Mr. C.T. Neal, L.M.M. School, Gooty, Anantapur District.
4. Dr. Purushotham Moses, Mary Lott Lyles Hospital, Madanapalli, Chittoor District.
5. Sri G. V. Chandraseaara Reddy, Kottapalli, Piler, Chittoor District.
6. Sri B. Purushotham, Pfeffer Memorial Bdg. Home Renigunta, Chittoor District.
7. Mr. V. Ramasani Reddy, Sodam P.O., Chittoor District.
8. Rev. Joseph John, Rural Centre, Deenabandapuram P. O., Via Nagari, Chittoor District.
9. Mr. V. Raju Reddy, President, Pulicherla Panchayat, Vallivedu (P. O.) Chittoor.
10. Mr. N. K. Veeraraghavan, Advocate, 220/14, Ponniammen, Koil St., Chittoor District.
11. Mr. V. Sreenivasa Reddy, Errakka Kottapalli P.O. Via Maha, Chittoor District.

12. Rev. A. David Purushotham, Church of South India, Nagari Chittoor District
13. Miss Jane Samuel, Clapton High School for Girls, Jammalamadugu, Cuddapah District
14. Miss. N. Hannamma, 13/291 Nadimpalli Street, Prodatfur, Cuddapah District
15. Rev V. Daniel, South Andhra Lutheran Church Rayachoti, Cuddapah District
16. B. R. Daniel, Canadian Baptist Mission, Gollaprolu, East Godavari District
17. Rev. W. Penner, A. C. T., College, Rajahmundry, East Godavari District
18. Miss Irene Cochran, Business Manager, Canadian Baptist Mission, Pithapuram, East Godavari District
19. Sri J. Israel Andrews, Headmaster & Manager, C. B. M. Higher Elementary School, Samalkot, East Godavari Dist.
20. Rev. K. P. Isreal, Baptist, Theological College, Church Square, Kakinada-2, West Godavari District
21. Miss. M. K. Nathaniel, Superintendent, Lutheran Industrial School and Colony of Mercy, Olcott's Garde, Rajahmundry-2 East Godavari District
22. Miss. M. A. Onsrud, Chittoor Public Health Centre, Machilra Guntur District
23. Dr. I. N. Joseph, Medical Superintendent, Bursar, Baer Hospital, Chirala, Guntur District
24. Mr. P. Bhanumathi, IOWA Girl's High School, Repalli, Guntur District
25. Mr. K. Solomon, Advocate, Nagarapalem, Guntur-4, Guntur District
26. Dr. Alvin Reober, Mundhenk. Clough Memorial Hospital, Ongole, Guntur District
27. Dr. A. F. Scheneck, Methodist Church, Chapel Road, Hyderabad District
28. Mrs. Leela Krishnamma, 44, Sarojnidevi Road, Secunderabad, Hyderabad District
29. Dr. O. Shanthappa, Shanthi Vilas, Tandur P.O., Hyderabad District
30. Mr. H.D. Johns, Rural Development, Vicarabad, Hyderabad District
31. Mrs. Qumarunnissa Begum, House No. 5-4-701, Shaheen Cottage, Old Katal Mandi, Hyderabad-1
32. P. Suder, 3-4-64, Narayanguda, Hyderabad District.
33. Mrs. Padma Victory, Vice President, Policemen's Family Welfare Society, Princess Villa, Chiragali Lane, Hyderabad District
34. Miss Edsa Marriott, C. S. I. Hospital, Karimnagar Dist.
35. Rev. K. John Sunder Rao, C.S.I., Parsonage, Jammikunta, Karimnagar District

36. Mrs. J. E. F. Elton, Leela Bhavan Mission, Hospital, Khammam District
37. Mrs. Daisy Muthyalu, Noble Hotel Bungalow, Mach Masulipatnam, Krishna District
38. Mrs. Ruth E. Saunders, C. M. S. Bungalow, P. B. No. 360, Vijayawada-2, Krishna District
39. Dr. (Mrs) Shayamala Raju, Medical Superintendent, St. Raphael's Hospital, Giddalur, Kurnool District
40. Miss. G. A. Morrie, C. S. I. Compound, Adoni, Kurnool District
41. Mrs. T. Paul (Warden) A. B. Mission, Markapur, Adoni, Kurnool District
42. Rev. I. Devadanam, CSI Christ Church Compound, Kurnool Town, Kurnool District
43. Mr. P. Luke, Dipcesan, Treasurer, Bishop's Office, Nandyal RS. Kurnool District
44. Rev. T. F. Fast, Mettogards, A. M. B. Mission, Mahboobnagar District
45. Dr. Peter John Block, Mennanite Brotheran Hospital Vanaparthy, Mahboobnagar District
46. Rev. R. G. Livingstone, Cathedral Compound, Medak District.
47. Rev. B. D. Paul, Methodist Rural Multipurpose High School, Raheerabad, Medak District.
48. Rev. K. S. Jacob, CSI High School, Alir, Nalgonda Dist.
49. Smt. A. Annapurna Mahadeviah, Subedarpet, Nellore District.
50. Mr. N. Balakrishna Reddy, Vakadu, Gudue Taluk, Nellore District.
51. Mr. R. Kruparao, Headmaster, American Baptist Mission Compound, Kavali, Nellore District
52. Mr. E. Venugopal Reddy, Rural Welfare Association, Tada P.O., Nellore District
53. Dr. M. H. F. Samson, Medical Superintendent, Lutheran Hospital, Tarlupad, Nellore District
54. Dr. T. F. Oavey, Director Victoria Leprosy Hospital Dichpalli P.O., Nizamabad District
55. Dr. R. Ben Gullison, Superintendent, Arogyavaram Hospital, Sompetta, Srikakulam District.
56. Sri B. S. Sastry, Hony. Secretary Guild of Service, Sevassamajam, Rajyalakshmi Nivas, Balajapalli Street, Srikakulam District
57. Mr. H. Atreya Rao, Manager, Co-operative Transport, Near Bus Stand, Visakhapatnam town, Visakhapatnam Dist.
58. Mrs. Margaret Anna Goodman, Cathedral Compound, Dornakal, Warangal District.

59. Mr. C. Annaji Rao, Headmaster Prestron Institute, Jangaon, Warangal District.
60. Rev. I. C. Kurian, Kerala Mission Bdg. Home, Parkal P. O. Via Kazipet, Warangal District.
61. Mrs. N. F. Ananda Rao. CSI Bishop's Compound West Godavari District.
62. Dr. E. S. Short, Bethesda Leprosy Hospital Narsapur, West Godavari District.
63. Mr. K. Jacob, Warden & Headmaster, Lutheran Mission Compound, Vageswarapuram, Via Nidadavolu, West Godavari District.
64. Mr. P. Lazarus, Manager & Correspondent, the Andhra Cottage Industrial Training School, Jinnur Narsapur Tk. West Godavari District.

శ్రీ టి. సి. రాజన్:—రేపు టేబుల్ మీద పెడతాము అన్నారు. వారు ఆ ఇన్ ఫర్మేషన్ ఇవాళ ఇవ్వనపుడు మేము ఎట్లా అడుగుతాము. రేపు వారు ఇన్ ఫర్మేషన్ ఇచ్చినతర్వాత మమ్మల్ని యీ ప్రశ్నపై సప్లమెంటరీలు వేయటానికి అంగీకరించండి. రేపు యీ ప్రశ్న తీసుకొందాము.

Mr. Speaker:—If you put a question then, I will consider about it... No question of again allowing this question.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—అధ్యక్షా, మీరు చెప్పినట్లు మేము మళ్ళీ ప్రశ్న వేయవలసివస్తుంది. టేబుల్ మీద పెట్టామని మంత్రిగారు చెబుతుంటే—టేబుల్ మీద కాగితాలు లేకపోతే సభ్యులకు అనవసరంగా మన సెక్రటేరియట్ మీద అనుమానం వస్తుంది. వారు ఇవ్వకుండా ఇచ్చామని చెబితే అది విచారించవద్దా? గవర్నమెంట్ కాగితాలు అసెంబ్లీ సెక్రటేరియట్ కు సప్లయ చేయకుండానే టేబుల్ మీద పెట్టాము అంటే మీ ఎదుటనే డెలివరీగాప్ ప్రెజెంటేషన్ పోతున్నది.

Sri A. Sanjeeva Reddy:—Mr. Speaker Sir, there are 64 names. If you want I will read out the names. ఇప్పుడు అలస్యంగా తెచ్చారు. అసెంబ్లీ మీటింగ్ ప్లార్ట్ అయినతర్వాత తెచ్చారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:—04 ఏంట్లు ఉన్నవి. You want all the names to be read out? If you want, I will ask him to read out. Just now he has received the information. That is the reason why it should not be placed on the Table of the House.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—ఇప్పుడే వచ్చిన ఇన్ ఫర్మేషన్ కాదండి. మంత్రిగారు ఇచ్చే సమాధానం ప్రీవేర్ అయి మూడు నెలలు అయిఉంటుంది. అందులో టేబుల్ మీద ప్లేస్ చేశామన్న మాట వ్రాసి మూడు మాసాలు అయినా కనీసం అయి ఉంటుంది. అది నిజానికి మన అసెంబ్లీ సెక్రటేరియట్ కు అందివ్వకుండానే అది ఇక్కడ చదివే పరిస్థితి వచ్చింది. వారి డిపార్ట్మెంట్ ఎంత శ్రద్ధగా ఉన్నదో అలోచించాలి. బస్ నా—అనేమాట సరైనది కాదు.

Mr. Speaker:— If you want to read out the names, I will ask him to read out. He has got the names.

AID BY SMALL SCALE INDUSTRIES DEVELOPMENT CORPORATION

645—

*440 (1943) Q.—Sri G. Siviah :—Will the hon. Minister for Small Scale Industries be pleased to state:

(a) whether there is any proposal under consideration of the Small Scale Industrial Development Corporation to divert its funds for joint industries with private parties; if so, the reasons therefor; and

(b) how many joint industries with private enterprise are proposed to be taken up during the year 1968-69 under the said corporation?

The Minister for Small Scale Industries (Sri G. C. Venkann :—

(a) The Corporation has decided to go in for joint ventures and minority participation of the Small Scale Industries Units, with a view to foster growth of Industries in the State.

(b) The Corporation has not participated in any joint venture during the year 1968-69.

శ్రీ జి. శివయ్య. — స్కాల్ స్కేల్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ ప్రయివేటు పార్టీస్ తో కలిసి ఇండస్ట్రీస్ పెట్టె పాలిసి వల్ల ప్రభుత్వానికి వచ్చిన లాభం ఏమిటి? అటువంటి పాలిసి వదులుకొంటారా?

RENT TO GOVERNMENT OFFICES

648—

* 18 (5807) Q.—Sri B. Niranjana Rao :—Will the hon. Minister for Housing accommodation be pleased to state :

The rent paid to Private Individuals in the twin cities for locating Government Offices during 1967-68?

The Minister for Housing and Accommodation (Sri C. Rajanarasimha) :—The rent paid by Government for the private building in the twin cities in the occupation of Government Offices, during 1967-68 amounted to Rs. 12,81,496.26.

శ్రీ బి. నిరంజనరావు :— అధ్యక్షా. మనం ఇంత పెద్ద మొత్తం అద్దెల కింద ఇస్తున్నాముకదా. మైసూరు విధానసౌధలాగా ఆ ఫీసులతోనం ఒక చోట విల్డింగుకట్టె ఆలోచన ఇదివరకు ప్రభుత్వానికి ఉన్నట్లు విన్నాను. అది ఇప్పుడు ఏమైనా అచరణలో పెడతారా?

శ్రీ సి. రాజనరసింహ :— అది ఓమీ లేదండి, అది ఆర్థిక విషయానికి సంబంధించింది, మొన్న హౌసింగ్ బోర్డు విల్డింగులోకి రెండు ఆఫీసులు పిట్చు

చేశారు. ఒకటి రెండు కోట్లు సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ ను ఇవ్వమని అడుగుతున్నాము. అది వచ్చినతర్వాత ఆలోచిస్తాము.

SHORT-NOTICE QUESTION AND ANSWER

S. N. Q. No. 1722-W-Sri P. Subbaiah.—Will the hon. Chief Minister be pleased to state:

(a) Whether the serving of mid-day meals in Reclamation Schools for Tribals in Kurnool District has been cancelled; and

(b) If so, what are the reasons?

(The Minister for Irrigation deputised the Chief Minister and answered the question):—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—మంత్రిగారు—నో—అన్నారు. అంటే మిడ్ డే మీల్స్ మానుకొన్నారా?

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి:—నో—అంటే మానుకోలేదని అర్థము.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—మిడ్ డే మీల్స్ ఇవ్వటం లేదండి. నేను స్వయంగా చూశాను. వారికి ఆహారం ఇవ్వటంలేదు. భోజనం అని పేరుచెప్పి గోడుమపిండి ఇస్తున్నారు. తప్పకుండా వారికి ఆహారం ఇచ్చేటట్లు చూస్తారా? వారు చెప్పినమాట నిలబెట్టుకుంటారా?

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి:—ఆహారం అంటే అన్నమేకాదండి, గోడుమపిండి ఉపాహారమేనా అది ఆహారం క్రిందనే వస్తుంది.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—అద్యక్షా, ఉపాహారం అంటే ఎట్లా?

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి:—మీల్స్ అంటే ఆహారాలుగా ఉంటుంది. రొట్టె ఉపాహారమేనా క్రింద లెక్కవస్తుంది. మధ్యాహ్నం వదిలితే అది ఆహారంగా ఉంటుంది. అది మిడ్ డే మీల్స్ క్రింద వస్తుంది.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—ఇదివరకు బ్రయిల్స్ అన్నం పెట్టేవారు. ఇప్పుడు అన్నం పెట్టినారా? మీల్స్ పెట్టినాము—అంటే అన్నం పెట్టించండి. కాఫీ ఉపాహారమేనా అంటే ఎట్లా?

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి:—అన్నం అంటే వరి అన్నము అని సుబ్బయ్యగారు అనుకొంటే ఎట్లా? గోధుమరవ్వ పెట్టినా అన్నం క్రిందనే అనుకోవాలి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—మిగతా కోట్ల ఎట్లాగైతే మిడ్ డే మీల్స్ ఇస్తున్నారో అట్లాగే ఇక్కడ కూడా ఎందుకు ఇవ్వటంలేదు? మన్నం కూడా అన్నమేకదా, మంచినీరుకూడా అన్నమేకదా అని అంటే ఎట్లా?

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి :—నేను నున్నం అవి అన్నావా? కేర్ పాలు అన్నిస్కూల్స్ లో వరిఅన్నం బదులు గోదుమరవ్వ పాలు ఇస్తున్నారు. 67-68 సంవత్సరంలో మన ఎడ్యుకేషను డిపార్టుమెంటునుండి, మన బజ్జెటునుండి ఖర్చు పెట్టాము కాబట్టి అప్పుడు అన్నం పెట్టవుండవచ్చును. ఇప్పుడు అన్నిట్రయిబల్ స్కూల్స్ లో మిడ్ డే మీల్స్ కేర్ డిపార్టుమెంటు వైపునుండి పెడుతున్నారు. గోదుమరవ్వ పాలు ఇస్తున్నారు. అవి ఎక్కడైనా సక్రమంగా జరగలేదంటే—నార్పుప్లికి తీసుకువస్తే నేను చర్యతీసుకొంటాను.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—ట్రయిబలు స్కూల్స్ లో మీరు ఇస్తున్న మధ్యాహ్న భోజనం ఏ ఎజన్సీద్వారా, ఎవరికం ట్రోలు ద్వారా పంపకం చేస్తున్నారు?

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి :—ఎవరైతే ఆస్కూల్స్ నిర్వహిస్తున్నారో వారి ద్వారానే జరుగుతున్నది.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—ఈట్రయిబలు స్కూల్స్ లో మీరు పెట్టే మధ్యాహ్నం భోజనము ఎవరిద్వారా పంపకం చేయిస్తున్నారు? ఎవరుడినికీ నూవర్ వైజరీకాడి? ఇది సక్రమంగా వారికి చేరుతున్నాయా అన్నది ఎవరు ఇన్స్పెక్టు చేస్తున్నారు?

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి :—జ్లాకులలో బి. డి. ఓ. ద్వారా, పాడ్ మాస్టర్ ద్వారా చూడబడుతున్నది.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—కొన్ని ట్రయిబలు స్కూల్స్ జ్లాక్సుకు సంబంధంలేదు. కొన్ని సోషల్ వెల్ ఫేర్ స్కూల్స్ ఉన్నవి. అది జ్లాకువారికి సంబంధంలేదు. అవి ప్రభుత్వ అధ్వర్యముక్రింద నడుస్తున్నవి. దీనికోసం ఈ ట్రయిబలు స్కూల్స్ సమితివారికి హెండ్లవరు చేశారా? లేక మీఅధ్వర్యములోనే ఉన్నవా?

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి :—నాకు తెలిసినంతవరకు కర్నూలు అటువైపు ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు అధ్వర్యంలో ఉన్నవి. ఏజన్సీ పరియాలలో జ్లాక్సు క్రింద ఉన్నవి. ఎవరి అధ్వర్యంక్రింద ఈస్కూల్స్ నడుస్తున్నవో వారిద్వారా ఈ మిడ్ డే మీల్స్ అమలుజరుగుతున్నవి.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

RED SANDERS

639—

* 568(5717)Q—Sri P. O. Satyanarayana Raju :—Will hon. Minister for Forests be pleased to state:

(a) the quality of Red Sanders captured during the year 1967-68; by the Forest Department in our State;

(b) whether prosecution was launched against the smugglers; and

(c) if so, the conviction given to each of the smugglers ?

A—

Answer placed on the Table of the House

ANSWER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE—

VIDE L. A. Q. No. 5717 (STARRED) [* 639]

(a) A quantity of 7. tonnes of Red Sanders wood was captured during the year 1967-68 by the Forest Department in our state.

(b) Prosecution were lunched against the smugglers in cases where accused could be apprehended and in respect of cases where the accused could not be apprehended, they were treated as undetected and the produce seized was confiscated to State Government.

(c) (i) In three cases involving 5 persons were convicted and sentenced to undergo rigorous imprisonment for 3 1/2 months.

(ii) In four cases involving 6 persons were convicted and sentenced to undergo rigorous imprisonment for 3 months and out of them, 4 persons were also fined Rs. 25 each.

(iii) In one case involving 7 persons were sentenced to undergo simple imprisonment for 4 months and in another case, involving 3 persons, simple imprisonment for one month was awarded.

(iv) In one case, an individual, was fined Rs. 10 or in default to undergo one week simple imprisonment and in another case, a fine of Rs. 2 or in default 2 days simple imprisonment and Re. 1 for damage were awarded.

FOREST SETTLEMENT OFFICER, KHAMMAM

640—

* 574 (6136) Q.—Sri S. Vemayya:—Will the hon. Minister for Forests be pleased to state:

(a) whether the Government appointed a forest settlement officer in Khammam district to set apart forest lands to the Tribal people for the purpose of cultivation and habitation; and

(b) if not, the reasons for delay?

A:—

(a) A Forest Settlement Officer has been appointed exclusively for Khammam District to attend to the final settlement of forest blocks after considering the claims of the concerned parties in that area.

(b) Does not arise.

REORGANISATION OF INFORMATION DEPARTMENT

641—

* 81 (7629) Q.—Sri C. V. K. Rao:—Will the hon. Minister for Information and Public Relations be pleased to state:

(a) whether the reorganisation of Information and Public Relations Department has yielded any fruitful results and if so, what are they; and

(b) whether any additional expenditure is involved in this for the year 1967-68; and

(c) if so, for what purpose and how much?

A:—

The answer for (a), (b) & (c) is placed on the Table of the House.

Statement placed on the Table of the House vide Answer for (a), (b) and (c) of Question No. 7629 (*641)

(a) The reorganisation of Information & Public Relations Department has yielded fruitful results. They are detailed below :—

Information & Public Relations Department is the principal public relations and information agency of the State Government. Dissemination of information is sought to be achieved through two media, namely the printed or graphic medium of communication and the word-of-mouth or personal medium of communication. The former included booklets, folders, pamphlets, magazines press hand-outs, advertisements, exhibitions etc. The principal word-of-mouth methods of communication are the radio, films, press conferences, symposia, etc. With a view to exploit the two media to the maximum extent possible and forge a personal approach to the community that is at once purposeful, objective and sustained in scope and sweep, the I. & P. R. Dept. was reorganised. The implementation of the reorganisation scheme was started on 1st July, 1967.

Centralisation of Publicity Cells :

In keeping with the Government's decision on an integrated approach to publicity, the publicity units in the Directorates of Agriculture, Animal Husbandry and Industries Department were merged with the I.&P R. Department. the posts of the Public Relations Officer and Assistant Public Relations Officers of the Nagarjunasagar Project were also transferred to the I& P. R. Department. The posts of the B. A. P. R. Os. (Block Asst Public Relations Officer's) (formerly designated as S. E. Os.) (Social Educational Organisers) in all the blocks were transferred to the administrative control of the I. & P. R. Department so as to maintain the public relations with the rural folk at the village level also.

Publicity activities :—

Before the merger of the publicity cells of other Departments Agriculture, Animal Husbandry and Industries, the publicity was only through the departmental publicity wing, whereas after merger, the activities have been expanded, publicity work has been undertaken through the District Public Relations Officers at district level

and Block Asst, Public Relations Officers at block level. This has resulted in greater impact at village level. Publicity has been undertaken through press, radio and by issuing pamphlets, folders, booklets and posters. Radio talks were organised. Gosamvardhana Week celebrations, Cattle Shows, Calf rallies, milk guild competitions Radio features, Radio interviews, statewide exhibitions etc, were conducted.

Audio Visual Equipment :—

After reorganisation of the I.&P. R. Department, Audio-visual equipment with the blocks was brought under the control of the I. & P. R. Department and much publicity could be undertaken in the rural areas with the assistance of the Block Assistant Public Relations Officers.

Press and Government :—

With a view to focus public attention on the activities of the State Government in developmental sphere on special occasions like Republic Day, Independence Day Andhra Pradesh Formation day, Tourist Week etc., topical feature articles were released to the press by the department. In addition, press releases, press notes and Notifications containing digested versions of Government orders, reports etc. were also issued to the press. Topical biographies were also released to the press.

In a democratic set up, the importance as well as growing need of communicating Govt. policies and activities to the public and reporting back in turn, public reaction to them needs no over-emphasis. Keeping this in view, more important English, Telugu and Urdu newspapers and periodicals published from inside and outside the State are being scrutinised daily in the I P. & R. Department and clippings extracted therefore for onward transmission to the concerned departments, or Ministers as the case may be for their information and necessary action. A weekly summary press reactions based on editorials, letters to the Editor, and feature articles appearing in more important newspapers was compiled for official use.

Legislature Coverage :—

During the September Session last year, Hyderabad Station of All India Radio broadcast a five-minutes review of the proceedings of the Legislature at the request of the department. This is, however, not continued now. The matter has been taken up with the Government of India to continue the broadcast.

Press Council Meeting :—

The Press Council of India met at Nagarjunanasagar for two days on 27th and 28th September 1967. The Department hosted the meeting in a praiseworthy way.

All India Newspaper Editor's Conference :

The Department played host to the 19th session of the All India Newspaper Editors' Conference that met at Hyderabad from 1st to 3rd September 1967. The Conference, was inaugurated by the then President of India and was also addressed by distinguished personalities. It adopted many resolutions.

Information Centre at New Delhi :

With a view to disseminating useful information on Andhra Pradesh in the capital of India, the State Information Centre was inaugurated at New Delhi on November 1st, 1968.

Exhibitions :

Exhibition is one of the most important visual media through which the Governments' activities could be spot-lighted for the benefit of the masses. Exhibitions have been organised by the Department both at Hyderabad and in the Districts. The Department participated in the All India Industrial Exhibition at Hyderabad during 1968-69. All the Government Departments have surrendered their funds to the I & P.R. Department for participation in the All India Industrial Exhibition at Hyderabad. This Department had drawn the amount so surrendered and refunded them to the concerned Department after deducting rental and electricity charges for their stalls. All the Government departments and public sector undertakings have participated in common campus in the All India Industrial Exhibition, Hyderabad.

Public Celebrations :

The department arranged the observance of the Azad Hind Govt. day on 1st October, 1968 in memory of Netaji. Andhra Pradesh Formation Day was observed on November 1st, 1967 and 1968 respectively. The celebrations were held at the Block, District and State levels as an annual feature. The Sisu Sree Samkshema aptahamu was observed between 14 to 20 November 1967 & 68 respectively. In order to provide an integrated and commonly reorganised cultural base to the State the 'Rashtra Jana Varotsavamuiu' ie. State Peoples Week Celebrations were introduced by the Department throughout the State for a week commencing from 8th January, every year.

ALLOTMENT OF LEVY SUGAR

642 —

* 815 (2014) Q- Sri K. Govinda Rao :—Will the hon. Minister for Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether for the months of December, 1968 and January, 1969, levy sugar has been allotted to Visakhapatnam district from Nellikuppam sugar factory ;

(b) if so, how much quantity ;

(c) what were the transport charges per ton of sugar so allotted and;

(d) what was the retail price of sugar for this allotment from Nellikuppam factory?

A:—

(a) and (b) : For the sugar month November-December, 1968, out of the total allotment of 401 tonnes for Visakhapatnam district, a quantity of 214.1 tonnes of levy sugar was allotted from the Nellikuppam sugar factory in Tamil Nadu State. The remaining quota

was allotted from sugar factories situated in Visakhapatnam district itself.

No quota of levy sugar was allotted to Visakhapatnam district for the sugar month December, 1968- January, 1969 from the Nellikuppam Sugar Factory.

(c) The transport charges incurred on the stocks lifted from the Nellikuppam sugar factory varied from Rs. 264.40 paise per tonne in Visakhapatnam Division to Rs. 276.00 per tonne in Vizianagaram Division.

(d) The retail price of this sugar was as follows : -

(i) Visakhapatnam Division	Rs. 1.87 per kg.
(ii) Narasipatnam Division	1.86 per kg.
(iii) Vizianagaram Division	1.89 per kg.
(iv) Visakhapatnam rationed area	1.88 per kg.

PROMOTION OF TOURISM

644—

* 21 (6030) Q.—Sri P. O. Satyanarayana Raju :—Will the hon. Minister for Women Welfare be pleased to state:

(a) the steps taken by our Government to promote Tourism in our State during the year 1967-68;

(b) the amount earmarked for the purpose during the year 1968-69; and

(c) the schemes that are likely to be taken up for tourist promotion during 1961-69?

A :—

The answer for (a), (b) and (c) is placed on the table of the House.

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

In connection with Answering Clauses (a, b, & c)

of L.A.Q. No. 6030 [* 644]

The steps taken by the Government to promote tourism in Andhra Pradesh during the year 1967-68 are detailed below :—

1. (i) State Tourist Information Bureau :

To provide information to the tourists coming to the city of Hyderabad, the State Tourist Information Bureau was maintained in the office of the Information and Public Relations Department. There is a proposal to shift the same into an independent and spacious building in a few months.

(ii) Regional Tourist Information Bureau :

To render assistance, furnish tourist information and guide the tourists, visiting important places of tourist interest, in the State, Regional Tourist Information Bureaux were maintained at

Tirupathi and Visakhapatnam. The literature of various places of tourist interest is being distributed to the tourist through the Tourist Information Bureaux. Steps are being taken to improve these bureaux and making them efficient in their services to the tourists.

2. City Sight Seeing Tour :

Large number of tourists visit Hyderabad. With a view to providing them the facilities to visit important places in and around Hyderabad, the city sight seeing tour was continued to be conducted during the year. The tour was being conducted by the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation coach "MANORAMA". This tour was conducted every day except Friday. The amount of Rs. 8-00 for full day, Rs. 5-00 for morning and Rs. 4-00 for afternoon were charged per tourist. Important places of tourist interest like Golconda Fort, Kutub Shahi tombs, Charminar, Salarjung Museum, Nehru Zoological Park Osmania University were included in the itinerary of this tour.

3. Trained Guides :

Trained guides were made available to the tourists, Travelling Agents, Hoteliers and for the city sight seeing coach 'MANORAMA'.

4. Tourist rest House :

With a view to provide amenities to the tourists visiting important places of tourist interest in the State, the tourist rest houses have been maintained at the following places.

S. No.	Rest House	Name of the Rest House
1.	Small (LIG) Rest House at Osmansagar	Visranthi
2.	Big Rest House (UIG) at Osmansagar	Sagar Mahal
3.	Rest House at Srisailem	Sailavihar
4.	Rest House at Mahanandi	Sambhupriya
5.	Rest House at Horseley Hills	Mount Pleasant
6.	Rest House at Lepakshi	Abhayagriha
7.	Rest House at Ahobilam	Lakshminilaya
8.	Rest House at Simhachalam	Chandana
9.	Rest House at Ramappa	Vanavihar
10.	Rest House at Ethipothala	Chandravanka
11.	Rest House at Pakhal	Sarovihar
12.	Rest House at Alampur	Vandana
13.	Rest House at Big (UIG) at Bhadrachalam	Parnasala
14.	Rest House at Small (LIG) at Bhadrachalam	Panchavathi
15.	Rest House at Araravathi	Santhivihar
16.	Rest House at Dharampuri	Somavihar
17.	Rest House at Tirupathi	Hill view
18.	Rest House at M. pad	Sagar Villa
19.	Rest House at Nagarjunasagar	Soundraya
20.	M. I. G Rest House at Nagarjunakonda	Jala Darshini

The big rest house at Osmansagar and Travellers' Bungalow at Mypad which were under the Public Works Department have been transferred to the Information and Public Relations Department.

FACILITIES AT NAGARJUNASAGAR:

a. Beside: Vijaya Vihar Project House, Lake View River View and Krishna Sadan which are under the Project Administration, there is a 8 room annexe to Vijaya Vihar Circuit House and a suite of six cottages.

b. Rest House at Nagarjunakonde

c. Motor launch which plies between the main land and Nagarjunakonda Museum.

d. Mini bus for local transport.

6. FACILITIES AT VISAKHAPATNAM:

Change over rooms and six umbrellas at the beach. These rooms were constructed and handed over to the Municipality for maintenance. Steps are being taken to request the Municipality, to look after them properly or to hand them over back to the Tourism Department.

7. TOURIST TAXIS:

Every Tourist who comes to the State wants to travel and see places of tourist interest in shortest possible time. The State Government are allotting cars from a special quota of 10 for tourist taxis. During the year 1957-68 applications were recommended for allotment of tourist vehicles.

During 1967-68, one Tempo Vicky vehicle was purchased at the cost of Rs 29,392-65 and has been placed under the administrative control of the Public Relations Officer, Nagarjunasagar Project. It is being hired at Rs. 1/- per kilo-metre.

During 1967-68, three Dodge Chasis at the cost of Rs. 77,825-61 have been purchased for converting them into Mini type buses for the use of tourists. The work of body building of the above buses has been taken up and is under progress.

As part of the International Tourist Year, the Tourist week was celebrated in the State in the last week of December, 1967. During the week, a number of functions were organised, tours were conducted and facilities provided to tourist. This helped in attracting a large number of tourists to visit the State.

During 1967-68, with a view to providing an opportunity to the people of the State to visit places of tourist interest outside the State, the Information and Public Relations Department conducted the following tour ;—

a. Conducted tour to Kashmir by special train in the month of Oct. 1967. Important places of tourist interest such as Jammu, Srinagar, Pahalgam, Delhi, Chaudigarh, Bhakra Nangal, Agra etc. were covered in this tour. An amount of Rs. 400-00 was charged per head and 376 persons participated in this tour.

With a view to meeting accommodation requirements of the tourists coming to State, it was considered that sufficient number of

good and standard hotels should be provided. Keeping this in view, Information and Public Relations Department during the past two years i.e. 1967-68, and 1968-69 recommended the following cases to the Department of Tourism, Government of India, Andhra Pradesh State Financial Corporation, Andhra Pradesh State Industrial Development Corporation and Banks for grant of loans in order that construction work by the respective applicants may be undertaken.

- a. Hotel Sky High International (P) Ltd, Hyderabad
- b. Hotel Clifton, Hyderabad
- c. Hotel Nagarjuna, Hyderabad
- d. Vijaya Vihar, Tourist Home, Vijayawada
- e. Sri H. Tulja Singh. Hyderabad and
- f. Modern Hotel, Cuddapah

India Tourism Development Corporation has come up with a proposal to construct one air-conditioned luxury type five storey hotel at Hyderabad at an estimated cost of Rs. 1½ crores. The Managing Director, Indian Tourism Hotel Corporation visited Hyderabad and prepared a comprehensive survey report on the Hotel Project. The State Government also felt the need to have a good hotel in the city and agreed to participate in the construction of the above project and also agreed to spare about 10 acres of land adjoining the Hussain-sagar lake between Hyderabad and Secunderabad. The cost of the land would be treated as share capital of the State. The final decision of the Tourism Development Corporation is awaited in this regard.

(b) In addition to the steps taken by the Information and Public Relations Department to promote tourism in our State during the year 1967-68, the following are the amounts earmarked for tourism during the year 1968-69.

An amount of Rs. 1 lakh was provided under the plan budget of the Public Works Department for tourism. In addition, under non-plan scheme an amount of Rs. 41,200/- for tourist information bureaux.

(c) The following are the schemes that were taken up for tourist promotion during the year 1968-69:

(i) Construction of water heater feed warmer for the Tourist Rest House at Srisailem	Rs. 3,897.
(ii) Construction of compound wall to the Tourist Rest House Lepakshi	Rs 17,223.
(iii) Construction of Travellers' Bungalow at Puttaparthi, Anantapur District.	Rs. 19,181.

MODEL TANNERY AT WARANGAL

646—

* 230 (5811) Q: Sarvasri T. C. Rajan & Dhanenkula Narasimham:— Will the hon. Minister for Small Scale Industries be pleased to state:

(a) what was the total expenditure incurred towards the Model Tannery at Warangal;

(b) why the production was suspended;

(c) how long the staff was continued even after closing the work and what was the actual expenditure incurred towards the maintenance of this staff after closure of the work;

A:—

(a) Rs. 1,50,274.00

(b) The production was suspended from 31-5-67 due to lack of working capital for purchase of raw hides and skins required for production purposes.

(c) Out of 17 posts sanctioned for the scheme three posts viz., accountant, weigher and watchman were continued till 31-8-1964. The expenditure was Rs. 20,607.00.

(d) There are 2 similar tanneries in our State, one at Hyderabad and the other at Gunṭakal.

(e) They are not running on profitable lines at present.

DHARMASAGARAM TANK

647—

*275 (7042) Q.—Sarvasri Teegala Satyanarayana and B. Abraham :—Will the hon. Minister for Minor Irrigation be pleased to state :

(a) whether the Government are aware of the fact that after the diversion of water from Dharmasagaram tank, Warangal taluk and district to Warangal city water supply scheme nearly 3,000 Acres of cultivable land belonging to the ayacutdars of the said tank in 5, 6 villages, have been deprived of water supply and has therefore dried up; and

(d) whether any alternative sources have been provided for the said ryots?

A :—

(a) The Tank was transferred in 1936 to the then Local Fund (Water Works) Department for supplying water to Warangal Town after duly compensating the affected ayacutdars for the loss of irrigation facilities to their lands.

(b) No, Sir. A scheme for the construction of an anicut across the surplus course of the Cora Cheruvu is under examination to benefit about 52 acres of these lands.

MINING OF IRON ORE

049—

*460 (2080) Q.—Sri R. Mahananda :—Will the hon. Minister for Commerce be pleased to state :

(a) whether it is a fact that ex-Jamindar of Venkatagiri was give a plot of nerly 20 acres of land in Bangarampeta of Sullurpeta Taluk of Nellore district and Sirasambedu of Kalahasti laluk of Chittoor district for minnig purposes of Iron Ore ;

(b) if so, when was this lease given and at what rate and what is the duration of this lease ; and

(c) whether the Government is aware that the lesssee is getting abnormal profits by exporting this Iron Ore to Japan ?

A :—

(a) No, Sir.

(b) and (c) Do not arise.

TANKS GIVEN TO FISHERMEN'S CO-OPERATIVE SOCIETY, NARSIPURAM

050—

*866 (2850) Q.—Sri P. Gunnayya : Will the hon. Minister for Fisheries and Ports be pleased to state :

(a) the number of tanks entrusted by the Government to the Fishermens's Co-operative Society of Narsipuram. Parvathipuram taluk, Srikkakulam district during 1967, 1968 and 1969 respectively ;

(b) the total amount paid by the Society to the Government ;

(c) whether steps are being taken by the Government to recover the entire amount due to the Government from the said society, before March, 1969 ?

A :—

			Rs.
(a)	1967		5
	1968		14
	1969		14
(b)	1967		560
	1968		2100
	1969		1843

(c) Only an amout of Rs. 267/- is due from the Society towards the balance lease amount payable during Falsi 1378 and steps are being taken to recover the arrears from the Society.

POINT OF INFORMATION

re :—Release of convicts in Gandhi Centenary year.

(శ్రీ) నావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు గాంధీజీ శతవత్సరం పంపుతున్నది. దానికి ఏమైస్తే ఇవ్వటం చాలా అవసరము. ఇదివరకు ప్రకాశంగారు

Point of Information :
re : Release of convicts in Gandhi
Centenary Year.

18th September 1969. 505

ముఖ్యమంత్రిగా ఉండగా ఆంధ్రప్రదేశ్ సర్పదివపుడు అందరిని రిలీజ్ చేశారు. అదేవిధంగా—గాంధీజీ శతజయంతి సందర్భంగా ఉన్నటువంటి పిజనర్స్ అందరిని రిలీజ్ చేసే విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నదా?

Sri K. Brahmananda Reddi :—Government is likely to take a decision soon regarding this matter.

Mr. Speaker :—Before Government takes a decision, I think, you also find out the views of the members in this regard.

Sri K. Brahmananda Reddi :—That is rather very risky.

Mr. Speaker :—Why risky? Members would like to express their views.

Mr. Speaker :—Shri Gopalakrishnaiah has given a Short Notice Question. But, I cannot admit it unless the Minister concerned agrees. Then number of Call Attention Notices are there.

Sri K. Brahmananda Reddy :—I am the concerned Minister now. I am only submitting to the House that Government are..

Mr. Speaker :—Very sympathetically considering.

Sri K. Brahmananda Reddy :—No Sir. That they will do something in this regard is certain. What and how and all that is a matter which will be gone into by Cabinet.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—వార్మల్ గా చేస్తున్న దానికంటే కొంచెం ప్రత్యేకంగా గౌరవంగా, అదనంగా ఈ కన్సిడరేషన్ ఉంటుందని కనీసం హామీ అయినా యివ్వగలరా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—వారి అభిప్రాయానికి కొంచెం బలం ఉన్నది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—కన్సిడరేషన్ కాదు. ప్రకాశంగారిని మనమందరం చెప్పకొంటున్నాము. ఆంధ్రప్రదేశ్ వచ్చినప్పుడు అందరిని విడుదల చేశారు. అందువలన గాంధీగారి పేరున వదలిపెడితే, దీక్షార్థులు వస్తుందంటే ఎట్లు దీక్షార్థులు వస్తుంది. సాఫ్ట్ టో ఉన్నది. అందువలన దానివల్ల వచ్చినది ఏమీ లేదు. కంప్లైట్ గా యామ్ నెస్టి యివ్వడం మంచిది. యామ్ నెస్టి యిస్తారనే విశ్వాసం మాకు ఉన్నది. దాని మీద జవాబు చెప్పండి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—జనరల్ యామ్ నెస్టి లేదు.

డా. టి.యస్.మూర్తి :—రాజస్థాన్ లో యితరచోట్ల యిచ్చారు. జక నెల రెండు నెలలు కాదు. సబ్ స్టాన్సియల్ అమౌంట్ ఆఫ్ రిడక్షన్ వారికి యిస్తే బాగా ఉంటుంది. మిగిలిన ప్లేట్స్ లో యిచ్చారు. మన దగ్గరే చాలా తక్కువ అమౌంట్ లో యిచ్చారు. అది తిరిగి కన్సిడర్ చేయటం లేకపోతే మాలాంటి పాళ్లను కొంతమందిని కన్సిడర్ చేయడం — —

Mr. Speaker :—That is a question which does not involve any money or finance or anything.

శ్రీ డి. లచ్చన్న :—ఫైనాన్సియల్ కమిటీమెంటు లేదు సరిగదా, ఫైనాన్సియల్ సేవింగు వస్తుంది. యిందుతో.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—గాంధీ సెంటినరీ సందర్భంగా ప్రత్యేకంగా మన రాష్ట్రంలో దీనిని చేస్తే ఆదర్శప్రాయంగా బాగా ఉంటుందనే ఉద్దేశం. దీని వలన ప్రభుత్వానికి నష్టం లేదు. లాభదాయకమైన విషయం. ఇంతవరకు జైలు శిక్ష అనుభవించారు. ఇక నైనా క్రమశిక్షణతో ఉంటాడనే ఉద్దేశంతో ముఖ్యమంత్రిగారు దయచేసి కన్సిడర్ చేయాలని ప్రస్తావిస్తున్నాను. 15 రోజులే ఉన్నది మనకు అడ్డం. ఇప్పుడైనా చారి అభిప్రాయం చెబితే మూడు కూడ బాగా ఉంటుంది. చాల మందినుంచి రిప్రజంటేషన్స్ వచ్చినాయి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఇది మహాత్ముని పైన అభిమానమా, బ్రిజనర్స్ పైన ప్రేమా?

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—రెండూ ఉన్నాయి. మహాత్ముని పేరు తో ప్రొహిబిషన్ స్కాప్ చేస్తున్నాము. మహాత్మునిపేరుతో వదలిపెడితే బాగా ఉంటుందని నాయుక్కు మనవి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—జైలు శిక్ష అనుభవించిన వారికి ఈ అనుభవాలన్నీ బాగా తెలుస్తాయి. ఇటువంటి అకేషన్స్ ఎప్పుడెప్పుడు వస్తూ ఉంటాయో అని దీర్ఘకాలంనుంచి అశిస్తూ ఉంటారు. అది నాకు తెలుసు. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి ప్రభుత్వంలో మాకేదో జరుగుతుందని జైలు శిక్షలు అనుభవించే వారు ఎంతో ఆశలు పెట్టుకొని ఉంటారు. ఆ విధంగా ఏదైనా చేసేదానికి వీలు ఉంటే ఏదైనా చేయండి అని నేను చెబుతున్నాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి ప్రభుత్వంలో బ్రహ్మాండ ముగా ఆలోచిస్తూ ఉంటారు. అదేకాకుండా నేషనల్ ఎక్స్ క్యూటివ్ కూడా ఒక రైరక్స్ యిచ్చినది దేశం మొత్తంమీద. దానిని కన్సిడర్ చేసి యామెన్స్ డిక్లర్ చేస్తే బాగా ఉంటుంది.

శ్రీ లక్ష్మీనరసింహారెడ్డి (జడచర్ల) :—దీనిలో చాలమంది ఇన్నోసెంటు పీపుల్ ఇన్ వాల్వ్ అయిఉన్నారు. ఈ మధ్యనే ఒక కరప్రతాన్ని కూడ వేశారు. మీ దృష్టికి వచ్చి ఉంటుందని అనుకుంటున్నాను. క్రిమినల్స్ గురించి కొన్ని చోట్ల కొన్ని న్యాయస్థలాలలో అన్వాయాలు జరిగినటువంటివి అన్నీ ఒక కరప్రతం వేశారు. ఇటీవలనే ఒక జడ్జిని గురించి —

Mr. Speaker :—You are side-tracking the issue. That is entirely a different issue.

శ్రీ టి. ఎస్. మూర్తి :—మర్డర్ కేసెస్ లో చాలమంది అనుమానం మీద జైలుకు వెళ్లినారు. లేకపోతే మూమెన్ టరీ లాండ్ డిస్ ప్యూట్ లో, సెక్యువల్ దానిలో వెలినవారే కాని క్రిమినల్స్ చాల తక్కువ ఉన్నారు. చారికి సబ్ స్టాన్సియల్ గా ఏదైనా యిచ్చినట్లయితే బాగా ఉంటుంది. యామెన్స్ చేస్తే

చాల మంచిది. పోగా మిగిలిన దానిలో ఒక నెల, ఒక ఏడాది అన్న దానివలన ప్రయోజనం లేదు. 9 ఏళ్లు, 14 ఏళ్లు అనుభవించిన వారికి ఒక నెల రెండు నెలలు యిచ్చినా యావ్వకపోయినా ఒకేటే. మిగిలిన స్టేటు గవర్నమెంట్స్ లిడ్ చేశారు. వీరు చేయలేదు, 5 సంవత్సరాలు, 10 సంవత్సరాలు అనిచెప్పితే అర్థం ఉంటుంది.

ఒక గౌరవసభ్యుడు :—ఇదివరలో నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు ఇనాగ రేషన్ అప్పుడు ఒక్కొక్క సంవత్సరం శిక్ష చేసిన వారికి సంవత్సరానికి ఒక నెల రెమిషన్ యిచ్చినారు. ఆ విధంగా యిప్పుడు యిస్తే ఉపయోగం లేదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ వచ్చినప్పుడు -

మిస్టర్ స్పీకర్ :—రామవరెడ్డిగారు 74 క్రింద నోటిసు యిస్తానన్నారు. యివ్వండి.

BUSINESS OF THE HOUSE

L. R. Speaker :—A Notice under Rule 74 of the Rules of Procedure and Conduct of Business has been given by Sarvasri B. Narasimha Reddy, R. Satyanarayana Raju, Budri Vishal Pitti, N. Raghava Reddy, G. Latchanna, B. Papi Reddy and C. V. K. Rao etc.

“Under Rule 74 of the Rules of Procedure and Conduct of Business, I beg to give notice of my intention to call the attention of the Hon'ble Chief Minister to the following matter of urgent public importance and to request that the Minister may make a statement thereon.

‘Many State Governments are according special remission to convicts liberally on the eve of Mahatma Gandhi Centenary, But G.O.Ms. No, 200 dated 14th February, '69, Home (Prisons A) Department says that our State Government are granting only one month's remission for every year of imprisonment. The Union Government issued orders sanctioning special remission of five years to the prisoners which come under the powers of Union Government. This conservative approach on the part of our State Government in sanctioning special remission does not fit to the auspicious occasion of Gandhi Centenary. The prisoners from behind the bars are looking with optimism to the generous gesture of State Government on the occasion. With due respect to Gandhiji and his cherished ideals, the public expect the State Government to revise its decision and sanction maximum remission.’

This Call attention Notice, of course. I will call it on Monday.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— 74 క్రింద యిస్తే రేపు తమరు పిలిస్తే నేను ఏమి చెప్పాలి ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మీరు ఏమి చెప్పదలచుకున్నారో అది చెప్పండి. ఏమి చెప్పాలంటే నేను ఏమి చెబుతాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— సోమవారమునకు వేయించండి,

మిస్టర్ స్పీకర్ :— సోమవారమునకు వేయవచ్చును. ఇంతలోగా మీరు ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటే సోమవారమునకే వేసి కూడ ఏమి ఉపయోగం.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఏదైనా మేము తీసుకున్నా ఈ సభ వారికి ముందు మనవిచేస్తాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మీరు ఒక నిర్ణయం తీసుకోకమునుపే ఏదైనా కాల్ అమెన్షన్ అన్నర్ చేస్తే బాగా ఉంటుంది. నిర్ణయం తీసుకొన్న తరువాత కాల్ అమెన్షన్ పోటీను యిచ్చినప్పటి ఉపయోగం ఉండలేమోననుకుంటాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— కాల్ అమెన్షన్ యిచ్చారు అనుకోండి. గౌరవసభ్యులు ఏదైనా అభిప్రాయాలు వేల్చి దించారు. నేను ఏమి సమాధానం చెప్పేది?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఏమి సమాధానం చెప్పవలెనో నన్ను అడిగితే నేను ఏమి చెబుతాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— అందుకే నే రిప్లయిలకు అవకాశం లేకుండా క్వశ్చన్స్ కు టైమ్ యివ్వండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— మేము వారిని అవి యివి అడగకుండానే వారు ఫుల్ యామ్ పెట్టి యిస్తామని అనౌన్స్ చేయమనండి. మేము అడగవలసిన అవసరం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— అది సాధ్యం కాదంటున్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— సాధ్యం కాక ఏమవుతుంది? ప్రకాశంగారు చేసినపుడు యిప్పుడు చేయలేమా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ప్రకాశంగారు పెద్దవారు. ఆయనకు మనకు పోలిక ఏమిటి? ఆంధ్రరాష్ట్రం ఆ సందర్భం వేరు. వనలిపెట్టిన తరువాత ప్రతి స్టేషన్ లో అన్ని దుకాణాలలో భోజనం చేసి పోయారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అది లేకుండానే జరుగుతున్నాయి కానిని గురించి ఆలోచించుకో నక్కర లేదు.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :— ప్రకాశంగారు చేసినందువల్ల ప్రకాశంగారి ఫోటో యింటింటా పెట్టుకొని పూజిస్తున్నారు. అట్లాగే బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి ఫోటోను కూడా వారి కుటుంబాలు పూజిస్తారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— మన గవర్న మెంటు ఒక G. O. ఇచ్చి దానిలో ఈమాట చెప్పారు. All female convicts whose offences were not of serious nature should be released on one month's remission for every year of imprisonment. Release of all civil prisoners confined in prison in execution of decrees of civil courts provided they are proved

Calling attention to a matter of urgent public importance: 18th September, 1969. 509
 re : Demands Day on 16-9-69 by the
 Mazdoor Union of A.P.S.R.T.C.,

fraudulent. The above orders will have to be effected on 2nd October, 1969. The remission will be applicable to all except the following:

Convicts convicted by courts in other States, Military convicts who are still subjected to the Indian Army Act, convicts prosecuted by the Central Act to whom the Central Government orders will not be applicable and prisoners convicted for political offences including spying etc." ఇది పాత G. O. అందువల్ల దీనిని మరచిపోవచ్చుననుకోండి, ఇది ఏ మాత్రం కూడా చాలదు. ఏదో యిచ్చామంటే యిచ్చామన్నట్లుగా రేపు ప్రాధున్న చేస్తారేమోనని మా అనుమానం. కాబినట్ యీ విషయంలో లిబరల్ గా వుండాలి. మొత్తం ఆమ్ నెస్టి యిచ్చి, ప్రకాశంగారి రోజుల్లో మాదిరిగా క్రెడిట్ పెడితే మంచిది. అందువలన, ఏదో చేశామంటే చేశామనే వద్దతిగాకుండా, చాలా లిబరల్ గా కాబినట్ నిరయం తీసుకోవలసివుంటుందని చెబుతున్నాను. ఈ జి. ఓ. గాని తిరిగి చూపిస్తారేమోననే వుద్దేశంతో యీ విషయాన్ని తమ నోటీసుకు తీసుకురావడం జరుగుతున్నది.

శ్రీ భూంరెడ్డి నరసింహ రెడ్డి (తుంగతుర్తి):— ఇతర రాష్ట్రాలలో వారిని మినహాయించారని రేపు చెప్పవచ్చు. మేము తెల్ల పున్నపుడు స్వయంగా తెలుసుకున్నాము. పదిపా నేళ్లు, వద్దనిమిదేళ్లు, ఇరవై యేళ్లు గడిపినవారున్నారు. వారిని ఎప్పుడు విడుదలచేసేదీ అంచనాకూడా లేకుండా వారక్కడ పడివున్నారు. అందువల్ల ఆ విషయాన్ని పూర్తిగా దృష్టిలో పెట్టుకుని ఆలోచించాలి,

శ్రీ బి. నిరంజనరావు :— కలెక్టర్లు సమావేశమొకటి జరుగుతుందని పేపర్లో వచ్చింది. మాకు దానిని గురించి తెలియదు. ఆ సమావేశం ఎక్కడ జరుగుతుంది? తుఫాను విషయంలో చర్చించవలసినవి. దృష్టిలోకి తీసుకోవలసిన సమస్యలు చాలా వున్నాయి.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— ఈ రోజున సాయంత్రం మూడు గంటలకు కమిటీ రూంలో జరుగుతుంది.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re :-DemandsDay on 16-9-69 by the Mazdoor Union of A. P. S. R. T.C.

श्री बदरीबिनाल पिती :—अध्यक्ष महोदय । जो यात्री बस में सफर करते हैं उस के बारे में मोटर वेहिकल्स क्लस में है कि :

No passenger using or intending to use a State carriage shall alight or attempt to alight without paying the legal fare demanded by the conductor.

जो यात्री बगैर टिकट के सवारी करते हैं उन को कोई जुरमाने की सजा नहीं दी जाती बल्कि उस की सजा कन्डक्टर को दी जाती है । १७ महीने पहले चीफ मिनिस्टर ने एक सवाल के जवाब में कहा था कि

510 18th September, 1969. Calling attention to a matter of urgent public importance.
re : Demands Day on 16-9-69 by the
Mazdoor Union of A.P.S.R.T.C.,

(Sri G. Venkat Reddy in the Chair)

The orders were issued constituting mobile courts at Vijayawada and Hyderabad.

लेकिन इस पर अमल नहीं हो रहा है। जब एक चीज सदन में कही जाती है तो उस पर १७ महीने गुजरने के बावजूद अमल नहीं होगा। २७ मार्च १९६८ को सवाल नंबर २८ २९४३ का उत्तर देते हुए कहा गया था कि मोबाइल कोर्ट्स हैदराबाद और विजयवाड़ा में नियुक्त किये गये हैं लेकिन वह अब तक नियुक्त नहीं हुये। इस में न्याय का प्रश्न आता है। जो आदमी गुनाह करता है उस को सजा मिलनी चाहिए लेकिन गुनाह कोई करे सजा कोई और पाता है। कोई मुसाफिर बगैर टिकट सफर करता है तो उस की सजा कन्डक्टर को दी जाती है। कन्डक्टर बेचारा तलवार की धार पर अपनी जिन्दगी गुजारता है। इस लिए १७ महीने पहले जो आश्वासन दिया गया था मैं चाहूंगा कि संबंधित मंत्री यहां आश्वासन दें कि इस पर फल तारीख से अमल किया जाएगा।

१६ तारीख को आर. टी. सी. मजदूरों का डिमांड था। वे बहुत ही चिन्ताजनक परिस्थिति से गुजर रहे हैं। उन को काम का उचित मावेजा नहीं मिलता। मिसाल के तौर पर कोई क्लीनर है तो उस से मेकानिक का काम लिया जाता है और उस को मावेचजा क्लीनर का ही दिया जाता है।

एक और बात यह कि जब वह वजीफ पर अलग होते हैं तो उनको बरसों वजीफा नहीं मिलता। उदाहरण के लिए जहागीर नामी एक ब्राइवर नंबर १५६६ है जो बरकत-पूरा डिपो का है और ३२ बरस नौकरी करके अलग हुआ है उस के वजीफ और प्राविडेंट फंड का तसफिया आज तक नहीं हुआ। जब तक उस को वजीफा नहीं मिले शायद वह और कहीं चला जाय। प्राविडेंट फंड मिलने में भी बरसों लग जाते हैं, प्राविडेंट फंड का रिजिस्टर अपटूडेट नहीं रहता। उस में कई तरह की गड़बड़ होती है। मजदूरों को प्राविडेंट फंड का एकाउंट नहीं दिया जाता। यह सब एक कारपोरेशन में हो रहा है जिस के इन्तेजाम की जिम्मेदारी सरकार पर है। विदेशी कंपनियों में सेटलमेंट आफ एकाउंट के संबन्ध में यह व्यवहार है कि जब कोई मजदूर रिटायर होता है तो उस को काम की जगह ही चेक दे दिया जाता है और यहां इस के लिए चार पांच साल गुजरते हैं।

इसी तरह जो ब्राइवर एक्सीडेंट में इन्वाल्ड होते हैं उन को कारपोरेशन की तरफ से खर्च दिया जाता था लेकिन अब यह बंद कर दिया गया है जिस की वजह से उन को परेशानी हो रही है।

इसी तरह मिनिमम बेजेस रूल्स पर भी अमल नहीं हो रहा है दूसरी बातों में तो अमल करते हैं लेकिन ओवर टाइम के बारे में मेनेजमेंट ठीक ढंग से अमल नहीं करता।

आखिर में मैं यह कहूंगा कि कोई भी मेनेजमेंट या मालिक ही अपने मजदूरों को अदालतबाजी में नहीं उलझाना चाहता। लेकिन यहां आर. टी. सी. में यह हाल है कि

Calling attention to a matter of urgent public importance: 18th September, 1969. 511
re : Demands Day on 16-9-69 by the
Mazdoor Union of A.P.S.R.T.C.,

कोभी फैसला हो भी जाता है तो हाइकोर्ट में या कहीं और ले जाकर अदालतबाजी को बढ़ाया जाता है और मजदूरों को परेशान रखा जाता है। एक ऐसे कांपैरिशन में जिस की जिम्मेदारी सरकार पर यह बहुत ही बुरी बात है।

अगर इन समस्याओं के बारे में सदन में सरकार की तरफ से कोई आश्वासन नहीं दिया जाता तो वहां बहुत जल्द हड़ताल होन वाली है जिस की जिम्मेदारी सरकार पर होगी।

The Minister for Transport (Dr M. N. Lakshminarasiah):—Sir, regarding the allegation that the Government have failed to implement the provision of Rule 274 of APMV Rules which casts a responsibility on the passenger to buy a ticket and that the conductors are being harassed for ticketless travellers found in the bus, it is not correct to state that the above rule entirely casts a responsibility on the passenger to buy a ticket. According to the rule, no passenger using or intending to use a State carriage shall alight or attempt to alight from the State carriage without paying the legal fare demanded by the conductor. It is, therefore, the primary duty of the conductor to demand from the passengers the fare chargeable for the journey intended to be performed by them. If the passenger refuses to buy a ticket on demand, then he commits an offence for which he can be prosecuted. The rule does not, however, cast a direct obligation on the passengers to buy tickets. The question whether it is possible to amend the MV Act making it obligatory on the part of the passenger to buy tickets was examined by the Government of India and they have advised that the legality of such a procedure is open to doubt. The passengers may, however, be dealt with if they refuse to buy tickets on demand by the conductor and such passengers may be prosecuted in a court for contravention of Rule 274 of Section 112 of the MV Act. In February 1968, the APSRTC Mazdoor Union represented to the Chief Minister that no machinery had been created for enforcing the provisions of the MV Rules relating to ticketless travellers in the buses and for imposing fines on the defaulting passengers and that a vigorous enforcement of the rules could go a long way in improving the revenues of the APSRTC. They suggested that some mobile courts should be appointed to check passenger tickets, impose fines and collect on the spot fines from the defaulters. To deal with the ticketless travellers most effectively, the General Manager, APSRTC, made the following proposals:

(1) A provision may be made in the APMV Rules under which a ticketless traveller in the buses is made liable to pay for travelling without a ticket or for travelling wilfully without purchasing a ticket.

(2) Provisions may also be made in the APMV Rules enabling the State Transport Undertakings to enforce on the spot recovery of fares with penalty on the lines of the provisions contained in Section 113 of the Indian Railways Act.

These suggestions were examined. The Indian Railways Act envisages that no person can enter any carriage on a railway as a passenger unless he has with him a proper ticket. If a passenger

512 18th September, 1969. Calling attention to a matter of urgent public importance:

re: Demands Day on 16-9-69 by the Mazdoor Union of A.P.S.R.T.C.,

travels or alights from the train without a proper ticket or refuses to present for examination or to deliver his ticket immediately on requisition, he is liable to pay on demand excess charges in addition to the ordinary single fare. If he fails to pay the same on an application from the railway servant, the Magistrate may order the recovery of the sum payable and in default may order simple imprisonment for a term which may extend to one month. The position in respect of bus travel is different. In buses, a passenger has to get in normally without a ticket. The APSRTC has no booking stations on route to issue tickets to the passengers before they board the buses. The existing rule which is consistent with the provisions of the MV Act prohibits ticketless travel in that a passenger cannot travel without a ticket.

Filling up of promotion vacancies: It is not known definitely which of the promotion vacancies have not been filled up. Whenever a vacancy arises and when there is need for promotion, this is being done as quickly as possible under the Corporation's Services Regulations. If, however, concrete instances are given, these can be looked into.

Protection given to drivers in accident cases: This subject was discussed earlier with the Union Representatives and necessary instructions have been issued by the RTC authorities. As per those instructions, an Union official will be permitted to be present during the enquiry to assist the driver if he so desires and gives a request to this effect in writing. It has also been agreed to provide legal assistance to the driver at all levels if the driver is not found guilty in departmental enquiry.

Taking unscheduled work from employees: It is not very clear as to what exactly is meant by unscheduled work being taken from the employees. When an employee is paid according to Service Regulations, he is expected to do certain hours of duty. As far as drivers and conductors are concerned, they are governed by the Motor Vehicles Works Act and Rules. Whenever there are violations, appropriate action is being taken to remedy them. There may be cases where a senior conductor may have been appointed as a Controller when a Controller's vacancy is available temporarily. Except for some such small adjustments, ordinarily no one is asked to do the work of others.

Early settlement of retirement benefits: Action is being taken for early settlement of retirement benefits. Extra staff have also been drafted to clear the work so that the accounts can be brought up-to-date and settlements can be made immediately after retirement.

Management challenging in the courts the rights of the employees: Whenever the employees try to take undue advantage of their rights ignoring their obligations, no option is left to the Management except to contest the cases in the Labour Courts.

One thing more. I may add. Regarding these mobile courts, there is one at Vijayawada which is working and we are just contemplating to have one here at Hyderabad.

Calling attention to a matter of urgent public importance. 18th September, 1969. 518
 re: Precarious water-supply position in Machilipatnam.

శ్రీ బదరీ విశాల పిత్తి: एक चीज अध्यक्ष महोदय। मंत्री महोदय ने कहा कि आउट आफ डिसिगनेशन वर्क है। मैं नें मिसाल दी थी कि क्लीनर से मेकेनिक का काम लिया जाता है इस के बारे में आप थोड़ी सी सफाई कर लीलिए। जहाँ तक कंडक्टर पर यात्रियों की जिम्मेदारी का सवाल है यह बात सही है हो सकता है कि रेलवे का कानून और बस का कानून एकसा न हो। बबई मदरास और मैसूर में पासिनजर पर जिम्मेदारी है हर जगह मामूल देना पड़ता है। मंत्री महोदय शायद बस में सफर न किये हों अगर वह बस में सफर करते तो उन को मालूम होता कि जहाँ १० आदमी की जगह होती है १०० आदमी घुस जाते हैं। कंडक्टर के लिए यह संभव हो नहीं होता कि वह टिकट दे सके। मैं मंत्री महोदय से यह आश्वासन चाहूंगा कि मोबाइल कोर्ट्स की नियुक्ति के संबन्ध में १७ महीने पहले जो गलतबयानी की गई थी उस की सुधार की जाए और कोर्ट्स नियुक्त किये जाय।

Dr. M. N. Lakshminarasiah :—I have heard him. I have taken note of all his points. I will have to get them examined.

(Sri Badri Vishal Pitti rose—)

Dr. M. N. Lakshminarasiah :— I will have to get them examined and all those things. I cannot give off hand answers here.

Mr. Chairman :—He said. he will get examined all the points.

re: PRECARIOUS WATER-SUPPLY POSITION IN MACHILIPATNAM

శ్రీ బి. నిరంజనరావు :—అధ్యక్షా, ఇది చాలా శోచనీయమైన విషయం. బందరు పట్టణంలో గాచాపు లింక్ ముప్పదివేలలో, నలుబదివేలలో జనాభా వుంది. 1961 వ సెన్సస్ ప్రకారం ఒక లింక్ ఐదువేల జనాభావుంటే ఇటీవల జనాభా పెరిగిపోయి లింక్ ముప్పదివేలు అయింది. అక్కడ ఎప్పుడో 70 సంవత్సరాల క్రితం ఏర్పాటుచేసిన పాటర్ సిస్టం వున్నది. దానివల్ల, ఆ పట్టణ శివార్లలో వున్న ప్రజలకు నీరులేకపోగా, మధ్యలోవున్న పేటలకు కూడా ఇప్పుడు పిప్లెస్ సిస్టమ్ పెట్టి రోజుకు మూడు గంటలపాటు నీరు యివ్వడం జరుగుతోంది. ఆ మూడు గంటలకూడా అందరికీ సరిగా నీరు అందదు. ప్రజలు వానాశాధలు పడుతున్నారు. పెట్రోలుబంకు దగ్గర వాహనాలకు పెట్రోలు (నీరు) యిస్తున్నాముకాని మానవులకు మంచినీరిచ్చే పథకం యీ 20 సంవత్సరాలలోనూ ఎక్కడా కనబడలేదు. ప్రభుత్వం దీనిని గురించి ఇప్పటికైనా ఆలోచించాలి. ఈమధ్య ఎల్. బి. సి. వారు లోను యిచ్చినట్లుగా తెలిసింది. పారిచ్చిన ఎస్టీ మేటు ప్రకారం 90 లక్షలు అయితేమేగాని పూర్తిగా పాటరు సప్లయ చేయలే మని చెబుతున్నారు. 90 లక్షలు యిప్పుడు యిచ్చేకీ ప్రభుత్వానికి లేక పోయినా దఫాలవారిగా పది పది లక్షల చొప్పున యిస్తే కొంతవరకు మంచినీటి సప్లయ చేయడానికి అవకాశం వుంటుంది. మాకు చుట్టూ కృష్ణావేడి వున్నప్పటికీ కూడా త్రాగడానికి నీరులేక ప్రజలు వాధపడిడం జరుగుతోంది. సభ వాయకులు, సభాధ్యక్షులు—అందరూ అక్కడ చదువుకున్నవారు. చరిత్ర ప్రసిద్ధిగల ఆ పట్టణంలో త్రాగడానికి నీరులేదంటే విచారంగా వుంది.

514 18th September, 1969. Calling attention to a matter of urgent public importance:
re : Precarious water-supply position in Machilipatnam.

శ్రీ చెంచురామనాయుడుగారు గత 5 సం. లుగా పురపాలకసంఘాలన్నిటిని నడిపిస్తున్నారు. వారిదృష్టికి అనేకసార్లు యీ విషయం తెచ్చినప్పటికీ డబ్బు మంజూరు చేయడంలేదు కనీసం మంచినీటికై నా డబ్బు కేటాయించాలి. లేక పోతే ఎల్. ఐ. సి. నుంచి 20 లక్షల లోను అయినా యిప్పించడానికి ప్రభుత్వం ఎందుకు పూనుకోకూడదు? ఈ విషయం శ్రద్ధగా గమనించాలని కోరుతున్నాను.

The Minister for Municipal Administration (Sri N. Chenchurama Naidu) :— Sir, the protected water supply scheme at Masulipatnam was installed installed in the year 1918 for a population of 85,000 at 15 gallons per day per head, the source being Bandar canal. Some improvements were carried out in 1960 increasing the output to 17 lakhs gallons per day. The population of the municipality increased to 1,01,417 as per the census of 1961 and hence there is need to improve the scheme. At present, there are no drought conditions, but due to lack of adequate pressure, water is not being supplied evenly throughout the town. The present capacity of the existing system is about 17 lakhs gallons per day but the quantity being utilised is only 12 lakhs gallons per day for want of proper distribution system. The comprehensive water supply improvement scheme is estimated on one-line estimate basis to cost about Rs 112 lakhs to instal and is divided into four stages for easy financing and Rs. 1.55 to maintain annually for serving a population of 2 lakhs on a pro rata supply of 80 gallons per day per head. For correctly assessing the cost of the above improvements, detailed investigation is necessary for a period of six months at a cost of about Rs. 26,000. By implementing the improvements proposed in Stage I of the comprehensive water supply scheme costing about Rs. 8.62 lakhs, an additional quantity of 5 lakh gallons of water per day can be supplied to the town. There is no provision for the above scheme in the draft fifth five-year plan and hence the scheme can be taken up if the Local Body can finance the scheme from its own resources.

However, the first stage of the scheme costing about Rs. 8.62 lakhs has been included in the first list of schemes to obtain loan assistance from the Insurance Corporation funds. This stage is very essential for utilising the output of the existing water supply scheme to its fullest capacity and increasing the pressure to the low pressure areas. The LIC has been addressed to sanction a loan of Rs. 5.75 lakhs to Masulipatnam Municipality.

Stage I of the proposed improvement scheme will consist of the following major works, as per the preliminary proposals:

1) (a) Land acquisition to the site available by the side of the existing summer storage tank to the extent of about 60 acres.

(b) Acquisition of land required for the proposed service reservoir in zone 2 near Gosha Samraksha Samithi as 3 are Municipality sites available in the other zones.

(c) Laying of CIB class pumping mains designed for ultimate requirements to the various zones from the existing head works.

Calling attention to a matter of urgent public importance : 18th September, 1969. 515
 re : Alleged Police Harassment in Nalgonda district.

2) Inter-connections with the above pumping mains and distribution system and the existing service reservoirs in zone 1 on the existing head work site. The pumping mains will serve as distribution mains for the present and can fit into the comprehensive improvement scheme taken up in next stage.

Orders were also issued to the Superintending Engineer, Public Works, V Circle, Gunjur, to entrust the work of detailed investigation of Masulipatam water supply improvement scheme to the Investigation Sub-Division at Vijayawada. The Municipality had remitted Rs. 28,000 towards the cost of detailed investigation.

శ్రీ బి. నిరంజనరావు :—నేను చెప్పినవన్నీ మంత్రిగారుకూడా చెప్పారు. మా సమస్య వారికి అర్థమైనట్లే ఉన్నది. కనీసం మరొక 10 లక్షలు ఎల్. ఐ. సి. నుంచి ఐసా అప్పుగా ఇప్పించే ఏర్పాటు చేయాలని నా కోరిక.

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు :—ఎల్. ఐ. సి. వారికి లోనుకు అప్లయ్ చేస్తాము. కరస్పాండెన్సులో ఉంది

re : ALLEGED PUBLIC HARASSMENT IN NALGONDA DISTRICT.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి (మునుగోడు) :—అధ్యక్షా, తెలంగాణా ఎజిటేషను ప్రారంభమై ఇప్పటికి తొమ్మిది నెలలైనది. ఇది ప్రజాస్వామ్యం. ప్రతివారికి తాము నమ్మిన విషయం గురించి ఎజిటేటుచేసే అధికారం ఉందని అందరికీ తెలుసును. ఈ ఎజిటేషనులో ధార్మికాలు జరుగుతున్నాయి. మాస్ సత్యాగ్రహాలు జరుగుతున్నాయి. వేలకొలది మహాత్మాగాంధీ సూత్రాలను ఆనుకు రించి తైళ్ళకు వెళ్ళిన సంగతి మీకు చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. దీనిని ఏదో విధంగా అణచివేసి అధికారాన్ని అంటిపెట్టుకుని ప్రజాస్వామ్యాన్ని మంటకలపాలనే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం దమననీతి అనుసరిస్తున్న విషయం వేరుగా చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. గత నెల రోజులుగా ఉద్యమం చాలా ప్రకాశంగా ఏ విధమైన అరిజిడి లేకుండా ఉన్న సంగతి తమకు తెలుసును. ఐనప్పటికీ పోలీసువారు విద్యార్థులను యువకులను రైతులను అందోళన వరచాలనే దృష్టితో 19, 20 ఆగస్టు నెలలో విద్యార్థులను చాలామందిని అరెస్టు చేయడం జరిగింది. సెక్షను 151 క్రిందనో పి. డి. అక్టు క్రిందనో కాకుండా వారిని పోలీసుస్టేషన్లకు తీసుకు పోయి వివరీతంగా కొట్టారు. దానయ్య, కృపాకర్ అనే విద్యార్థులను ప్రజా సమితి ఆఫీసునుంచి అర్థరాత్రి లేపుకునివచ్చి వివరీతంగా దెబ్బలుకొట్టి మూడు రోజులు తరువాత సెక్షను 151 క్రింద చేశారు. ఈ సెక్షనుక్రింద విద్యార్థులను యువకులను ఎట్లా అరెస్టు చేస్తారో తెలియదు. నల్గొండవద్ద రాయనిగూడెంలో ఒక బస్సు తగలబడింది. నక్కలైట్లు చేశారో మరెవ్వరు చేశారో తెలియదు. దీనిని ఆధారం చేసుకుని జనార్థనరెడ్డి అనే అతనిని అరెస్టుచేసి పోలీసులు వివరీతంగా దెబ్బలుకొట్టారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—మీరుచేసి నక్కలైట్లమీద ఎందుకు పెడతారు ?

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి :—నక్సలైట్లతో ఎవరో అన్నాను. నక్సలైట్లు అని అనలేదు. నక్సలైట్లు అంటే వారెందుకు భుజాలు తడుముకోవాలి. వారే నక్సలైట్లను ప్రోత్సహిస్తున్నారనుకోవాలి. నా నియోజకవర్గం నుంచి కొంత మంది పెద్ద మనుష్యులు వచ్చి ప్రజా సమితి ఆఫీసులో వదుకున్నారు. అగ్గ రాత్రి పోలీసులు వచ్చి వారిని సెక్షను 151 క్రింద 15 రోజులు పెట్టారు. నల్గొండ పాడ్ క్వార్టర్సుకు రావడమే కష్టంగా ఉంది. వచ్చిన వారిని బజారులలో కొట్టడం, సెక్షను 151 క్రింద తప్పుడు కేసులు పెట్టడం జరుగుతోంది. అగస్టు 19న నల్గొండలో 7 గురిని, భువనగిరిలో 2) మందిని, సూర్యాపేటలో 15 మందిని సెక్షను 151 క్రింద అరెస్టు చేశారు. సెప్టెంబరు 10 వ తేదీనాడు కోదాడలో పి. డి. ఆక్టు క్రింద అరెస్టు అయి విడుదల ఐన వారికి పెద్ద సన్మానం ఏర్పాటు చేశారు. ఆ సందర్భంలో కొంత మంది విద్యార్థులు సూర్యాపేట నుంచి వస్తూంటే త్రోవలో దెబ్బలు కొట్టి ఆ రోజు లాకప్ లో వేశారు. గాంధీ సెంటినరీ సంవత్సరంలో గాంధీ సిద్ధాంతాలకు అనుగుణంగా సత్యాగ్రహం జరుపు తూంటే దానిని దౌర్జన్యంతో దమననీతితో అణచివేసి పోలీసు రాజ్యం నడవడం భావ్యం కాదు. ఇటువంటి విషయాలను విచారణ చేయించి పైకాచిక కృత్యాలు చేసే పోలీసు ఉద్యోగ అను సస్పెండు చేయించాలని వెంగళరావుగారిని కోరుతున్నాను. తెలంగాణా ప్రాంతంనుంచి హోం మినిస్టరు వచ్చిన శిరువాత దానిని ఆధారంగా చేసుకుని ఆంధ్ర పరిపాలకులు ఆంధ్ర మంత్రులు పోలీసువారికి ఇష్టం వచ్చినట్లు చెప్పి, తెలంగాణా మంత్రి గారిపైనే అంతా పోతుందనే ఉద్దేశంతో, దెబ్బలు కొట్టించడం జరుగుతోంది. దీనిని అరికట్టకపోతే తెలంగాణాలో ఒక ప్రజా ఉద్యమం సివిల్ వార్ మాదిరి రూపొంది మొత్తం ప్రాంతాన్ని నాశనపరచే విధంగా వస్తుండని వేరే చెప్పవలసిన అవసరంలేదు.

శ్రీ బిహెచ్. నరసింహారెడ్డి :—ఇప్పుడున్నది ఆంధ్ర ప్రభుత్వమా, కాంగ్రెసు పార్టీ ప్రభుత్వమా ?

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—సివిల్ వార్ అని గోవర్ధనరెడ్డిగారు ఒక డ్రెట్ ఇచ్చారు. అది గమనించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు (వర్ధన్నపేట) :—వోటీసు ఇచ్చిన రి మంది మాట్లాడాలి.

తెంకంట రెడ్డి శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :—అంతమంది అంటే ఎట్లా ? ఎవరో ఒక్కరు నల్గొండకు సంబంధించి మాట్లాడండి.

శ్రీ కె. అచ్యుతరెడ్డి (కొడన్ గల్) :—తెలంగాణా ఎజిటేషను అంటే అంత ఎలర్జిక్ అవుతారేమి ?

శ్రీ పి. నరసింగరావు (హుజూరాబాద్) :—అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు గోవర్ధనరెడ్డిగారు గడచిన మాసాలలో జరిగినవి చెప్పారు. ఈ మాసంలో కొత్త విచ్చుగాళ్లు పర్యటన కార్యక్రమం మొదలుపెట్టిన సందర్భంలో అంతా పోలీసు

Calling attention to matters of urgent 18th September, 1969. 517
 public importance.
 re: Alleged Police Harassment in
 Nalgonda district.

బందోబస్తుతో వెడుతున్నారు. తెలంగాణ ప్రజలు వారిని త్రొక్కివేస్తున్నారు. పోలీసు బందోబస్తుతో వారు పర్యటన జరుపుతుంటే నిరసనగా ఏమైనా చేసే హక్కు ప్రజలకు ఉంది. నల్ల తెండాలు చూపవచ్చును. కోడి గ్రుడ్లు వేయవచ్చును. చెప్పలు వేయవచ్చును. ఈ విధంగా తను యాంగర్ ను ఎక్స్ ప్రెస్ చేయకుండా భువనగిరికి ఇద్దరు మంత్రిలు పోయినప్పుడు 14 వ తేదీన వారు పోవలసి ఉంటే 18 వ తేదీ వాడు రాత్రి ప్రజా సమితి కార్యాలయంలో పోలీసువారు చొరబడి 27 మంది విద్యార్థులను కార్యక్రమాలను దెబ్బలు కొట్టి వారిని పోలీసు స్టేషనులో నిర్బంధం చేసి ఏ కేసులేకుండా మంత్రిలు తిరిగి ప్రాదరాశాదు వచ్చిన తరువాత వారిని వదిలిపెట్టారు. అదే విధముగా 18 వ తేదీన నల్లగొండలో విద్యార్థులు మహా బహిరంగసభ ఏర్పాటు చేశారు. శ్రీ మల్లిఖార్జున్ గారు అనే విద్యార్థినాయకుడు అక్కడకు వెళ్లడం జరిగింది. అక్కడ అడ్మిన్ చేసి వచ్చేవరకు చాలా రాత్రి అయినది. సూర్యాపేట నుంచి వచ్చిన విద్యార్థులు అక్కడ బస్సు లేనందువల్ల వార్కెట్ వల్లికి వెళ్లారు. అక్కడ కూడా బస్సు లేనందువల్ల లారీ ద్వారా వెళదామనే ఉద్దేశ్యంతో రోడ్డుమీద నిలబడడం జరిగింది. అక్కడ నిలబడిన సూర్యాపేట విద్యార్థులను పోలీసులు లాటి చార్జీ చేసి యిష్టంవచ్చినట్లు కొట్టి వారి జేబులలో నున్న ప్రైవేటు కాశేయడం కూడా జరిగింది. అదే విధముగా కొండంగూరు, వార్కెట్ వల్లి దగ్గర సి. ఆర్. పి. సి. ఉండి నేషనల్ ప్రావేన్ మీద నలుగురు, పది మంది నిలబడితే యిష్టం వచ్చినట్లు దెబ్బలు కొట్టడం ఆ విధమయిన దమనకాండ జరిగింది. అటువంటి దమనకాండ యికా సాగుకుండా ఉండాలంటే ఎవరయితే త్రొక్కివేస్తున్నారో వారు తెలంగాణా సమస్య పరిష్కారం అయేవరకు ప్రాదరాశాదులతోనే ఉంటూ పర్యటన కార్యక్రమం జరిపి ప్రజలను రెచ్చగొట్టకుండా ఉండాలి. వారు ఆ విధముగా రెచ్చగొడితే అదే కార్యక్రమం కొనసాగిస్తే గోవర్ధనరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు సివిల్ వార్ పరిస్థితి తెలంగాణాలో ఏర్పడక తప్పదు. వారికి తగిన శాస్త్రీ తెలంగాణా ప్రజలు చేస్తారు. తెలంగాణా సమస్య పరిష్కారం అయే వరకు తెలంగాణాను బిచ్చేట్ చేసిన త్రొక్కివేస్తున్నారో ఎవరయితే మంత్రిపదవులను ఆలంకరించారో వారు అక్కడికి పోకుండా తమరు కాళిదు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను.

(The Minister for Home) Sri J. Vengal Rao : —The police in Nalgonda district have not arrested anybody when there was peace in that district. No students or youth or other members of the public were harassed by the Police, during the last week of August or the first week of September, 1969 or on any other occasion. Nobody was terrorised by the Police, that he was not able to move in the towns or on national or district highways or on other roads. However, patrolling on highways was intensified to prevent any untoward incidents such as setting fire to R. T. C. buses and other vehicles, by miscreants. Students are not being arrested by the Police without valid reasons; and they are arrested only when they are responsible for specific offences. No one was arrested and kept in Police Stations illegally during

518 18th September, 1969. Calling attention to a matter of urgent public importance :

re : Conversion of Subrahmanyam Maidan in Rajahmundry as a police station.

the visits of Ministers to Nalgonda district. Persons who are likely to create trouble are being arrested under S. 151 Cr. P. C., as a preventive measure and remanded to judicial custody. అధ్యక్షా, ఇప్పుడే ఈ సందర్భంలో గోవర్ధనరెడ్డి గారు, నరసింగరావు గారు చెప్పారు. స్పెషల్ యిన్ స్పెక్ట్ చెబితే యింకా యిరి చేయడానికి అభ్యంతరం లేదు. తరువాత వారు అంకా ప్రైవేటులో అన్నారు. ఎవరు ప్రైవేటులో, ఎవరు కారో నిర్ణయించే రోజులు వస్తున్నాయి. పదవులలో ఉండి ఏమీ చేయలేక వారి హయాంలో జరిగిన విషయాలకు ఉద్యమం ఎవరు నడుపుతున్నారో వారే ప్రైవేటులో అని మనవి చేస్తున్నాను.

(చాలమంది గౌ. సభ్యులు నిలుచుండిరి)

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి :—28 వ తేదీనాడు ఎవరిని అరెస్టుచేశారు ?

శ్రీ తె. వెంగళరావు :—కాల్ అలెన్స్ ను యిస్తే చెబుతాను. The motion is very vague.

Mr. Chairman :—The motion given by you wants to call the attention of the Minister for Home to the alleged Police harassment in Nalgonda District. It reads : "When peaceful atmosphere is prevailing everywhere in Nalgonda District, police authorities in Nalgonda district are harassing students, youths and other public during the last week of August and first week of September". This is the notice you have given. If you bring any specific things to the notice of the hon. Minister he said he would enquire into them and set them right. I am not going to allow anybody to speak.

Sri T. Purushothama Rao :—I raise a point of order, Sir. Please hear my point of order.

(Mr. Speaker in the Chair)

అధ్యక్షా, తమరు కాల్ అలెన్స్ మోషన్ అలా చేశారు. దానిని మంత్రిగారు పేజ్ అనడం నాకు అర్థం కావడం లేదు. అది ధర్మమా, న్యాయమా ? వారు సమాధానం యిచ్చిన దానిలో కొన్ని సందేహాలు వచ్చాయి. వేలిడ్ రీజన్సుపై పోలీసులు అరెస్టు చేశారన్నారు. నల్లగొండ జిల్లాలో యంతవరకు అరెస్టు చేసిన వారు ఎంతమంది ? చార్జి షీటు పెట్టినవారు ఎంతమంది. కేసు పెట్టినమీదట ఎంతమంది ఫలానా నేరం అని రుజువుచేసిన కేసులు ఎన్ని ? నిజంగా జరుగుతున్నది ఏమిటంటే ఉదయం తీసుకొని వెళ్లడం సాయంత్రం గాని రెండు మూడు రోజుల తరువాత గాని విడిచి పెట్టడం జరుగుతున్నది. వేలిడ్ రీజన్స్ అంటే ఏ విధమయిన వేలిడ్ రీజన్స్ ?

శ్రీ తె. వెంగళ రావు :—తమరు ఒకసారి కాల్ అలెన్స్ మోషన్ చదివి తేలుస్తుంది. ఎంతమంది అరెస్టు అయ్యారు అని వ్రాసి ఉంటే చెప్పి ఉండే వాడిని,

Calling attention to a matter of urgent public importance : 18th September, 1969. 519
 re : Alleged Police Harassment in Nalgonda district.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి :— అధ్యక్షా, మీ చాంబరులో కలిసి రిక్వెస్టు చేశాను. పోలీసులు అన్యాయంగా ఆక్రమంగా 151 వ నెక్స్టు క్రింద అరెస్టు చేసి 15 రోజులు జైలులో పెట్టిన తరువాత కేసులు పెట్టకుండా విడిచిపెట్టడం జరిగింది. క్రయము చేయకుండా ప్రివెంటు చేయడం అంటే యిదివరకు హౌలిట్ ఉండి క్రిమినల్సును ఆ విధముగా చేస్తే అర్థం ఉంది. ముక్కుపచ్చ లారని పిల్లలను అరెస్టు చేస్తున్నారు.

Mr. Speaker :—So far as this call-attention notice is concerned, that contains a general allegation that police are harassing people in Nalgonda District.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి :— I gave specific incidents, Sir. నేను స్పెసిఫిక్ గానే అడిగాను. నేషనల్ ప్రావేన్ మీద కనిపించిన ప్రతి విద్యార్థిని డెబ్బులు కొట్టడం, 151 నెక్స్టు క్రింద యిష్టం వచ్చినట్లు అరెస్టు చేయడం జరిగిందని స్పెసిఫిక్ గా అడిగాను. స్పెసిఫిక్ గా అంటే ఫలానా జేటు అని యింతకు పూర్వం మనవిచేశాను. జనరలుగా పోలీసువారు ముక్కుపచ్చలారని పిల్లలను అరెస్టు చేస్తున్నారు. నేషనల్ ప్రావేన్ మీద నిలబడినవారిని యిష్టం వచ్చినట్లు డెబ్బులు కొట్టడం మంచిది కాదు ప్రతి ఛౌనులో రోడ్డు మీద నిలబడే అధికారం ప్రజాస్వామ్యంలో ఉంది. నిలబడకుండా కొడుకున్నారని కంప్లయింటు చేసిశాను.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— నేను దానికి స్పెసిఫిక్ గా చెప్పాను. స్పెసిఫిక్ గా పంపిస్తే చూస్తానని చెప్పాను.

Mr. Speaker :—Please see such things do not happen in future.

re : Conversion of Subrahmanyam Maidan in Rajahmundry as a Police Station.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అధ్యక్షా, తమకు గుర్తు ఉంటుంది. బ్రహ్మజ్యోతులు సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఆనే మహా దేశభక్తుని 1982 వ సంవత్సరంలో రాజమండ్రిలో 80 మంది కావిత్రేఖిల్లు కర్కాలు తీసుకుని రి ఫర్లాంగులు తరిమి కొట్టినటువంటి చరిత్రప్రసిద్ధమైన విషయం తమకు తెలుసును. శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యంగారు చచ్చిపోయే పరిస్థితి వస్తే ప్రజలు ఎదురుతిరిగి తమ నాయకుని కాపాడి గౌరవించిన విషయం అందరికీ తెలిసినదే. బులును పాంజమూర్తిగారి తరువాత ప్రధానమైన నాయకులు సుబ్రహ్మణ్యంగారు. లాఠీచార్జి ఫలితంగా వారికి ఉయ్యాల్యాధిపచ్చి చచ్చిపోయారు. వారి స్మారకార్థం గోదావరి రైల్వే స్టేషనుకు సమీపంగా ఉన్న మైదానానికి సుబ్రహ్మణ్యం మైదానం అని ప్రజలు పేరు పెట్టారు. దానికి దగ్గరలోనే వెన్నెటి సత్యనారాయణగారు మూర్ఖత్వం కట్టారు. అక్కడ సుబ్రహ్మణ్యం మైదానంలో సభలు జరిగే సాంప్రదాయం ఉంది. అటువంటి చోట పోలీసు స్టేషను కట్టడానికి నిర్ణయించడం చాలా అవమానకరం. అటువంటి మహాసుభావునికి తీరని మచ్చ అవుతుంది. ఈ సందర్భంగా రాజమండ్రిలో సత్యాగ్రహం జరిగింది. ఈ విషయం మంత్రిగారికి

తెలియపరిచాము. అక్కడ పోలీసు స్టేషను కట్టడం మంచిది కాదు. ఆ మైదానం శాశ్వతంగా సుబ్రహ్మణ్యంగారి పేరుమీద జాతీయ చిహ్నంగా ఏర్పాటు చేయాలని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

శ్రీ సి.పాచ్. ప్రభాకరచౌదరి (రాజమండ్రి) :—అధ్యక్షా, రాజమండ్రిలో ఒకే ఒక మీటింగులు పెట్టుకొనే స్థలము వున్నది. అది సుబ్రహ్మణ్య మైదానము. 25 సంవత్సరాలనుంచి సుబ్రహ్మణ్య మైదానము అనే పేరుతో అక్కడ ప్రజలు మీటింగులు పెట్టుకొంటున్నారు. పాల్ చౌక్ అనేది మీటింగు ప్రదేశముగా వుండేది. ఆగస్టు మూవ్ మెంటులో కాన్సిలర్స్ జైళ్ళకు వెళ్ళిన సందర్భములో పాల్ చౌక్ మీటింగులకు ఉపయోగపడకుండా పార్క్ అని, యితర కట్టడాలు కట్టివేయడము జరిగింది. రాజమండ్రిలో మీటింగు స్థలము లేకుండా చేయడం కోసము యిదివరకు జాతీయ ఉద్యమానికి వ్యతిరేక భావాలు కలిగినవారు చేస్తూ వచ్చారు. అఖరుకు 1944లో సుబ్రహ్మణ్యంగారు చేసిన త్యాగ ఫలితముగా ఆయన పేరుతో ఆ మైదానము వుంటూ వచ్చినది. రాజమండ్రిలో అన్ని పార్టీలవారు ఏకగ్రీవముగా తీర్మానము చేశారు. మునిసిపల్ కాన్సిల్ ఏకగ్రీవముగా తీర్మానము చేసినది. ఆ మైదానము వెనుకవైపున జయశ్రీ టాకీసు వున్నది. పోలీసు స్టేషను కట్టడాన్ని అక్కడకు మార్చుకోవాలని కోరుతూ మునిసిపల్ కాన్సిల్ ఏకగ్రీవముగా తీర్మానము చేసినది. పరిశీలించేవరకు ఆపు చేయండిని జిల్లా కలెక్టరు ఆర్డరు సేసినప్పటికి అక్కడ కట్టడమును ఆపలేదు. నేను, గోపాలకృష్ణయ్యగారు హోమ్ మినిష్టరుగారిని శనివారమునాడు కలిస్తే మీరు అంతా కోరుతూ వుంటే అక్కడే ఎందుకు పోలీసు స్టేషను కట్టాలి, తాత్కాలికముగా నిలుపుదల చేయాలని వైర్ లెస్ ఆర్డరు పంపించాను అని మంత్రిగారు చెప్పారు. అయినా కట్టడము మానలేదు. కలెక్టరు కలుగచేసుకొన్నా, హోమ్ మినిష్టరు కలుగచేసుకొన్నా అగలేదు అంటే ఆశ్చర్యముగా వున్నది. ప్రజలు యింకా సత్యాగ్రహము చెస్తున్నారు. వెంటనే ప్రభుత్వము సరియైన చర్య తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ తె. వెంకటరావు :—అధ్యక్షా, రాజమండ్రిలో సుబ్రహ్మణ్య మైదానము అని పేరు పెట్టినా, అది పోలీసు పెరేడ్ గ్రౌండ్సు. పోలీసు డిపార్టుమెంటు ప్రోపర్టీ అయినప్పటికీ స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు, పెద్దలైన సుబ్రహ్మణ్యంగారి పేరు పెట్టబడినది. దానికి అవచారము చేయాలనే ఉద్దేశ్యము ప్రభుత్వానికి లేదు. ఒక మూల పోలీసు స్టేషను కట్టడానికి పోలీసు డిపార్టుమెంటు కాండ్ను తీసుకొని 10 వేల వరకు ఖర్చు చేయడమైనది. వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు, క్రొవ్విడి లింగరాజుగారు, బల్లిన సుబ్బారావుగారు, ప్రభాకర చౌదరిగారు వచ్చి చెప్పిన తరువాత పని నిలుపుదల చేయాలని వైర్ లెస్ ఆర్డరు యివ్వడము జరిగింది. పని ఆపుచేసినట్లు ఐ. జి. పి. నుంచి రిపోర్టు వచ్చినది. పని జరుగదు నేను అక్కడకు వెళ్ళి స్వయముగా చూసి, మాట్లాడేవరకు పని జరగదు అని హామీ యిస్తున్నాను.

BUAINESS OF THE HOUSE

శ్రీ పి. నరసింగరావు :—అధ్యక్షా, ఈ రోజు ఉదయము 8 గంటలకు 6.20 నుండి కాలుదు, కాలికలు ఉపముఖ్యమంత్రి sixth finger అని మంత్రి.

వర్గములో వున్నారు వారి యింటికి వెళ్ళి వారితో మాట్లాడుదామని వెదుకూ వుండగా వారి యింటికి ఫర్లాంగుదూరముతో 100 మంది పోలీసులు ఆ 20 మంది పిల్లలను వారి యిష్టము వచ్చినట్లు బెట్టులు కొట్టి కొందరిని అరెస్టు చేసి నానా హింసలకు గురిచేశారు. ఒక వైపున శాంతియుతముగా శాసనసభలో అన్ని పార్టీలను కూడగట్టుకొని తెలంగాణా సమస్యను పరిష్కారము చేయాలని ప్రయత్నము చేస్తూ వుండగా రెండవ వైపున గూండాయిజాన్ని రెచ్చగొడు తున్నారు. ప్రజాస్వామ్యములో ఎవరికైనా కన్వీన్స్ చేసే అధికారము వుంటుంది. అటువంటి అనకాళము లేకుండా జరుగుతున్నది.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ప్రాద్ధున నుంచి నేను యిక్కడే వున్నాను. నాకు తెలియదు. వ్రాసి పంపిస్తే వివరాలు కనుక్కొంటాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—వ్రాసి పంపించాలి అంటే ఎప్పుడు పంపించాలి. ఎప్పుడు యాక్షను తీసుకొంటారు? ఆడపిల్లలనుకూడ కొట్టారు. ఇది డెమోక్రసీయా? డిక్టేటర్ పిప్పా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మంత్రిగారు గం. 8-30 నుంచి యిక్కడే వున్నారు. అక్కడ ఏమీ జరిగినదో వారికి తెలియదు. మీకు ఎవరో వచ్చి చెప్పి వుండ వచ్చును. వారికి ఎట్లా తెలుస్తుంది?

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—15 నిమిషాలముందు సమాచారము తెప్పించి వుండవలసినది. డెమోక్రసీ వున్నదా లేదా అని అడుగుతున్నాను. మంత్రిగారిని కలిపి మాట్లాడాలని వస్తూవుంటే ఫర్లాంగు దూరములోనే కొట్టడము జరిగింది. ఈ అన్యాయాన్ని, అత్యాచారాన్ని సహించలేము. వెంటనే చర్య తీసుకోవాలి. ఎప్పుడు చెబుతారు?

శ్రీ ఆంజనరెడ్డి (హిందూపూర్) :—అధ్యక్షా, వివేకవర్ధనీ కాలేజీలో విద్యార్థులంతా సమావేశమైనప్పుడు బీడరు అయిన మల్లికార్జున్ పోటీ ప్రభుత్వాన్ని ఏదో పెడుతున్నట్లు, తెలంగాణా వచ్చేవరకు యుద్ధము విరమించేటట్లు లేదని చెప్పారు. అలాంటి ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేశారా. అటువంటి దానిపైన ప్రభుత్వము చర్య తీసుకొంటారా?

ANNOUNCEMENT

re :—Decision of the Business Advisory Committee.

Mr. Speaker :—I have got a few announcements to make.

The following decisions have been taken at the meeting of the Business Advisory Committee held on 17th Sep. 1969.

The Assembly will also meet in the afternoon on the 28th and 29th September for discussion on the budget demands—4 to 8 p. m.

The Assembly will discuss the following motion on the 29th September (evening) and on 30th September (both in the morning and in the evening) :

"This House takes into consideration the serious situation in Telangana" given notice of by Mr. G. Lachanna and others.

There will be no questions and call attention motions or any other matter on 30th September.

శ్రీ కె. అచ్యుత రెడ్డి :—అధ్యక్షా, 30 సెప్టెంబరున పెట్టాము అంటున్నారు. సిరియస్ మేటరు అనుకొంటూ, ముందు అడ్మిట్ చేస్తాను అనుకొంటూ మొత్తము బడ్జెటు అంతా అయిన తరువాత 30 వ తేదీన చేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నేను చేసినది కాదు. It is not my decision. It is the decision of the Business Advisory Committee.

శ్రీ కె. అచ్యుత రెడ్డి :—బిజినెస్ అడ్వైజరీ కమిటీ ఆలోచన చేసినప్పుడు ఎవరైతే ఇంటరెస్టెడ్ పార్టీలు వున్నారో వారి అభిప్రాయము అడిగారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—In the Business Advisory Committee generally as far as I know the members who are concerned with the motions are never consulted. The Business Advisory Committee is constituted under the Rules of the Assembly. Only the members of the Committee can attend the meeting. Smt. Eswaribai was also there and if she had brought it to the notice of the Committee, it would have been better....29 సాయంకాలము, 30 వ తేదీన ఎవరు వుంటారు అని చెప్పారు. ఇవన్నీ ఆలోచన చేసిన తరువాతనే వారు ఈ నిర్ణయానికి వచ్చారు. వారు యింకొక విషయము చెప్పారు దీనిని గురించి తొందరగా చర్చ జరగాలని అంటే వరుసగా 2 రోజులు సాయంకాలము కూర్చోవాలని చెప్పారు. ఎప్పుడైనా 3 రోజులు పెట్టుకోవాలని బిజినెస్ అడ్వైజరీ కమిటీలో చెప్పారు. సాయంత్రము వద్దని చెప్పారు. రూల్సు ప్రకారము ఏ డిమాండు ఎప్పుడు ఎన్ని రోజులు చర్చ వుండాలి అనేది నిర్ణయము చేశాము దానిలో మార్పు చేయడానికి వీలు లేదు అని చెప్పారు. ఆ విషయములో లచ్చన్నగారు హాన్స్ క్లర్క్ గా చెబుతారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—బడ్జెటు తాలూకు డిమాండ్స్ అన్నీ 20 రోజులలో పూర్తి కావాలనే నిబంధన మన రూల్సులో వున్న సందర్భాన్ని పురస్కరించు కొని బడ్జెటు ప్రోగ్రామ్ మార్పు చేయడానికి అవకాశము లేదనే విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొనడము జరిగింది. తెలంగాణా సమస్యపైన చర్చ సాయం త్రము పూట అయితే సరియైన న్యాయము జరగదని, సాయంత్రపు సమావేశాలకు సభ్యులు హాజరు కాకపోవడము సంభవిస్తుందని ఆఖరు రోజుల్లో జరిగితే సభ్యులు ఇంట్లకు పోతారేమో అనే ఆనుమానము రాకపోలేదు. ఇప్పుడు ఈ మోషన్ అనేది ఓటింగ్ పెట్టటానికి వీలులేని మోషన్ గా చర్చకు వచ్చివా, ఏ సభ్యుడయినా సవరణ ఇచ్చే హక్కు వున్నది కాబట్టి ఆ సవరణ ఓటింగ్ కు వస్తే అది ఒక చేజ్ పాస్ అయితే ప్రభుత్వం బాధ పడవలసిన పరిస్థితి వుంటుంది. కాబట్టి ప్రభుత్వ పక్షంవారు—అధికారంలో వున్న కాంగ్రెసు గ్రూపు అంటే పొరబాటు కాదేమో, తెలంగాణా సమితి ఆందోళనలో

కాంగ్రెసువారు వున్నారు కనుక అధికారంలోవున్న కాంగ్రెసు గ్రూపువారు—
తమ సభ్యులను తప్పకుండా నిలబెట్టుకోవలసిన అవసరం వుంటుంది. వారి
వోటులు అవసరం వుంటుందనే భావంతో ఇది అఖరు రోజు పెట్టుకోటానికి
అంగీకరించవలసి వచ్చిందని అచ్యుతరెడ్డిగారికి తమద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—బిజినెస్ ఎడ్యుకేషన్ కమిటీ నిర్ణయాలను మార్చే
వాక్కు బిజినెస్ ఎడ్యుకేషన్ కమిటీకి వుంది. ఈశ్వరీబాయిగారు ఈ విషయాన్ని
చెప్పారు. అవి దృష్టిలో పెట్టుకొనే ఈ నిర్ణయం చేశారు.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి :—మీ ద్వారా బిజినెస్ ఎడ్యుకేషన్ కమిటీ వారిని
మరల ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. తెలంగాణాలో రి నెలలనుండి
అసాధారణ పరిస్థితులు ఏర్పడి అలజడిగా వున్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నాకు అభ్యంతరంలేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—బడ్జెటు డిమాండులు జరగవలసి వుంది. సాయంత్రం
సిటింగ్స్ పెట్టుకొందామంటే పెట్టుకొందాము.

శ్రీ గోవర్ధనరెడ్డి :—గవర్నమెంటుపై వోట్ ఆఫ్ నో కాన్ఫిడెన్స్
మూవ్ చేస్తే ఈ బిజినెస్ ఎడ్యుకేషన్ చీఫ్ దానికి అవకాశం ఇస్తాకా? ఇప్పుడు
తెలంగాణాలో తీవ్రమైన పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. ఎందరో జైళ్ళకు వెళ్లారు,
ఎందరో ప్రాణాలు కోల్పోయారు. ఎందరో పీకలాంగులు అయ్యారు. ఈ
తీవ్ర పరిస్థితులను గుర్తించకుండా ఏదో బడ్జెటు అయ్యాక దీని చర్చకు అవకాశం
ఇస్తామని చెప్పటం భావ్యం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. మీ పలుకుబడి ఉపయో
గించి బిజినెస్ ఎడ్యుకేషన్ కమిటీలో 25, 26, 27 తేదీల్లో వచ్చేట్లు చూడాలని
ప్రార్థిస్తూ నా ప్రార్థనను మీరు మన్నిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—చేను మన్నించగలిగింది ఏమీలేదు. నలహా ఇవ్వగలను.
ఉన్న సమస్య ఏమిటంటే డిమాండ్స్ మానుకొంటే కంటిన్యూయిన్ గా 1, 2
రోజులు చర్చించవచ్చు. డిమాండ్స్ మానుకోకపోతే సాయంత్రంపూట కూర్చో
వచ్చు. ఏమైనా బిజినెస్ ఎడ్యుకేషన్ కమిటీ సభ్యులతో సంప్రదించి ఒక
నిర్ణయానికివస్తే వాకు ఆక్షేపణలేదు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్షా, మీద్వారా లచ్చన్న గారికి
మనవిచేస్తున్నాను. 19 వతేదీ సివిల్ సప్లయ్, 20 వతేదీ లేబర్, ఎంప్లాయ్
మెంటువుంది. ఈరెంటిని చివరకు తీసికోవచ్చు. ఈ రెండురోజులు ఈసమస్య
తీసికొంటే బాగుంటుంది. ఇంత గొప్పసమస్యను త్రోసివేయటం అంటే ఈ
హాస్తికి సిగ్గుచేటు. రి నెలలనుండి ఎన్నిఫోరాలు జరిగాయో, ఎన్నిబాధలు
పడ్డాయో అధ్యక్షా. ఇంతముఖ్యమైన దీనిని త్రోసివేసి బడ్జెటుముందు కావాలి
అని ప్రలు నపుడున్నాకు. ఇంత ఆవేదనతో మేముంటే మాట్లాడకూడదంటే
ఎలా?

శ్రీ జి. లచ్చన్న: — ఈ సమస్య నిర్బంధంలో వడిన కాసనసభ్యులచే కాదు, ప్రజలలోవున్న సమస్య అని నేను ముందుగానే చెప్పాను. ఇది చర్చకు రావటంలో ఎవరికీ తేడా విప్రాయం వుండటానికి అవకాశం లేదు. ఫలానా దిమాండు వదులుకొందాం అనేది బిజినెస్ ఎడ్వైజరీ కమిటీ సభ్యులందరూ సమావేశమై నిర్ణయించవలసిందే కాని నేను ఒక్కొక్కరి చెప్పవలసిన విషయం కాదు.

Mr. Speaker:—I shall again call the Business Advisory Committee tomorrow. రేపు బిజినెస్ ఎడ్వైజరీ కమిటీని పిలిచి సభ్యులకు మీటింగ్ ప్రాయంతో తెల్పుతున్నాను.

శ్రీ కె. అచ్యుతరెడ్డి: — దీని అర్థాన్ని గుర్తించి తొందరగా చర్చకు అవకాశాన్ని కల్పించకపోతే 80వ తేదీ జరిగితే ఆ చర్చలలో మేము పాల్గొనమని చెబుతున్నాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న: — రేపు బిజినెస్ ఎడ్వైజరీ కమిటీని అచ్యుతరెడ్డిగారిని గోవర్ధనరెడ్డిగారిని ప్రత్యేకంగా ఆహ్వానిస్తే వాగుంటుంది.

RULING FROM THE CHAIR

On Privilege Motion against Sri A. Vasudeva Rao, Minister for Information.

Mr. Speaker:—Two notices dated 10-9-69 under Rule 173 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules containing the same matter one signed by Sri Badri Vishal Pitti and another signed by Sri Purushotham Rao. Sri M. Manik Rao, Sri P. Ratnasabhapathi, Sri M. M. Hashim, Sri P. Narasinga Rao, Sri T. Anjiah and Sri P. Goverdhan Reddy have been given charging Sri Vasudev Rao, Minister of State for Information for breach of privilege on the ground that he has conveyed incorrect information to the House on 9-9-69, by making a statement denying the news item which appeared in 'Hindu' of 8th September 1969, viz. "This meeting's resolutions were released in a hand out distributed to the Press late in the evening through the State Information Department." Day before yesterday when this matter was taken up in the House, Sarvasri Badrivishal Pitti, Ratnasabhapathi and Goverdhan Reddy reiterated what is contained in the notices and stated that this is a fit case for referring to the Committee of Privileges for enquiry and report. Except basing on the said news items in support of their breach of privilege motion, there is nothing else to show as to how the statement of Sri Vasudev Rao is an incorrect one. It therefore follows that if the said news item in 'Hindu' is correct, then the question is whether the Minister who has denied this item is liable for breach of privilege. As regards the correctness of the news item in 'Hindu', it will be seen that this news item has not appeared in any of the other dailies either English or regional languages. If as is stated in the news item the resolutions were released in a hand out distributed to the Press, it is not known why the other Newspapers have not made mention of this fact. Moreover, the news item except stating that it was distributed to the Press

Ruling from the Chair :
On the Privilege Motion against
Sri A. Vasudeva Rao, Minister
for Information.

18th September, 1969.

525

through the Information Department is silent as to who actually released the hand out and where it was done. In the absence of authentic and reliable material to show as to who actually released the said hand out, it is difficult to decide as to how the Information Department actually was responsible for distribution. As against this news item, the Minister for State Sri Vasudev Rao stated in the House that after the meetings he and other members who were present outside the Committee Hall at about 6 p. m. briefed the Press people who happened to be present about the decisions of the Conference. There is no reason to disbelieve Sri Vasudev Rao nor is there any reason to think that he would have done so deliberately with the object of misleading the House, for even if it was a fact that he had made use of the Department for distributing the news, he could have straight away gracefully admitted the same and nothing serious would have ensued thereon except perhaps that it was not proper for the Minister to do so. More over, as has been held more than once in the past not only in this House but in several other Legislatures an incorrect statement by a member or a Minister even if held to be incorrect cannot form the basis for contempt of the House (vide the Ruling given by the Speaker, Lok Sabha on 18-2-58). For the above reasons I consider that it is not a fit case for referring it to the Committee of Privileges.

It is, therefore, disallowed.

श्री बदरी विशाल पिल्लै : अध्यक्ष महोदय। इस संबन्ध में मैं एक निवेदन करना चाहता हूँ। वरनाकुलर का जो शब्द है उस का मतलब है गलामों की भाषा यानी स्लेज लैंग्वेज। इस लिए मैं आप से निवेदन करूंगा कि आप वरनाकुलर का शब्द इस्तेमाल न करें, तो अच्छा है।

శ్రీ వారిశాల పిల్లై :—వరనాకులర్ అంటే బానిస భాషగా వాడేవారు. ఇంగ్లీషు వారు అమాట బాగాలేదని....

Mr. Speaker :—Shall I say 'regional languages' ? I will correct it.

श्री बदरी विशाल पिल्लै : हाँ रीजनल लैंग्वेज कहिए।

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నేను మామూలుగా జనరల్ గా వాడే భాషలని ఉపయోగించాను. Very good I will use 'regional languages'

श्री बदरी विशाल पिल्लै : वरनाकुलर लैंग्वेज का शब्द अंगरेजों के जमान में प्रचलित था।

Mr. Speaker :—I will correct it as regional language.

श्री बदरी विशाल पिल्लै : दूसरी बात इस प्रिविलेज मोशन के बारे में यह कहना है कि यह मामला बहुत गंभीर है। हम लोगों ने आरोप लगाए हैं। हमारे विचार में यह गलत है इस लिए रूल १८१ के तहत इस बारे में इमजामिनेशन करवाना काफी है.....

Mr. Speaker :—There are conflicting rulings about this point. So far as our Lok Sabha is concerned, both Sri Mavlankar and Sri Anantashayanam Iyengar held that even if it is a false statement, it does not amount to a breach of privilege. So far as Profumo's case is concerned, in House of Commons, he ultimately resigned. He had made some false and incorrect statement. They seem to have taken a different view altogether that a member holding a responsible position, i.e. a Minister were to make a false statement he does not deserve to be in office. Ultimately he was asked to resign and go away. That is a different matter altogether. So far as our own country is concerned, the rulings are entirely different. I would request all the hon. members to bear in mind. Every day what is happening is generally no member will make a false statement on matters which are within his personal knowledge. Very often you rely on information furnished to you by some body or on news items which appear in the press. On the basis of those things you give notice. Ultimately, it is found to be false. Can it be said that the member is responsible? Nobody will give a false statement intentionally.

శాని ఎప్పుడూ పొరపాటు జరిగింది.

శ్రీ డి. రత్నసభాపతి :— ఇన్‌ఫర్మిగా స్టేటుమెంట్ యిస్తే మంచిదే. కాని యీ రోజు గవర్నమెంటు తరపున చేసే ప్రయత్నం ఏమంటే ట్రూత్ ఫెక్టును దాచిపెట్టే ప్రయత్నం జరుగుతోంది. That is a fact which has been accepted, now. This is a stray issue. ఏదైనా పొరపాటుని ఒక మాటచెబితే అది ఖచ్చితంగా నిజం కాకపోవచ్చు. But if deliberately any minister holds up the information from giving to the Assembly then does it not tantamount to a very serious dereliction of the duties of the Minister?

Mr. Speaker :—I agree that Profumo case compelled to change my mind. I think this is a serious matter which has got to be considered in the Presiding Officers' Conference. I will raise it there and ask them to decide once for all-whether it is a member or a Minister it does not make any difference.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—మరొక విషయం. తమరు చెప్పినట్లుగా మంత్రి గారు శాసన సభలో ఇచ్చే సమాధానం తన తాలూకు శక్తిలేరియట్ నుంచి వచ్చిన ఇన్ఫర్మేషన్ వైన చేసే అయి ఉంటుంది. గవర్నమెంటు ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ కు జవాబుదారి మంత్రిది. మంత్రిగారిచేత తప్పు చెప్పించిన వ్యక్తిని విచారించే అధికారం ప్రెసిలెంట్ కమిటీకి ఉన్నదని భావిస్తాను. మంత్రిచేత తప్పు చెప్పించడానికి నోట్ వ్రాయడానికి కారకులైనవారుకూడా యీ ప్రెసిలెంట్ కమిటీకి ముద్దాయి అవుతారు. / రత్నసభాపతిగారు చెప్పినట్లుగా ఇది పొరపాటునచెప్పిన అబద్ధమా లేక షిఫ్ట్ డెంటల్ గా చెప్పిన అబద్ధమా లేక డెలిబరేట్ గా చెప్పబడిన అబద్ధమా అనేది నిర్ణయించడానికి మేనేజింగ్ ఛాన్స్ ఒకటుండాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అబద్ధం అయితే?

Ruling from the Chair :
On the Privilege Motion against
Sri A. Vasudeva Rao, Minister
for Information.

18th September, 1950. 521

శ్రీ జి. అప్పారావు :—అధ్యక్షానిజేతివీయింది మీ రూలింగులో రూడాబ్లెషన్
అది ఎప్పుడున్నా పరచాడేమన్నాను. అధ్యక్ష అనే సమ్మతం మనస్సులో లేకపోతే

Mr. Speaker :—I think there are conflicting rulings about this aspect.

శ్రీ బదరీ విశాల పిత్తీ : అధ్యక్షా సహోదయ. ఇది సంస్థానం నో ఆఫీసర్ యానా ఒక
ఒక చీజ్ కి ఖరీదా కార్మికం చేయాలి కాదు. రూ. 200 గా ఇది ఉంది

Rule 181 "Not with standing any thing contained in these rules, the Speaker may *suo motu* refer any question of privilege to the Committee of Privileges for examination, investigation and report."

నే ఇది ఇచ్చి ఉంది కా కి రిపోర్ట్ ఇచ్చి తీర్మానం చేయాలి కాదు. కానీ
ఇది ఇచ్చి ఉంది కా కి రిపోర్ట్ ఇచ్చి తీర్మానం చేయాలి కాదు. కానీ
ఇది ఇచ్చి ఉంది కా కి రిపోర్ట్ ఇచ్చి తీర్మానం చేయాలి కాదు. కానీ

"I dare say that it is not strictly in order but the circumstances are peculiar (hon. members 'hear, hear'). I am not being frivolous in the least. It is because the subject matter on which the House has to judge is exclusively in my possession. Proud as I am of myself I do not like to wander forth saying 'accept my pronouncement exclusively without any check on it'. That would not be sensible and that is why we are looking at it."

అధ్యక్షా సహోదయ, మీరు ఇది చీజ్ కి ఇచ్చి తీర్మానం చేయాలి కాదు. కానీ
ఇది ఇచ్చి ఉంది కా కి రిపోర్ట్ ఇచ్చి తీర్మానం చేయాలి కాదు. కానీ
ఇది ఇచ్చి ఉంది కా కి రిపోర్ట్ ఇచ్చి తీర్మానం చేయాలి కాదు. కానీ

Mr. Speaker :—This is the ruling of Mavlankar : "I have not been able to appreciate as to how there is any breach of privilege, if a Minister made a false disclosure if he made a misleading statement, that may be regrettable, but I do not understand how this constitutes a breach of privilege even if it be assumed that the failure give false or correct information was. . .

And, how we will take it up at the Presiding Officers' Conference. Finally it has got to be decided and if it is decided once for all at the Presiding Officers Conference, that will be guiding all the legislatures.

శ్రీ బదరీ విశాల పిత్తీ :—అధ్యక్షా మీరు ఇచ్చి తీర్మానం చేయాలి కాదు. కానీ

Mr. Speaker :—You remember, once Sri P. Subbiah gave a notice under Rule 74 on the ground that in Pattikonda there was police firing and some people died. It was an incorrect statement But the source of information you never mentioned in your notice As to where from you got that information you did not give. To that

Ruling from the Chair :
On the Privilege Motion against
Sri A. Vasudeva Rao, Minister
for Information.

extent it was incorrect statement. What your motive was God alone knows. Nobody can study the motive. Now can you be liable for breach of privilege?

Sri P. Subbiah :—No, Sir. Then I said that my statement was based on 'Vishalandra' cutting.

Mr. Speaker :—I do not know wherefrom you got the information. Later on you told me. Wherefrom you got the information we do not know. You made the statement on the floor of the House that one person died and it was incorrect.

Sri P. Subbiah :—A member is totally different from a Minister because we base our information from several papers and from several other corners. It may be reliable or may not be reliable. The Minister is totally different.

Sri B. Ratnasabhapathi :—When a member raised that question about the dispute between government and the private property, the department gave a wrong information.

Mr. Speaker :—We will remember all these things and decide the issue once for all. Whatever you might think about my ruling, I am not prepared to revise it. There is an end of it.

శ్రీ వి. రత్నసభాపతి :—విటిల్ ఫార్మ్ మెంట్ లో ఇట్లాంటిది ఒక కేస్ వచ్చింది. చర్చిల్ ప్రయిమ్ మినిస్టర్ అయిన తర్వాత—తామిన్ అనే అతను ఎగ్రికల్చర్ మినిస్టర్ ఉన్నాడు. That was long before the profumo case. The department gave a wrong information about the estate called Kaichel Field. But the Minister had read out a statement when a Member raised that question of dispute between Government and private property. The department gave a wrong information. అది చెబుతాను, ఆ కేసు మీరు తెప్పించవచ్చును.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా, మెంబర్ చెప్పేదానిలో, మినిస్టర్ చెప్పేదానిలో—ఒక తేధం ఉన్నది. మెంబర్ అతను ఇచ్చే స్టేట్ మెంట్ అతం చెప్పేటట్టి ఎన్నో క్వార్టర్స్ నుండి తెచ్చుకొంటాడు. అది రిలయబులో నాన్ రిలయబులో అతనికి తెలియదు, కాని మంత్రిగారికి అలా కాదు. ఇన్ కరెక్ట్ స్టేట్ మెంట్ ఇవ్వకుండా ఉండటానికి ఆయనకు ఎన్నో అవకాశాలు ఉన్నవి. ఆ అవకాశాలు ఉన్నప్పటికీ—ఇన్ కరెక్ట్ స్టేట్ మెంట్ ఇచ్చినాడు—

Mr. Speaker :—We will remember all these things and decide that issue once for all.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి :—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చెప్పినవి తప్పు అని నేను నిరూపిస్తాను అని అంటూంటే నా మాటమీద యీ హామీకు నమ్మకం లేకుండా మీరు చేసి, దానిని ప్రీవీలేజ్ కమిటీకి పంపించటానికి వీలులేదని మీరు అనటం భావ్యంగాలేదు. ఒక మంత్రిగారు చేసిన ప్రకటన ఏదైతే ఉన్నదో అది అసత్యమని, సభను కాపాలనిచెప్పి తప్పుమార్గాన వట్టించటానికి మినిస్టర్ గారు,

ఆ స్టేట్ మెంట్ చేసినారని మేము అంతా చెప్పినప్పటికీ మమ్మల్ని నమ్మకుండా మీరు యీ విధంగా చేయటం మంచిదికాదు. మీరు దయాచేసి దీనిని ప్రీవీలెట్ కమిటీకి పంపండి. ఒకవేళ తప్పలేకపోతే మంత్రిగారికి జరిగేదేమి ఉంది? తప్పు జరిగినపుడేకదా మీ ముందుకు వచ్చేది.

Mr. Speaker:—Whatever you might think about my ruling, I am not prepared to revise it. There is an end of it.

శ్రీ వదరీ విశాల పిత్తి: इस में छोटा सा निवेदन है। मैं तो यह समझता था कि खुद मंत्री महोदय इस का स्वागत करेंगे अगर वह सचाजी पर हों। लेकिन मंत्री महोदय ने ऐसा नहीं किया। आप ने कहा कि प्रिंसाइडिंग आफीसर्स कानफरेंस में इस को तैय करेंगे। ठीक है वह होगा। लेकिन मैं न हाउस आफ कामंस का हवाला दिया। जैसी सूत्रत में इस वक्त तो आप हाउस को इस की इजाजत दें कि वह फैसला करे

Mr. Speaker:—I have given my ruling. There is an end of it. I am the last man to revise my ruling.

The Deputy Chief Minister (Sri J. V. Narasinga Rao):—‘Vernacular’ does not mean slave language, Sir. ‘Vernacular means’ of his own country’ and ‘indigenous’ I have seen the dictionary.

Mr. Speaker:—It is all right, there should be no discussion about it.

శ్రీ వదరీ విశాల పిత్తి: मेरे सामन भी डिक्शनरी है।

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1969-70 VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS

DEMANDS No. IX—HEADS OF STATES, MINISTERS AND
HEADQUARTERS STAFF—Rs. 4,03,37,400

DEMANDS No. XXIV—INDUSTRIES—Rs. 2,10,47,700.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—అధ్యక్షా. నేను స్టేట్ మెంట్స్ పాడ్సుకు సంబంధించి మాట్లాడదలచుకోవాను. స్టేట్ మెంట్స్ సంబంధించి ముఖ్యమంత్రిగారు ఇచ్చిన నోట్ లో ఏదో ఎడ్మినిస్ట్రేటివుగా జరుగుతున్న పరిపాలనగురించి ఏదో భోగట్టు, గవర్నర్ గారికి ఈహక్కులు ఉన్నవని, మండ్రీవర్గయొక్క శీత భత్యాలు ఎంతఅని—ఏదో ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ ఇన్ ఫర్మేషన్ ఇచ్చారు. పరిపాలనను ఏవిధంగా చక్కదిద్ద గలిగాము అనే విషయములో మాత్రం ఒక మాట కూడ చెప్పలేదు. స్వాతంత్ర్యం రాకముందునుండికూడ దేశంలో రెడ్ టేవీజముగురించి అందోళనఉంది. ఈ రెడ్ టేవీజము సవరించటానికి మేము ఈ విధంగా ప్రయత్నించాము—అనేమాటకూడ చెప్పలేదు. ఖజ్జెటు డిమాండుమీద ఏదో ఒకటి చెప్పాలి కాబట్టి అడ్మినిస్ట్రేషన్ మామూలు రోటిన్ వర్క్ గురించి చెప్పించే గాని, కాపనసభ్యులకు గై డెస్కు—ప్రభుత్వం పరిపాలనా విధానం యొక్క ఏవిధమైన మార్పులు తెస్తున్నది అన్నది మాత్రం ఇందులో చెప్పబడలేదు.

కాబట్టి వారు ఇచ్చిన నోట్ పూర్తిగా నిరుపయోగమైనటువంటిదని నేను చెప్పవలసివచ్చింది. ఇంకాక ప్రశ్నితరాల సందర్భంలో బ్యాంక్ వర్డుక్లాసెసు సబ్ టెక్టువచ్చింది. నేను మరొకసారి దానినిగురించి ముఖ్యమంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. స్కాలర్ షిపు కాలేజీలలో సీట్స్, చదువుకొని అర్హులైనవారికి ఉద్యోగాలు ఇచ్చేవిషయంలో—రిజర్వేషన్స్—స్వరాజ్యం రాక ముందునుండి, బ్రిటిషు వారికాలమునుండి ఈవెనుకబడిన తరగతులవారు అనభవిస్తూ ఉండిరి. స్వరాజ్యంవచ్చినతర్వాత దానినిడల ఏమిథావంకలిగిందో గాని, దాని అభివృద్ధి జరుగలేదుకదా; రిజిస్ట్రేషన్ లో కోర్టులద్వారా అవి రద్దుచేయబడినవి. కోర్టులు రద్దుచేయకముందు అనాడు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న సంతివరెడ్డిగారైతే నేమి, అప్పుడు ఆర్థికమంత్రిగా ఉన్న బ్రహ్మానందరెడ్డిగారైతే నేమి, యీ బ్యాంక్ వర్డుక్లాసెస్ అనేవి ఈ అత త్వన్ని పోషించేగాని యీ జాతికాలవల్ల సమాజానికి సరైనటువంటి అభివృద్ధి ఉండదు అనేభావం రిజిస్ట్రేషన్ వలన బట్టే ఉపన్యాసములో అనాటి ముఖ్యమంత్రిగారు సెలవిచ్చారు. దానితర్వాత న్యాయస్థానాలలో వ్యాజ్యాలు పడటం కోట్లాదివేలవరకు జరిగింది. కోట్లాదివేల వాటినుండి “అయ్యో రామ రామ; వీరికి అన్యాయంజరిగింది” అని అన్నమాట, ఒక అచారరీత్యా చెప్పబడుతున్న మాటగా ఉండిపోయిందితప్ప ఆ అన్యాయం సవరించటమయినా వాటివరకు జరగలేదు. ఏయొక్క కురాలు బ్యాంక్ వర్డుక్లాసు లిస్టులో నర్సినందువల్ల న్యాయస్థానములో వ్యాజ్యాలు వచ్చి, ఆజాతికాల రద్దుచేయబడినచో వాటి పరిశీలన త్వరగా పూర్తిచేయటానికి ఒక గడువు ముందునిర్ణయించి తిరిగి ఆగడపు పెంచుతున్నారితప్ప దానికి ఒక అంతు కనపడటంలేదు. ఇప్పటికి 4 జిల్లాలు పరిశీలన అయినవి, ఇంకా 11 జిల్లాలు పరిశీలన కావాలి అన్న కారణమేద ఇది కాలయాచన చేసేదాని కంటే—మాకు ఇది చేయటానికి ఇష్టంలేదని—స్పష్టంగా చెప్పటం ధర్మం. లేదా—దానినిగురించి చేస్తామన్నది ఎంతవరకు న్యాయ కాస్త రీత్యా అది అమలులో చెలుతుందో అంతవరకు వెంటనే ఒకజాబితాను—ఆకమిషన్ నుండి ఫస్టు పార్టు ఆఫ్ ది రిపోర్టు రప్పించుకొవటం ధర్మంకాని కాలయాచనచేసి మేము ఆడిగాము; వారు వీలులేదంటే మేము ఏమిచేస్తాము; వారు ఇచ్చినతర్వాత మేము ఏదోచేస్తాము—అని చెప్పే యీపద్ధతిమాత్రం నిజంగా యీ బ్యాంక్ వర్డుక్లాసెసువల్లా కావాలని అవచారంచేసేవట్లు అవుతుందని చెబితే అందులో ఏమాత్రం అతిశయోక్తి ఉండదు, దోషంఉండదు. బ్యాంక్ వర్డుక్లాసెసుయొక్క పరిస్థితి ఇలాఉంటే—బ్యాంక్ వర్డు ఏరియాగుంటే చాలాఅసమ మిత్రులు నిన్నుచాలా ఆపేదన పడుతూ ఆందోళన పడుతూ వారందరూ సమావేశం జరుపుకొన్నారు

బ్యాంక్ వర్డు ఏరియాస్ ను అభివృద్ధి చేయాలి, అభివృద్ధి చేయాలి అనే దానికంటే ప్రభుత్వం వెంటనే మన రాష్ట్రంలో—తెలంగాణా గురించి తెలంగాణా రీజనల్ కమిటీ యున్నది, ఉన్నప్పటికీ తెలంగాణా జిల్లాలలో క్రానిక్ ఫామిన్ ఏరియాస్ ఏమి అని ఒక లిస్ట్ తీయడం అవసరం. అలాగే పూర్వపు ఆంధ్రరాష్ట్రంలో అటు రాయలసీమలోగాని, యిటు ఉత్తర సర్కారులోగాని ప్రభుత్వానికి నిజంగా

దీనిమీద తగిన శ్రద్ధ ఉంటే, దీనికి న్యాయం చేయదలచుకున్నట్లయితే క్రానిక్ ఫామిన్ అఫ్టెర్డ్ పరియాన్ అనేది ఒక లిస్టు ఎందుకు పబ్లిష్ చేయడానికి పూనుకోవడంలేదో నాకు అర్థం కావడం లేదు. జనరల్ బాక్ వర్క్ పరియాన్, క్రానిక్ ఫామిన్ అఫ్టెర్డ్ పరియాన్ ఈ రెండు క్లాసిఫికేషన్స్ తప్పనిసరిగా అవసరం. క్రానిక్ ఫామిన్ అఫ్టెర్డ్ పరియాన్ అభ్యున్నతి గురించి ఒక ప్రత్యేకమైన ప్లాట్ఫార్మింగ్ బాడి అంటే పార్లమెంట్ వారు ఒప్పుకోవాలి. గవర్నమెంటు వారు ఒప్పుకోవాలి, మేము అంతవరకు ఏమీ చేయాలి, కాలయాపన అయిపోతుందనే భావన నడవలసిన పనిలేదు. నిజంగా ప్రభుత్వం చేయతలచుకొంటే ఈ కానన్ సభలోనే పీస్ ఆఫ్ లెజిస్లేషన్ పెట్టవచ్చు. ఒక్కొక్క గంటలోను పెద్ద పెద్ద బిల్లులు పాస్ చేయించుకొంటున్నాము. దీనిని గురించి పీస్ ఆఫ్ లెజిస్లేషన్ పెట్టి క్రానిక్ అఫ్టెర్డ్ పరియాన్ డెవలప్ మెంట్ బోర్డ్ అని, బ్యాక్ వర్క్ పరియాన్ డెవలప్ మెంట్ బోర్డ్ అని, బ్యాక్ వర్క్ పరియాన్ అన్నీ లిస్ట్ అవుట్ చేసి డిమాక్రెట్ చేసి పబ్లిష్ చేయాలి. వాటికి ఏ సంవత్సరంలో ఏ ఏ జిల్లా లలో ఎంతవరకు డబ్బు కేటాయించగలం అనేది స్పష్టంగా ప్రకటించనిదే. మిగతా డబ్బు చూపించకుండా! పరియాన్ ప్రాంతంలో అనేది చూపించకుండా కమిటీల అప్పాయింట్ మెంట్ పల్ల కమిటీలు డెవలప్ అయితే అవచ్చుగాని ప్రాంతాలకు లాభం జరగడేమోననే నా యొక్క భయ సందేహాలను తమద్వారా ప్రకటిస్తున్నాను.

(శ్రీ జి. శివయ్య:—క్రానిక్ ఫామిన్ అఫ్టెర్డ్ పరియాన్, లేక రాయల సీమ, మిగతా బ్యాక్ వర్క్ పరియాన్ ను కంపేర్ చేయగలుగుతారా?

(శ్రీ జి. లచ్చన్న:—రెండేండ్లకు మూడు వందలకు కరువుతో బాధ పడుతున్న ప్రాంతాలు క్రానిక్ ఫామిన్ అఫ్టెర్డ్ పరియాన్. కరువు రాకపోయినా కరువు నూదిరిగానే బాధపడుతూ సంవత్సరాల తరబడి డ్రాట్ తో బాధ పడుతున్నవి బాక్ వర్క్ పరియాన్. దానిలో ఉన్న డెఫిసిట్ కు ఏమీ యిబ్బంది లేదు. ప్రభుత్వం దగ్గరకూడ ఆ యిన్ ఫర్మేషన్ అంతా యున్నది. రెండు భాగాలుగా చేస్తే ఎక్కువ బాధపడేవారికి కొంచెం ఎక్కువ సహాయం అందడానికి అవకాశం ఉంటుంది. సాధారణ బాధలో ఉన్నవారికి ఏదో తగుమాత్రం సహాయం అందడానికి అవకాశం ఉంటుందనే ఉద్దేశ్యంతో మనవి చేస్తున్నాను తప్ప మరొకటి కాదని నేను మనవి చేస్తున్నాను మంత్రివర్గం గురించి ఉపన్యాసంలో చెప్పి వున్నారు. మన మంత్రివర్గ విస్తరణ జరిగింది. ఇంకా జరగబోతున్నది. జరుగుతుందని చెబుతున్నారుమంత్రిగారు. మంత్రివర్గ విస్తరణ రొకేషన్ క్రింద పెట్టుకుంటే నాకు ఏమి అభ్యంతరంలేదు. రూలింగ్ పార్టీ అనేది ప్రతిఒక్కరికి అవకాశం చూపించాలి. అందరికీ ఈ అనుభవం కలుగజేయడం అవసరం అని ముఖ్యమంత్రిగారు భావిస్తే రొకేషన్ మాదిరిగా పెట్టుకోవచ్చును. హైదరాబాద్ మునిసిపల్ ఎలక్షన్ ఏండ్లకు ఒకమారు జరిగినా, సంవత్సరానికి ఒకమారు మేయర్ ఎలక్షన్ జరుగుతూ ఉంటుంది. అలాగే మద్రాసు లో మేయర్ ఎలక్షన్ సంవత్సరానికి

ఒకమారు జరుగుతూ ఉంటుంది. అలాగే రూలింగ్ పార్టీవారు రొజువన్ గా పెట్టుకొని అందరికీ అవకాశం యిచ్చి అందరు మంత్రులుగా అనుభవం సంపాదించుకొనే అవకాశం కలిగిస్తే సంతోషించే వాళ్ళలో నేను ఒకడిని. కానీ ఒక ప్రక్క రాష్ట్రం ఆర్థికంగా ఊణించిపోయి వున్నది. ఒకప్రక్క ప్రజలందరు ఖయవడే డెఫిసిట్ బడ్జెట్ ప్రవేశ పెట్టి మరొక ప్రక్క ఉద్యోగస్థుల జీతభత్యాల విషయంలో బేరాలు ఆడుకుంటూ వున్నారు. మన శాసనసభలో పనిచేస్తున్నటువంటి ప్యూబ్స్ గోల పెడుతున్నారు. మూడునందల మంది శాసనసభ్యులు వుండే శాసనసభలో పనిచేసే ప్యూబ్స్ మాకేమి తగినటువంటి అభివృద్ధిలేదు. వచ్చిన జీతంలో 14 రు.లు మినహాయించుకొంటున్నారు, మేము ఎట్లా ఇతరాలి అని మా దగ్గర గోల పెడుతున్నారు. యిక్కడ వున్నటువంటి క్లాస్ 4 ఎంప్లాయిస్. శాసనసభలో వున్న బంట్రోతుల పరిస్థితే యిలాగ వుంటే బైట వున్నటువంటి ఉద్యోగస్థుల, సిబ్బంది పరిస్థితి గురించి నేను ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసిన పనిలేదు. మంత్రివర్గ చిస్తరణ యిప్పటికే కోరంకు సరిపోయినంత పెంచారు. అవసరం అయితే రేపు శాసనసభలో ఎవరూ రాకపోయినా మంత్రులందరు ఏకమై శాసనసభను నడిపించుకోడానికి సరిపోయిన సంఖ్యవరకు పెంచారు. ఇంకా పెంచుతాము అంటున్నారు. దేశంయొక్క అభివృద్ధికి సంబంధించినంతవరకు తగినటువంటి వనరులు మనకు లేవు అని చెబుతూ, మరొక ప్రక్క ఎక్స్ పాన్ షన్ చేసుకోడానికి ప్రయత్నించడం యిది పొలిటికల్ ఎక్స్ పాన్ షన్ అనివిస్తున్నది. గాని అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సౌలభ్యం గురించి అని చెప్పడానికి మాత్రం ఆస్కారం వుండదని మనవిచేస్తున్నాను. మంత్రులయొక్క పర్యటనల విషయంలో వదేవడే చెప్పుకుంటూనే వున్నాము. మంత్రులు పర్యటన చేసేటప్పుడు మా లచ్చన్న వున్నాడు, మాకేమి పరవాలేదు, మీకేమి కష్టంవున్నా. మీకేమి యిబ్బందివున్నా మా లచ్చన్నకు చెప్పండి. మీ వసులు తీరుస్తాము అని చెప్పకొనే ప్రచారం యిది ఒక అలవాటు అయిపోయింది. ప్రతి మంత్రిగారు వెళ్లేటప్పుడు వారు ఒక నమ్మకమైన పేరు ప్రజలలో చెప్పడం, వారిద్వారానే మీ వసులు అవుతాయి లేకపోతే కావు అనేభావం కల్పించడానికి ప్రయత్నించడం ఈ గ్రూపిజిమ్ వల్ల మరింత ఆనర్థాలే వస్తాయి కాని వాటివల్ల సత్ సాంప్రదాయంగాని, పరిపాలనా సౌలభ్యమును, సౌష్ఠవమును పెంచడానికి మాత్రం అవకాశం ఉండదని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు ఎన్నో మారులు వారి ఉపన్యాసాలలో అటువంటివి జరగనివ్వడం, నేను హామి యిస్తున్నానని చెప్పడమే మిగిలిపోతున్నది తప్ప యిది ఆచారం అయిపోయింది. దీనిని సవరించవలసిన అవసరంఉన్నది. లా అండ్ ఆర్డర్ విషయంలో తమకు తెలియనిదికాదు. తెలంగాణాలోగత 10 మాసాలుగా జరుగుతున్నది, అటుఉత్తర సర్కారులతో శ్రీకాకుళం విశాఖవట్టడమే కాకుండా వరంగల్, ఖమ్మం గుంటూర్ జిల్లాలలో ముఖ్యమంత్రిగారిచాలాకా మాచెర్లలో ఆయుధాలు, వగైరాలు దొరకడం, అఖిరికి మనకువున్న పోలీసుసిబ్బంది చాలాక, మనకువున్న స్పెషల్ ఆర్మ్స్ పోలీసు

చాలాక మైసూరు నుంచి, మద్రాసు నుంచి, బొంబాయి నుంచి ఆ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలయొక్క పోలీసు సిబ్బందిని తెచ్చుకోవడమే కాకుండా సి. ఆర్. వి. వారిని కూడ తెచ్చుకోవలసిన పరిస్థితి మన రాష్ట్రానికి వట్టింది. దేనికీంద ఎంత ఖర్చు అవుతున్నదో ఈ బడ్జెట్ లో చెప్పమని అనేకమార్లు చెప్పాము. ఇంతవరకు చెప్పలేదు. దీనిని గురించి యింతవరకు అయిన ఖర్చులు చెప్పకపోవడానికి ఏదైనా యిబ్బంది ఉన్నదా? లెక్కలు మీ దగ్గర లేవా? చెప్పడం మంచిది కాదా? చెప్పడం యిష్టం లేక చెప్పడం లేదా? ఈ ఖర్చులు ఎంత అయిన వనేది స్పష్టంగా కావలసియున్నాయి. దేనికీంద ఎంత ఖర్చు పెడుతున్నారో తెలియదు. తెలియకుండానే బడ్జెట్ లు పాస్ అయిపోతున్నాయి. ఈ బడ్జెట్ ముగించేలోకా, కనీసం అప్రోప్రియేషన్ బిల్లు వచ్చేటప్పటికి అయినా లా అండ్ ఆర్డరుకు సంబంధించి, యిటు తెలంగాణాలో, అటు రాష్ట్రంలో నక్సలైట్ యొక్క విటకి సంబంధించి, శ్రీకాకుళం ఆ ప్రాంతాలలో వున్న పరిస్థితిని గురించి ఎంత ఖర్చు యీ గవర్నమెంటుకు అయినదో స్పష్టంగా తెలియజేయవలసిన అవసరం వున్నది. తెలంగాణ మూవ్ మెంట్ గురించి ప్రత్యేకంగా చర్చించు కుంటున్నాము కాబట్టి యిప్పుడు దానిని గురించి మాట్లాడవలసిన అవసరంలేదు. నక్సలైట్ విషయంలోగాని, తెలంగాణ మూవ్ మెంట్ విషయంలోగాని లా అండ్ ఆర్డర్ మెయిన్ తెయిన్ చేయడానికిగాను ఏర్పాటు చేసినటువంటి పోలీసు సిబ్బంది యొక్క ప్రవర్తన గురించి నిన్న హోమ్ మంత్రిగారిని కలుసుకొని కొన్ని సంఘటనలు తెలియపరచినాను. ఇది ఏ విధంగా జరుగుతున్నాయి అంటే రాజకీయంగా కాకపోయినా గ్రామాలలో ఉన్నటువంటి వైషమ్యాలను, పార్టీ డ్యేషాలను వగలను సాధించుకోవడానికి, ఒకరిమీద ఒకరు లేనిపోని అవకాశాలు తీసుకొని పోలీసువారికి వారు కమ్యూనిస్టులని, వీరు కమ్యూనిస్టులని చెప్పడం, అది నిజమో అబద్ధమో విచారణ చేయకుండానే వారిని హింసించే ఘట్టాలు కొన్ని రాష్ట్రంలో జరిగాయి. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఈ మధ్యన జరిగిన ఘట్టాలన్నీ ఒక జాబితా వ్రాసి హోమ్ మినిష్టరుగారికి యివ్వడం జరిగింది. దీనివల్ల రాజకీయంగా వ్యతిరేకపార్టీని సాధించాము అనే తృప్తి ఎవరైనా పడితే పడవచ్చుగాని మొత్తంమీద ప్రభుత్వము అధికార పార్టీవారే ఎక్కువగా నష్టపడే సంఘటన యిదివరకు అనుభవం ఉన్నది. 46-47 లో అప్పుడున్నటువంటి కమ్యూనిస్టు దౌర్జన్యాలను, దురంతాలను అణచిపెట్టడానికి పోలీసులను వినియోగించేటప్పుడు, పోలీసువారు విచక్షణ లేకుండా వీరు వారు అనేది లేకుండా, స్త్రీలను పురుషులనుకూడ జరిపించినటువంటి హింసాకాండ ఫలితం వడ్డితో చెల్లించుకొన్నది. 52 ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్ తీవ్రంగా డెబ్బతిన్నది. 52 ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్ ఓడిపోవడానికి ప్రతిఘటన కారణం ముఖ్యంగా కోస్తా జిల్లాలలో అంతకుముందు జరిగినటువంటి పోలీసు దౌర్జన్యాలతో ప్రజలందరిని చేసినటువంటి హింసాకాండ ఒక కారణం కాదు అని అనుకుంటే పొరపాటు మరొకమారు చేసే పరిస్థితి కాంగ్రెస్ కు వస్తుందని మాత్రం నేను హెచ్చరిస్తున్నాను. విచక్షణా రహితంగా ఎవరు మంచి ఎవరు చెడో, ఎవరు లా అండ్

ఆర్డరుకు కట్టుబడి ఉన్న ప్రజలు. ఎవరు లా అండ్ ఆర్డరును ధిక్కరించాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు, అని విచక్షణ లేకుండా వ్యవహారం చేసే విధానాన్ని సవరించుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఆ సవరణ జరిగినప్పుడే ప్రజలనుంచి సరియైన సహాయం, లా అండ్ ఆర్డరును పునరుద్ధరించడానికి ప్రభుత్వానికి అందడానికి అవకాశం ఉంటుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇది ముఖ్యంగా గమనించవలసియుంటుంది.

అధ్యక్షా, యిక డిఫెక్షన్స్ గురించి నేను ప్రత్యేకంగా మనవి జేయాలి. 1987 ఎన్నికల తరువాత, ప్రధాన మంత్రి ఇందిరాగాంధీ అయితేనేమి, ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారైతేనేమి డిఫెక్షన్స్ అనేవి పున్నంతవరకూ దేశంలో ప్రజాస్వామ్యానికి మనుగడలేదని, దానికి సరియైన భద్రత లేదని ఆవేదనతో పార్లమెంటులో, శాసన సభలో పత్రిక ప్రకటనల ద్వారా, ఉపన్యాసాల ద్వారా ప్రచారం చేశారు.

(శ్రీ వై. సూర్యనారాయణమూర్తి (పితాపురం):—గౌరవనీయులైన లచ్చన్నగారు చెప్పేది—నక్సలైట్స్ సాగిస్తున్న దౌర్జన్యాలు అరికట్టకూడదనా? అక్కడ ప్రజలకు రక్షణ అవసరమంటారా, లేదా? లేక నక్సలైట్స్ కానివారిని నక్సలైట్స్ గా చిత్రిస్తున్నారనా? వారి ఆఖిప్రాయం ఏమిటో క్లియర్ గా చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(శ్రీ జి. లచ్చన్న :—చాల సంతోషం. ప్రజాస్వామ్యంలో విశ్వాసమున్న వారెవరూ లా అండ్ ఆర్డర్ రక్షింపబడగూడదని చెప్పరు. లా అండ్ ఆర్డర్ ను రక్షించడానికి పోలీసువారు అవసరమే. అయితే, లా అండ్ ఆర్డర్ ను భగ్న పరచే అరాచక వాదులను అణచడానికి వచ్చిన పోలీసులు హింసాకాండ జరుపుతూ వుంటే, అఘాయిత్యాలు జరుపుతూ వుంటే 62 లో పట్టిన గతే మళ్ళి పడుతుందని హెచ్చరిస్తున్నాను. అటువంటి గతి మాకు పట్టినా ఫర్వాలేదు అని అనుకుంటే అట్లాగే చేసుకోవచ్చు. అందుకు అభ్యంతరమేమీ లేదు. లా అండ్ ఆర్డర్ ను పునరుద్ధరించడానికి ఆదుర్దా పడుతున్న ప్రజలెవరో గుర్తించకుండా లా అండ్ ఆర్డర్ ను భగ్న పరచే వారిని, భగ్న పరచకూడదనే చారినీ కలిపేసి హింసాకాండ జరిపే విధానాన్ని చక్కలెట్టుకోమని నాకు బుద్ధివుట్టి పొరతాటునో, గ్రహపాటునో ఒక నలహాయిచ్చాను. ఆ నలహా మీకు నచ్చితే సరే; లేకపోతే మేము పట్టిన కుందేటికి మూడేళ్ళా అని అంటే అందుకు నాకేమీ అభ్యంతరంలేదు. ముఖ్యంగా యీ డిఫెక్షన్స్ గురించి మీరు ఆలోచించాలి. "ఈ రోజున ఒక పార్టీలో గెలిచిన వారు మరొక పార్టీలోకి మారి పోయే పద్ధతి అంతమైపోవాలి. అది అంతం కాకపోతే ప్రజాస్వామ్యానికి మనుగడలేదు." అని ఒక ప్రక్కన శ్రీరంగసీతులు చెబుతూనే ప్రతిపార్టీ నుండి ఎంతమందిని లాగుదాం అనే ప్రయత్నం రెండవ ప్రక్కన చేసుకుంటున్న యీ రాజకీయ కుతంత్ర, నీచపద్ధతి—యిది ఎంతకాలం సాగుతుంది? దీనివల్ల వచ్చే ఫలితాలు ఏమిటని నేను అడుగుతున్నాను.

అధ్యక్షా, ఉపాధ్యక్షులుగా వున్న తమకు అనుభవం వున్నదో లేదో గాని, ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి ఉప ముఖ్యమంత్రిగానున్న సంచీవరెడ్డిగారు ఆ నాడు మా కె. యల్. పి. ని సాగదీసి, చీలదీస్తామనే కార్యక్రమం ఆయన చేత ప్రారంభించబడింది. ఈ పార్టీ డిఫెన్స్‌కి సంచీవరెడ్డిగారు ప్రారంభోత్సవం చేశారు. ఆ ప్రారంభోత్సవానికి మొట్ట మొదటికానుక మా తిమ్మారెడ్డి. అప్పుడు యిద్దరు ముగ్గురిని తీసుకున్నారు. ఎలాగైతేనేమి కె. యల్. పి. అనే మరొక పార్టీ లేకుండా నూటికి నూరు పాళ్లు కాంగ్రెసు చేసుకుందామనే ఒక విశ్వప్రయత్నం చేసి నలుగురిని తీసుకున్నారు. కానీ, కాని ఫలితం వారే అనుభవించారు. దీనిఫలితం అనుభవించక తప్పలేదు. ఒక పార్టీని చీలగొట్టి, ఆ పార్టీలోని మనుషులను ఆకర్షించి, ఆ పార్టీని అణచివేద్దాం అనుకోవడం పొరపాటు. ఆంధ్రదేశానికి సంబంధించి రంగారాని నాయకత్వంలో వున్న యీ రాజకీయ ఉద్యమం, యీ రాజకీయ పార్టీ ఆనాడు కె. యల్. పి. గా వున్నా, బిక్రీ కాంగ్రెస్ గా వున్నా, యీనాడు స్వతంత్ర పార్టీగా వున్నా—మనుషులను మీరు చీలదీస్తారేమో గాని ఆ ఉద్యమం అభివృద్ధి చెందుతూనే వున్నదనే విషయం మనసులో పెట్టుకోవాలని చెబుతున్నాను. ఇటువంటి కుతంత్రాలకు, కుత్సితాలకు తగిన వ్రాయళ్ళితం పొందుతారు, దీని నుండి తప్పించుకోలేరు. ప్రజలు అమాయకులు అనుకోకండి. ప్రజలకు అన్నీ తెలుసు. ఒక ప్రక్కన కాంగ్రెసు పార్టీనుండి గుంపులు గుంపులుగా రాజీనామాల్నిచ్చి బయటకువచ్చి ప్రతిపక్షాలలో చేరుతూవుంటే యిక్కడ యిదేమిటి అన్యాయం అని ప్రజలు గుండెలు బాగుకుంటున్నారు. దీనివల్ల మీరు సాధించింది ఏమిటి? అని అడుగుతున్నాను. ప్రతిపక్షంలో వుండేవారికి పోయేదేమీ వుండదు. శీరో పాయింట్ లో వున్నాం మేము. శీరో పాయింట్ లో వున్నవారికి పోయే దేమీ వుండదు. ఏదయినా జరిగితే వారికే జరగాలి తప్ప మాకు జరగేదిమీ లేదు. చాలా సంకుచిత వద్దతితో వ్యవహారం చేస్తున్నారు. మానుండి వెళ్ళిపోయిన మిశ్రులనుండి నిన్ననే వచ్చాయి వుత్తరాలు. మా పాలవెళ్ళి, వెంకట్రామనాయుడుగార్ల రాజీనామా పత్రాలు నిన్న పోస్టులో—పంపించే ఏర్పాటు వాసిరెడ్డిగారు చేశారని నేను అనను. అనడానికి నాకు ఏమి అధికారం వున్నది? కానీ, వేదనీళ్లతో యిళ్లు కాలవని మాత్రం మనవి జేస్తున్నాను. అది గుర్తు పెట్టుకోవాలి ఈ విధంగా చేయవలసిన ఖర్చు మీకేమి వచ్చింది? ఇప్పుడు 202 మంది వున్నారు. మూడు కిరువులు వచ్చినా తరగరు, మూడు కిరువులకు సరిపోయే జనాభా వున్నది. మీలో మీకు ఏవో రోగాల వుడితే యిట్లానా చేయడం? మొగుడు కొడితే తోడికొడలు చెప్పినట్లుగా వున్నది వీరి ప్రవర్తన. మీతో మీకు వచ్చిన రోగాలను సరిదిద్దుకోవడం చాతకాక, ఇతరుల ప్రక్కలో పొడుస్తారా; గుండెల్లో పొడుస్తారా; మీలో మీకు భయాలు వుడితే ప్రతిపక్షాన్ని చీలదీయడానికే ప్రయత్నిస్తారా; ఇటువంటి మర్యాద ఎక్కడయినా వుందా? దీనికి ఏమైనా మరుగడ వుందా? ఎన్నాళ్లు యిలాగ అతుకులబొంతతో నడుపుతారు? ఎంత నడిచినా 72 చాటి పోలేరుగదా. ఇటువంటివ్వుడు యీ నీచరాజకీయ వద్దతులను అవలంబించడం మానుకోండి. అప్పుడే మీకు గౌరవముంటుంది. అప్పుడే మీ మర్యాద

నిలుస్తుంది. అధికారాన్ని చూపించి వ్యవహారం చేస్తామనుకోవడం—అధ్యక్షా దీనిని మరి మీరు మరి మీకు పార్లమెంటరీ లాగ్జెంట్ అంటారో, లేదోగాని—వాడుకలో వున్నది కాబట్టి అంటాను—దీనిని పోలిటికల్ డిబాచరీ అంటారు— యీ వద్దకి ద్వారా ప్రజాస్వామ్యాన్ని మీరు నాశనం చేయడానికి పూను కుంటున్నారు. ఇది చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచించుకుని వ్యవహారం చేయవలసిన అవసరమున్నదని మనవి జేస్తున్నాను.

దీనిలో పంచాయితీరాజ్ గురించి—ఏదో వ్రాశారు. పంచాయితీరాజ్యం పంచదారలాగా వీరిలో కలిసి పోయింది. అది రాకముందు పరిపాలనలో వున్న పట్టుకాన్నికీ, పంచాయితీరాజ్ స్కీము అమలు జరిపిన తరువాత పరిపాలనా పట్టుకానికి ఎంత తేడా ఉన్నదో అందరికీ తెలుసు. ఇది విమర్శించడానికి అంటున్నమాట కాదు. వాస్తవం. ప్రభుత్వ పరిపాలనా చట్రాన్ని యింకా ఖర్చునాశనం చేయదలచుకుంటే యీ పంచాయితీరాజ్యాన్ని పొడిగించండి. ఇది అందరి మనస్సులలోనూ వున్నది; రాజకీయాలతో సంబంధంలేని వారు కూడా అనుకుంటున్నటువంటి విషయం. ఎంత త్వరగా యీ కార్యక్రమాన్ని మీరు సమాప్తం చేస్తే అంత త్వరగా దేశంలో క్రమశిక్షణ, నీతినియమం పునరుద్ధరింప బడడానికి అవకాశంముంది. గ్రామ పంచాయితీలను రద్దు చేయమని నేను చెప్పడం లేదు. అవి బిటిష్ కాలమునుండి వస్తున్నాయి. కొత్తగా వచ్చిన యీ పంచాయితీరాజ్యమనే వ్యవహారాన్ని గూర్చి చెబుతున్నాను నేను. దీనికి స్వస్తి చెప్పకపోతే ఈదేశంలో ప్రజాస్వామ్యానికే భవిష్యత్తు వుండదని నేను మనవి జేస్తున్నాను. తెలంగాణా విలేజ్ ఆఫీసర్లు సమస్య యింకా బర్నింగ్ ప్రాబ్లెంగానే వుండిపోయింది. ఈ మధ్యనే విలేజ్ ఆఫీసర్లకు చెందిన రూల్సు, రెగ్యులేషన్సు అసెంబ్లీలో సవరణ చేశారు. కాని, యీ సవరణ చేసిన తరువాత కూడా ప్రత్యేకంగా తెలంగాణా విలేజ్ ఆఫీసర్లు—ఆంధ్రలో కూడా సమావేశాలు చాలా ప్రాగంభమైనాయని ప్రతికలద్వారా తెలుస్తున్నది. ఈ విలేజ్ ఆఫీసర్ల సమస్య ఎప్పటికీ ఒక రాష్ట్రానురుని కాష్టము మాదిరిగా, సమస్య ఎరిష్కారం చేస్తున్నామనే పేరుతో మరొక సమస్య ఉత్పన్నం చేయడమే అవుతోంది తప్ప మరేమీ లేదు. ఇప్పటికీ తెలంగాణాలో లాండు రెవిన్యూగాని, తదితర వసూళ్లుగాని—వి. ఓ. డ్వారా ప్రభుత్వానికి రావలసిన ఆదాయం—ఏదేవి ఎంతవరకు వసూలు చేశారో దయచేసి లెక్కలు చెప్పాలని వినయపూర్వకంగా కోరుతున్నాను. ఈ వసూళ్లు ఎందుకు స్థంభించిపోయాయి? వారికి వున్న అసంతృప్తి ఏమిటి? అందులో న్యాయం వున్నదా లేదా 'అనేది పరిష్కారం చేయడానికి ప్రభుత్వం వెంటనే పూనుకోవలసిన అవసరం వుందని మనవి జేస్తున్నాను. అఫీషియల్ లాంగ్వేజ్ గురించి మనకు (ఆంధ్ర) తెలుగు అని ప్రకటించి చాలా కాలమైంది. కాని హైస్కూల్సులో తెలుగులో పాఠాలు చెప్పడం జరుగుతున్నది తప్ప తెలుగులో పాఠాలు చెప్పడానికి ఇంగ్లీషు పుస్తకాలు ఫాలో కావలసివస్తున్నది. ఇంగ్లీషు పుస్తకాలు పట్టుకుని తెలుగులో

చెప్పడం జరుగుతున్నది. ఈ మధ్యన యూనివర్సిటీ వైస్ ఛాన్సలర్లు కూడా యూనివర్సిటీలలో రీజినలు లాంగ్వేజీలలోనే పాఠాలు వోధించడానికి ఒక ప్రక్క తీర్మానం చేస్తూ కొన్నాళ్లపరకు తప్పనిసరిగా ఇంగ్లీషు టెక్స్ బుక్స్ తీసుకోవలసివస్తుంది అనే నిర్ణయానికి రాకతప్పలేదు. ఒక నిర్ణయం చేసే ముందుగా, దాని నిర్ణయం చేసిన తరువాత అయినా దానికి కావలసిన గ్రంథాలు అన్నీ — ప్రప్రథమంగా ప్రథమస్థానం వెంటనే సాధించలేకపోయినా చెప్పకో దగినంత ప్రయత్నం చేసి, ఫలితం కనిపెట్టకపోతే మన విద్యా విధానం చాల పరకు చెబు తింటుందని మనవి చేస్తున్నాను. విజిలెన్స్ కమిషను, యాంటి కరప్షన్ బ్యూరో అని రెండు సంస్థలు వున్నాయి. విజిలెన్సు కమిషను గురించి ఒక పేరా వ్రాశారు. కాని విజిలెన్సు కమిషను పెట్టినందువల్ల సాధించిన ఫలితమేమిటో చెప్పబడలేదు. ఒక కొత్త ఆలోచన, ఒక కొత్త స్కిము పెడుతున్నాము అంటే దాని అబ్జెక్టు ఏమిటి? యాంటి కరప్షన్ బ్యూరోవల్ల లాభం లేదని, న్యాయం జరగడం లేదని యీ విజిలెన్సు కమిషను పెట్టారా? బిల్లాలలో కలెక్టర్లు అసిస్టెంట్ విజిలెన్సు కమిషనర్లుగా పని చేస్తున్నారు. అంటున్నారు. దానికి సిబ్బంది ఏమిటో, ఆ వద్దటి ఏమిటో వ్రాశారు కాని దానివల్ల సాధించిన ఫలితం చెప్పలేదు. పదై నా ఒకటి తలపెట్టేటప్పుడు అది ఏమి సాధించింది, ఏమిటి అనేది ముఖ్యమంత్రిగారు నెలవివ్వవలసివుంటుంది. తెలిఫోన్సు మీద ఒక విమర్శ శాసనసభలోనే వచ్చింది. ఉద్యోగస్థుల దగ్గర వున్న తెలిఫోను గాని మంత్రుల దగ్గరవున్న తెలిఫోను గాని—ప్రభుత్వ వ్యవహారాలకేగాక ప్రత్యేకంగా పర్సనల్, గ్రూపిజాలకు సంబంధించిన ట్రంక్ కాల్స్ జరుగుతూవున్నాయనేది, దానికి ఎట్లా అరికట్టాలనేది కూడా పదేపదే శాసనసభలో వస్తున్నది. దానిని గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు—తగిన చర్య తీసుకోవాలనే వుద్దేశం వున్నట్లయితే గవర్నమెంటు కాల్స్ కు సంబంధించి ట్రంక్ కాల్స్ చేసేటప్పుడు—మంత్రులుగాని, ఉద్యోగస్థులు గాని ఒక ట్రంక్ కాల్స్ రిజిస్టరు మెయిన్టెయిన్ చేస్తే బాగుంటుంది. ప్రయివేటు కాల్స్ కూడా చేసుకో వచ్చు, ఆ ఫెసిలిటీ వుండకూడదని నేరసను. కాని బిల్స్ పేమెంటు విషయం వచ్చినప్పుడు గవర్నమెంటు కాల్స్, ప్రయివేటు కాల్స్—అన్నిటికీ కలిపి ఒక్క గవర్నమెంటు పే మేంటే జరుగుతున్నది. ఈ విషయంలో న్యాయంగా చేస్తున్నారనే నమ్మకం ప్రజలకు కలిగించడానికి ఒక రిజిస్టరు మెయిన్టెయిన్ చేసి, ప్రయివేటు కాల్స్ కు వారు వేరే పేమెంటు చేస్తే బాగుంటుందని, అది చాలా మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత రిటైర్ మెంటు ఆఫ్ యినెఫిషి యంటు గవర్నమెంటు ఆఫీసర్లు అని ఒక స్కిము పెట్టారు. ఇది మంచిది కాదని ఎవ్వరూ చెప్పలేదు. కాని నిజంగా యినెఫిషియంటు వారే రిటైరు అవుతున్నారా, ఎఫిషియన్టు వున్నవారు తగిన ప్రావకం లేక ఇందులో చెబు తింటున్నారా అనే సందేహం వున్నది. ఈ ఎఫిషియన్సీని, ఇనెఫిషియన్సీని నిరూపణ చేసే కొలతబద్ధ ఏమిటి? దీనికి ప్రభుత్వం ఏ వద్దటి అనుసరిస్తున్నదో చెప్పవలసివుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫారము గురించి పదేపదే చెప్పడం జరుగుతున్నది కా. అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఎఫిషియన్సీ పేరగలేదనేది

తమరు కూడా గుర్తించిన విషయమే. ఈనాడు రెడ్ టేపిజం మీద, రెవిన్యూ బోర్డు మీద ప్రజలలోపున్న అందోళన, రెండవది యీమధ్య జిల్లాలలో కొత్తగా ఏర్పాటు చేసిన జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్, జిల్లా కలెక్టరు—యీ యిద్దరితో టు మాన్ డెవలప్ మెంటు బోర్డు గురించి ప్రజలలో వచ్చిన అసంతృప్తి ప్రభుత్వం కూడా గుర్తించిందనే నేను ఆశిస్తున్నాను. వాటన్నిటి గురించి—వాటిని సవరించడానికి ఏదే చర్యలు తీసుకుంటున్నారో ముఖ్యమంత్రి గారు సెలవివ్వాలని, సెలవిస్తారని ఆశిస్తూ నేను సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

[Mr. Deputy Speaker in the Chair]

శ్రీ ఎం. సుబ్బన్న (కోత్తూరు):— అధ్యక్షా, శ్రీ కాకుళం జిల్లాలో పాలకొండ తాలూకా సీతంపేట ఏజెన్సీ ప్రాంతములో కొన్ని రోడ్డులు బాగు చేస్తూ, కొత్తగా కొన్ని రోడ్డులు ఓపెన్ చేస్తున్నారు. అవి తొందరగా బాగు చేయాలని కోరుతున్నాను. అక్కడ ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలో కొన్ని కొన్ని సమీతులలో చిన్న చిన్న నీటివనరులు వున్నాయి. ఇంకా కొన్ని నీటివనరులు కావాలని వున్నాయి. ఆ నీటివనరులు పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను. భూములకు పట్టాలు యిచ్చి, ఆ భూములకు నీటి సప్లయి చేయాలని కోరుతున్నాను. ఆ ఏజెన్సీ ప్రాంతములో సీతంపేట నుంచి కొత్తి, అక్కడనుంచి నీలకంఠపురం అక్కడ నుంచి యింకొక రోడ్డు కొత్తగా అరంభింపారు. కానీ, పూర్తిగా డబ్బు యివ్వలేదు. డబ్బు యిచ్చి, ఆ రోడ్డు పూర్తి చేయిస్తే, సీతంపేటనుంచి పాలకొండ, పాలకొండనుంచి శ్రీ కాకుళం రావడానికి అవకాశం వుంటుంది. అది వెంటనే చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. కొత్తి నుంచి చిన్నకోర కాలనీ, ఆ కాలనీ నుంచి వీరభుట్టం—యీ రోడ్డు ఫారెస్టులో వున్నది. దీనివలన ఎగువన వున్న ఏజెన్సీ ప్రాంతాలనుంచి యీ కారొప్పరేషనుకు నరుకలు చెరవేయడానికి అవకాశం వుంటుంది. రోడ్డు బిల్డింగ్కు వారు వెంటనే యీ రోడ్డు తీసుకొని బాగు చేయాలని కోరుతున్నాను. వీరభుట్టం వద్ద 1-2 మైళ్ళ ఏజెన్సీ ఉన్నది. అక్కడ కొంచెం రోడ్డు ఉండిపోయింది. కలెక్టరుగారికి ఎవరు వెప్పినా అది సమీతిరోడ్డు, ఫారెస్టుకు సంబంధించినది కాదు, మనంచేయడానికి తేదగలున్నారు, దానికి ఎట్లాగైనా, శ్రీ కాకుళం వీరభుట్టం పార్వతీపురం మెయిన్ రోడ్డుకు కలిపితే కారొప్పరేషను నుంచి వచ్చే బియ్యం, కిరసనాయిలు, మంచిమూనె వంటివి తీసుకువెళ్ళడానికి చాలా ఉపయోగంగా ఉంటుంది. అది వెంటనే చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. సీతంపేటలో కారొప్పరేషను డిపో ఉన్నది. డిపో నుంచి దూరబోయిన తీసుకురావడానికి మధ్య ఉన్న 108 గ్రామాలకు సరఫరా చేయటానికి అవకాశం తొందరగా కల్పించాలని కోరుతున్నాను. అక్కడనుంచి చిన్ననీటి వనరులు క్రిందకు వస్తున్నాయి. అక్కడ 50-100 ఎకరాలవరకు బంజరుభూములు ఉండిపోయాయి. రెండు సెలవిక్రితం రైతులకు భూమిలేనివారికి ఐదెకరాల చొప్పునవంచి పట్టాలు ఇచ్చారు. ఆవనరులను చేపట్టి భూములను బాగుచేయించి పట్టాలు ఇచ్చినవాటికి మదుపుపెట్టి వెంటనే నీరుసప్లయి చేయించి పంటలు పండడానికి వీలు కల్పించాలని

కోరుతున్నాను. నానియోజకవర్గంలో 90 వర్సంటు కొండజాతులు. కొత్తూరు పరియంలో 72 గ్రామాలు సవర జాత కోయలు. బిల్లిలి, కోత్తూరు, నవగాం రోడ్డు ఆముదాలవలసనుంచి శ్రీకాకుళం వచ్చే రోడ్డు ఎడమవక్కలో 78 గ్రామాలు సవరలు, జాతకోయలు, పరిజనులు కలిసిఉన్నారు. ఆకొండ ప్రాంతం ప్రక్క ఉన్న జలాధారాలు సరియైన కట్టడిలేక సరియైన చెరువులులేక తీరు తిన్నగా వంశధారకు వెళ్ళిపోతుంది. అసీరు వంశధారకు వెళ్ళకుండా అక్కడెక్కడ చిన్న నీటివనరులు కల్పించి సవర, జాత కోయలకు భూములు కల్పించి వ్యవసాయానికి వీలుకల్పిస్తారని కోరుతున్నాను. పాలకొండ తాలూకాలో నానియోజకవర్గంలో పీఠుట్లం ప్రక్కఉన్న కుమ్మిడి ఇచ్చాపురంలో కలకిడి దాసుగొమనుంచి జలాధారం పారుతోంది. కుమ్మిడి ఇచ్చాపురంవద్ద ఒకచిన్న అనకట్ట కట్టినట్లయితే అక్కడ కలెక్టరుగారు పట్టాలకు ఇచ్చిన 190 ఎకరాలు కాగుపడతాయి. నేను ప్రాదరాజాదుకు వస్తుంటే పట్టాలు ఇచ్చినట్లు కలెక్టరుగారు చెప్పారు. సంతోషం. కాని అనకట్ట కడితే గాని మాకు లాభంలేదు. మినిష్టరుగారితో చెప్పి నీరు ఇప్పించాలని అన్నారు కాని ఇంతవరకు మాట్లాడలేదు. అకాగితంకూడా వంపించిఉన్నారు. నీటి వనరులు కల్పించాలని కోరుతున్నాను. పీఠుట్లంవద్ద రాగి పురం ఉంది. పాత ఎమ్. పి. గ్రామం. అక్కడ 300 ఎకరాలు బంజరు భూమి ఉన్నది. రాళ్ళగడ్డనుంచి క్రిందికి నీరువస్తుంది. మంచిభూమి. అంకచౌకవన భూమి తుప్పలతోఉంది. 300 ఎకరాలుఉంది. పట్టాలు ఇచ్చారు. దానికి చెరువు ఉంది కాని మరమ్మతులు చేయలేదు. ఆచెరువును మరమ్మతు చేసినట్లయితే 200 ఎకరాలువరకు పండించవచ్చును. దానిని మరమ్మతు చేయించాలని కోరుతున్నాను. సీతంపేటనుంచి పాలకొండ వచ్చేరోడ్డుమొత్తం మూడుమైళ్లు జిల్లాపరిషత్తు రోడ్డు గోతులతో నిండిపోయింది. దానిని జిల్లాపరిషత్తునుంచి తొలగించి వెంటనే ఆర్ అండ్ బి వారు తీసుకొని పూర్తి చేసినట్లయితే ఏజన్సీ వారికి సిబ్బందిలేకుండా ఉంటుంది దానిని చేయాలని కోరుతున్నాను. అక్కడ ఉండే రెండుమూడు గడ్డలరు బ్రిడ్జిలు కట్టవలసిఉంది. మూడుగడ్డలకు కట్టారు మిగతావి కట్టినట్లయితే ఏజన్సీకి ఏజబ్బంది ఉండదు. ఏకరతెచ్చి అమ్ముకుని పోవాలన్నా వీలుగా ఉంటుంది. ఈఅవకాశం ఇచ్చినందుకు సంతోషం.

శ్రీ సిపాచ్. ప్రభాకర చౌదరి :—అధ్యక్షా, ఈ ఇండస్ట్రిల్ డిమాండును పరిశీలించి చూస్తే ప్రభుత్వ విధానాలలో పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించడానికి తగిన కార్యక్రమం అవసరమైనంతగా లేదని భావిస్తున్నాను. మోనాపలి ప్రభావంవల్ల మన పరిశ్రమలు అంతగా అభివృద్ధి కావడం లేదు. మొనాపలిలను ఎదుర్కునే చిన్న పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించడానికి అనువుంగా ఈ బడ్జెటులో ఏవిధమైన కార్యక్రమం చూపించలేదు. రాజమండ్రిలో మూసలు తయారుచేసే పరిశ్రమ ఉంది. భారత దేశం మొత్తం మీద 90 వర్సంటు ఆంధ్ర దేశంలోనే మూసలు తయారు చేయడం జరుగుతోంది దీనికి కావలసింది గ్యాప్ ట్. దీనిని విదేశాల నుంచి తెప్పించాలి. దీనికి ఫారన్ ఎక్స్ ఛేంజి ఖర్చు చేయవలసి వస్తున్నది. విదేశాలనుంచి తెప్పించే గ్యాప్ ట్ ఉత్పత్తిదారులకు సక్రమంగా అందుకున్నదా

అంటే లేదు. మన ఇండస్ట్రీస్ డిపార్టుమెంటు వారు కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఇక్కడ ఉత్పత్తికి అవసరమైన కోటా సంపాదిస్తున్నారా అంటే లేదు. అట్లాగే బొర్రాకు మనకు కావాలి. ఇది కూడా విదేశాలనుంచి దిగుమతి అయ్యేదే. ఇది వరకు ఐ. సి. ఐ. వారు మన దేశంలో ఉత్పత్తి కాకుండా నిలువ గలిగారు. ఇప్పుడు మన దేశంలోనే ఉత్పత్తి చేస్తున్నారు. ఐతే ఒకే ఒక కంపెనీకి ఆ అవకాశం ఇచ్చినందువల్ల ఆ కంపెనీ రు. 70 లకు అమ్మేసి రు. 400 లు చేసారు. దీనితో పెద్ద గిగ్గోలు బైలుదేరింది. కిద్దిగా సరుకును గోల చేసే చిన్న పరిశ్రమ దారులకు ఇచ్చినారు. ఇప్పుడు సూర్యేటులో గు. 100 లు శక్కువకు దొరకడం లేదు. మొనాపల్లి కంపెనీలను ప్రోత్సహించిన ఫలితంగా ఇలాంటి దుష్ఫలిత చిన్న పరిశ్రమదారులు లోడు అవుతున్నారు. దండోర్ అనే అంగునకు ఇచ్చారు. న్యతంత్ర పార్టీ నాయకుడు. స్వేచ్ఛా వ్యాపారం కావాలంటారు. దేనికి స్వేచ్ఛా చిన్న వారిని కొట్టుకు తినడానికా స్వేచ్ఛా? మొనాపల్లి విధానాలను బలపరిచే వద్దతులను అనుసరించడంవల్లనే మన పరిశ్రమలు మందుకు రాకుండా ప్రోత్సాహం లేకుండా అణిగిపోతున్నాయి. ఇప్పటికైనా రాజమండ్రిలో మూసల పరిశ్రమను అభివృద్ధిచేయడానికి వారికి కావలసిన మెషిన్ల, గ్రాఫైట్, బొర్రాకు నష్టం చేయడంలో ప్రభుత్వం పూనుకుంటే విదేశాలనుంచి ఏమీ తీసుకురానక్కర లేకుండా మన దేశానికి కావలసిన మూసలను అన్నీ సప్లయ చేసే నైపుణ్యం, అనుభవం ఉన్న వర్కర్లు రాజమండ్రిలో ఉన్నారు. పరిశ్రమ నిర్వాహకులున్నారు. దేశం మొత్తంలో ఆంధ్ర దేశంలోనే ఒక్క చోటనే అల్యూమినం పోత పరిశ్రమ ఉంది. అటువంటి పోత పరిశ్రమ కూడా తగినటువంటి అల్యూమినం దొరక్కయితర చోట్లకు వెళ్ళిపోవలసిన పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నాయి. బిల్లాకంపెనీవారు పంపిస్తున్నారు. అల్యూమినంకు వారి యిష్టం వచ్చినట్లు రేట్లు పెంచుతున్నారు. క్వాలిటీ పెంచడానికి మంచి సరుకు కావాలని ప్రయత్నం చేస్తుంటే యివ్వడం లేదు, అల్యూమినం కి కంట్రోలు లేదు. కాని దానికి వారి యిష్టం వచ్చినట్లు ధరలు పెంచుతున్నారు సరుకు కూడా నష్టం చేయడం లేదు. ముడి సరుకు నష్టం చేసే పెద్ద పరిశ్రమను గుత్త అధిపతుల చేతులలో పెట్టి ప్రభుత్వం ఆ జాతీయత తీసుకోనందువల్ల పరిశ్రమలు సిరు కారిపోయే పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. మోనోపోలిస్ సంగతి అందరికీ తెలుసును. భాళత ప్రభుత్వం ఒక కమిషను వేసి వది. ఆ కమిషన్ రిపోర్టులో స్పష్టంగా చెప్పారు. టూల్సు అండ్ టెంక్రింద రిటెన్యూ ఉన్నాయి. ఉత్పత్తి జరుగుతూ ఉంటే ఈ 84 టెన్యూకి ఒకే కంపెనీ ఉంటుంది. రెండవవారు పోటీ లేరు. ఆ విధమైన వద్దతిలో గుత్త కంపెనీలను ప్రోత్సహించిన ఫలితంగా పారిశ్రామికాభివృద్ధి ఏ విధముగా జరగడానికి అవకాశం ఉందో స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నది. పరిశ్రమలు నిరసించుపోతున్నాయని స్పష్టంగా అర్థం అవుతోంది. ఇండస్ట్రీయల్ మెషిన్ల అనే టెంక్రింద 71 టెన్యూ ఉన్నాయి అందులోనే 17 టెన్యూ సింగిల్ వర్సన్ ఓన్. మిగతావి ఒకరిద్దరికంటే ఎక్కువ లేదు. 90% వారే ఉత్పత్తి చేస్తున్నారు. ఉత్పత్తిలో పేరు వారికి ఉంది. కొద్దిమంది చేతులతో ఈ విధముగా కేంద్రీకరించబడిన పరిశ్రమలన్నీ ఉన్నందువల్ల చిన్న పరిశ్రమలు వృద్ధికాకుండా పోతున్నాయి. డిగ్రీస్

ఉన్నాయి. 297 ఐటెమ్స్ ఉన్నాయి. అందులో 49 ఐటెమ్స్ ఒకే ఒకరు తయారు చేస్తున్నారు. దేశంలో రెండవ వారికి ఎవరికి లేకుండా తై సెన్సింగ్ విధానం ఉంది. గల్ఫ్ స్టేట్స్ షట్సు రెండు కంపెనీలు తయారు చేస్తున్నారు. అందుచేత వారు చెప్పిన ధర మనం అందరం యిచ్చుకోవలసివస్తున్నది. ఈ విధమైన పద్ధతిలో మోనాపలీస్ ను యింతవరకు ప్రోత్సాహం చేస్తూవచ్చిన దాని ఫలితంగా పారిశ్రామికాభివృద్ధి కుంటువడినది, దేశంలో స్పర్ధిత వర్షడినది. దీనిని బిగ్గలు కొట్టడానికి ఏమీ ప్రయత్నాలు చేయడం లేదు. మోనోపలీస్ ను కంట్రోలు చేసే పద్ధతి లేదు. కంట్రోలు చేయాలంటే ఎక్కువ తై సెన్సులు పరిశ్రమలో ఎక్కువ ఐటెమ్స్ ఎక్కువ మందికి తై సెన్సులు యిచ్చి చిన్న చిన్న పరిశ్రమలను ప్రోత్సాహం చేయాలి. చిన్న మధ్య తరహా పరిశ్రమలలో కాంపెటిషన్ వృద్ధి చేయడం ద్వారా చేయవచ్చును. గవర్నమెంటు లోన్లు యిస్తున్నది. వాటిని పేర్కొనింద లెక్క నెట్టుకుని దాని డైరెక్టర్లును కూడా ప్రభుత్వం యొక్క డైరెక్టర్లును కూడా మేనేజింగు కమిటీలో పెట్టవలసిన అవసరంవుంది. అంతేకాకుండా లేబరు రిప్రెజెంటేటివ్స్ ను గవర్నమెంటు కన్సల్టేషన్ లో పెట్టుకుండా వారు యిచ్చే సూచనలను తీసుకోకుండా అసమర్థులైన ఐ. ఓ. ఎస్. ఆఫీసర్లను మ్యానేజింగు డైరెక్టర్లుగా పెడుతున్నారు. వారికి లెక్కికల్ వాలెస్ లేదు. కొత్త గూడెంలో నష్టం వస్తున్నదని కార్మికులను తీసివేయడం ఒకటే ప్రభుత్వానికి తెలుసును. రిటైరింగ్ చేయడం వేజీబోర్డు నిర్ణయాలను ఆమలు పరచకపోవడం జరుగుతున్నది. కార్మికులకు హాసాంగు ఫెసిలిటీస్ లేకుండా చేస్తున్నారు. ఐ. ఓ. ఎస్ ఆఫీసర్లను మాత్రం పెంచుతున్నారు. వారు ప్రాదానాదులో ఒక ఆఫీసు కొత్త గూడెంలో ఒక ఆఫీసు పెట్టుకుని అక్కడనుంచి యిక్కడకు యిక్కడనుంచి అక్కడకు తిరుగుతున్నారు. ప్రొడక్టును పెంటరు ఆయిన కొత్త గూడెంలో ఆఫీసు ఉంటే చాలదా? ప్రాదానాదులో ఎందుకు. వీహారునుంచి వచ్చిన కోల్ రాష్ట్రానికి నష్టం చేసుకోవలసిన పరిస్థితి వర్షడినది. మంచి కోల్ లేస్ పరిశ్రమ ఉన్నప్పటికీ యిక్కడ కోల్ నష్టం చేయలేక వీహారు నుంచి తెచ్చుకొని 7 రూపాయలు సబ్సిడీ యిస్తున్నారు. ప్రయివేటు కంపెనీకి సబ్సిడీ యిస్తున్నారు. మన కోల్ కి సబ్సిడీలేదు. స్లాక్ కోల్, రౌండ్ కోలు అని రెండు రకాలున్నాయి. స్లాక్ కోల్ పవర్ హౌస్ కి వాడుతారు. దానికి రౌండ్ కోల్ లేటు వేస్తున్నారు. ఏ పస్తువును ఎక్కడ ఆమ్లాలో ఐ. ఓ. ఎస్. ఆఫీసర్లుకి తెలియదు, వర్కర్లుకి సంబంధించిన విషయాలలో లిటిగేషన్ పెడుతున్నారు. 400 రూపాయలు యిచ్చే సందర్భంలో 5 వేలు రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి కోర్టుకు వెళుతున్నారు గాని 400 రూపాయలు యిచ్చి సమస్యను పరిష్కారం చేయడం లేదు, కార్మికుల రిప్రెజెంటేషన్ ను గమనించాలని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి:—అధ్యక్షా, పౌడ్స్ ఆఫ్ స్టేట్స్, మినిస్టర్స్ ఆఫ్ పౌడ్ క్వార్టర్స్ స్టాఫ్, ఇండస్ట్రీస్ అనే డిమాండ్ను మీద మనం యిప్పుడు చర్చ చేస్తున్నాం. ఎదయితే మనం రెడ్ టెపిజం పోవాలని, యూనార్డినేట్ డిలేన్ తగ్గాలని స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత మాట్లాడుతున్నామో దాని గురించి

మనం ఏమి చర్య తీసుకున్నామని పర్యవలోకన చేసుకుంటే అదే బ్యూరాక్రాటిక్ టైప్ ఆఫ్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఆ వర్గంతోనే కొనసాగిస్తున్నాము. ప్రొసీజర్ యిన్ మేకింగ్ నెట్వర్క్ డెసిషన్స్ ప్రజానీకానికి అంత ఉపయోగపడలేదని చెప్పకతప్పదు ప్రజాస్వామ్యంలో పార్టీ ప్రభుత్వం నడుస్తున్నప్పుడు కొంతమంది క్యాబినెట్ లో మంత్రులుగా ఉండి వ్యవహారం నడుస్తున్నది. I request the Hon'ble Chief Minister not to lag behind regarding the declaration of the assets and liabilities including all the family members, their assets and liabilities and their shares in all the companies. I request the Hon'ble Chief Minister not to lag behind the other non Congress Governments. It is high time for us also to declare the assets of the Ministers atleast in the beginning. We can ask the Legislators also to declare their assets, their family properties and all those things. So, I request the Hon'ble Chief Minister to make a good decision regarding the declaration of the assets and liabilities and the properties of the concerned Ministers. మనకు విజిలెన్స్ సెల్ ఉంది అంటున్నారు. ఇది వచ్చిన తరువాత ఎక్కడయినా ప్రభుత్వంలో కరప్షన్ తగ్గించా ? It is a check on the administration. I entirely agree with it. But how far they can..... గవర్నమెంటుకూడా విజిలెన్స్ సెల్ వారు చేసిన ఫార్ములతో డిఫర్ కాకుండా నిర్ణయానికి వచ్చినందుకు సంతోషిస్తున్నాను. డిస్కిషనరీ పవర్స్ టు ది హౌస్ త్వెంట్ ఆఫ్ ది అడ్మినిస్ట్రేషన్ తీసివేసి విజిలెన్స్ సెల్ వారు చెప్పినది కంప్లీటుగా అమలు పరుస్తున్నందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. ఇంకొక విషయం ఆలోచించాలి. ఎంక్వయిరీస్ జరుగుతున్నాయి. ఒక పిటిషన్ ప్రభుత్వానికి చేరితే ఇంక ఇర్రీ జరుగుతున్నది. జరిగిన తరువాత సుడానమన్ పెటిషన్ అయితే జవాబు అవసరం లేదు కాని రిస్పాన్సిబిల్ మ్యాన్ యాలిగేషన్ చేసినప్పుడు విచారణ జరిగిన తరువాత సమాధానం చెప్పవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానిదని మనవి చేస్తున్నాను ఆ బాధ్యత ప్రభుత్వం తీసుకోకపోతే ప్రభుత్వం మీద విశ్వాసం సన్నగిల్లడానికి అవకాశాలు కలుగజేసినవారం అవుతాము. నాకు సంబంధించినంతవరకు నేను Some important members of the Samithis or the M.L.A. made certain allegations against an important man. After 1½ years till, I could not get the report from the Government. Any allegation regarding any money or any Government or regarding anything to be done by the Government. They must be enquired into immediately and the must be redressed quickly. దీనికి కారణమేమిటనేది అర్థము కావడములేదు. రిపోర్టు రావటానికి అలస్యము ఎందుకు అనేది చెప్పాలి అని అసెంబ్లీలో గొడవ చేయాలి. పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషను వుంది. దీనికి సంబంధించినంతవరకు I feel that our service commission or any service commission in India they are doing their best regarding selection. ఏది సర్వీసు కమిషను పర్యవతో వుంచాలి. ఏది వుంచకూడదు అనే దానిలో భేదాభిప్రాయాలున్నప్పటికీ సెంట్రల్ సర్వీసెస్ ఓ. ఎ. ఎన్ పోస్టులు వున్నట్లే యిక్కడ కూడ డి. సి. ఓ. గాని. డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారుగాని. అసిస్టెంటు కమిషను ఆఫ్ ఎండోమెంటు

గాని ఇటువంటి వాటికి డైరెక్టు రిక్రూట్ మెంటు ఎక్కువ చేస్తే Young men can deliver the goods efficiently. అని ప్రూవ్ చేసుకోవడానికి అవకాశము వుంటుంది. డిప్యూటీ కేడర్ లో డైరెక్టు రిక్రూట్ మెంటును ఎక్కువ చేయవలసి నదిగా మనవి చేస్తున్నాను. నాన్-కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలలో వున్న మంత్రుల కంటే మన మంత్రివర్గములో వున్న మంత్రుల సంఖ్య పెద్ద ఎక్కువ ఏమీ కాదు. కేరళలోగాని, బెంగాలులోగాని మంత్రుల శీతాలు తగ్గించుకొన్నారంటున్నారు. నాన్ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వములు ఎంత ఖర్చు పెడుతున్నదీ, కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలు ఎంత ఖర్చు పెడుతున్నదీ చూస్తే నాన్ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలే ప్రభుత్వ సొమ్మును మంత్రులపైన ఖర్చు పెడుతున్నట్లు తెలుస్తుంది. అది నిర్వివాదాంశము.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఆ రాష్ట్రాలలో అనేక పార్టీల కలయికవల్ల అన్ని పార్టీలకు ప్రాతినిధ్యము యివ్వడములో అంత సంఖ్య వచ్చి వుండవచ్చును. మనది ఒక పార్టీ గవర్నమెంటు అయినప్పుడు అంత ఎక్కువగా చేసుకోనే అవసరము ఎందుకు వచ్చినది ?

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :—అది వారి అభిప్రాయమై వుండవచ్చును. తగాదా లోకి దిగదలచుకొనలేదు. మంత్రివర్గము వడిపోతూ వుంటే మంత్రివదవి యిస్తామని యితర పార్టీలవారిని పిలవడముగాని, యిండిపెండెట్లను పిలిచి మంత్రి పదవులు యివ్వడముగాని కాంగ్రెసు పార్టీకి అలవాటు లేదు. That is a different aspect in which I do not want to enter. Excuse me. మన ప్రభుత్వానికి సంబంధించినంతవరకు చెలిపోను బిల్లు అంటే these are all power interests. I feel in my personal opinion, a minister getting thousand rupees in these present day high cost of leaving is a reasonable one. పెంచుకోవాలని చెప్పేదైర్యము లేకపోయినప్పటికీ కొంతవరకు it is reasonable. మంత్రులు రూ. 100 నుంచి తగ్గించుకొంటారా అంటే అదికష్టము. ఈ మినిమమ్ని కొంతఎక్కువ చేయడానికి అవకాశమువున్నది. ఇండస్ట్రీయల్ డెవలప్ మెంటుగురించి మొదటిమంచి చెబుతున్నాను. మనము సోషలిస్టు సమాజాన్ని నిర్మించాలని కోరుతున్నప్పుడు, శ్రేయోరాజ్యాన్ని నిర్మించాలని అనుకొంటున్నప్పుడు ఎక్కువగా పబ్లిక్ సెక్టారులో పరిశ్రమలను పెడుతున్నాము. కాని నష్టముతో నడుస్తున్నవి. దానికి కారణాలు ఏమి? ఎక్కడలోవము వున్నదనేది ఇండియా లెవెల్ లో తేల్చుకోలేనప్పటికీ మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆధిపత్యములో వున్న పరిశ్రమలలో అయినా వాటిని ఎన్నూమరేటు చేసి చెప్పవలసిన పనిలేదు—ఎందుకు నష్టము వస్తున్నదనేది, ఈ నష్టానికి కారణ భూతులు ఎవరు అనేది ఒక I. A. S. ఆఫీసరుతో ఒక కమిటీనివేసి ఇన్వెస్టిగేటు చేయించి సెటు రైటు చేయకపోతే ప్రజలలో కాన్ఫిడెన్సును కలుగజేయలేమని మనవిచేస్తున్నాను. Non-official who is dealing with the industrial development, a man who has experience with the industrial development ఒక కమిటీనివేసి ఆరిపోర్టును ఆధారముచేసుకొని సరిచేయడానికి కృషి చేయాలి. లేకపోతే సోషలిస్టు సమాజాన్ని నిర్మించాలని అనుకోవడముకూడ

పొరపాటు. రాను రాను పబ్లిక్ సెక్టర్లో విశ్వాసము తగ్గిపోయే పరిస్థితి కలుగుతుంది. అన్ని పరిశ్రమలు ప్రైవేటు సెక్టారులోనే పెట్టాలి. వారికి సర్వాధికారాలు ఇవ్వాలి, అనే ఆలోచనలోకి ప్రజలు దిగజారే అవకాశము కలుగనియవద్దని మనవిచేస్తున్నాను. కోఆపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీలను ప్రైవేటు షుగర్ ఫ్యాక్టరీలతో పోల్చి చూసుకొంటే నాకు అనిపిస్తుంది. Even though I am extremely leftist regarding nationalisation of industries, the Government must take up major industries, but when you compare with the sugar factories, cement factories that people in the private industries are getting more profits atleast a degree of 60% or 70%. If it is 5% or 10% it does not matter. But the degree of difference between the profits that is derived by the private and the public industries is 70%, what are the reasons? That is why firmly believe that an Expert Committee, Technical know-how Committee including all those people and the men who are having experience. . . రాష్ట్రములో వున్న పరిశ్రమలలో నష్టము రావడానికి కారణము ఏమిటి, కారణ భూతులు ఎవరు అనేది ఇన్వెస్టిగేటు చేయడానికి 3, 4 మెంబర్సుతో ఒక కమిటీని వేయాలని కోరుచున్నాను. పాలకొల్లు షుగర్ ఫ్యాక్టరీ లాభముతో నడుస్తున్నదని చెబుతున్నారు. మిగతా ఫ్యాక్టరీల సంగతి ఏమిటి? మనము ప్రోహిబిషను లిఫ్టుచేయబోతున్నాము. కేంద్రముపైన ఆధారపడి మనకుట్టులు ప్లాంటు వస్తుందని ఆశుకొనేదానికంటే నేను ఆప్టిమిస్టికు వూర్తిలో వున్నవాడినే. రావలసినదే, మనము గట్టిగా పట్టుపట్టవలసినదే, కాని మన ఓమిటెడూరిస్కో రెస్ట్లో పిగ్ ఐర్న్ ప్లాంటు పెట్టుకొని మన పరిశ్రమలను డెవలపు చేసుకోవలసిన అవసరము వుందని మనవిచేస్తున్నాను. దేశము మొత్తముపైన వున్న రీజిన్ లో ఇంకాలెన్ను పోవాలని ముఖ్యమంత్రిగారు ఏవిధంగా అంటున్నారో అదేవిధంగా రాష్ట్రము మొత్తముపైన పరిశ్రమలను స్థాపించడములో కూడ ఇంకాలెన్ను పోవాలని వారి దృష్టికి తీసుకొనివస్తూ శలవుతీసుకొంటున్నాను. I do not want to enter into the details. In future I request the Chief Minister and the Government to take note of this and see that some industries are started somewhere in Rayalaseema, Circars and Telangana. We do not have any objection for Telangana having more, and see that regional imbalance is removed.

Thank you very much.

(శ్రీ రాజ్ అలీ (ఖమ్మం):— అధ్యక్షా, ఈ డిమాండుపైన నాకున్న అభిప్రాయాలను కొన్నింటిని ప్రభుత్వము ముందు వుంచుతున్నాను. 20 సంవత్సరాల కాలగ్రెసు పరిపాలనలో ఏర్పడిన మంత్రివర్గాలు, మంత్రివర్గము అంటే ప్రజలకు ఆదర్శప్రాయము, ఉన్నతస్థాయి కలిగివుండాలి. మన మంత్రులు ఎలాంటి వారు? వారు ప్రజలకు ఆదర్శప్రాయముగా వుండి తమ నీతి, నిజాయితీని చూపించడానికి ఎట్లా ప్రయత్నిస్తున్నారు. అన్నప్పుడు ఈ 22 సంవత్సరాల కాంగ్రెసుపాలనలో అవినీతి, లంచగొండితనము, బంధుప్రీతి అనే ఛార్జెస్ మన మంత్రులమీద వస్తున్నవి అని మనవిచేస్తున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వములో వున్న మంత్రులు ఇదివరకు వున్న వారు గాని, ఇప్పుడు వున్నవారు గాని వారి

Annual Financial Statement (Budget) 18th September, 1969. 545
for 1969-70.
Voting of Demands for Grants.

దినసరి చర్యలు, పరిపాలనా విధానము చూస్తే ఒక్కొక్క ఐటమ్, ఒక్కొక్క హెడ్ తీసుకొన్నట్లయితే వాటిలో జరుగుతున్న అక్రమాలు, మిస్ అప్రాప్రియేషన్, బంధుప్రీతి, వారి ప్రవర్తన దేశానికి కనిపిస్తున్నది. ఉదాహరణకు శ్రీ కాకుళం డి. సి. యమ్. యస్ లో జరుగుతున్న కుంభకోణము, విజయనగరం డి.సి. యమ్. యస్ లో, హనుమాన్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీ, కర్నూలు, వరంగల్లలో జరిగిన వాటి పైన, ఖమ్మం డి.సి. యమ్. యస్ హెడ్స్ పైన జరుగుతున్న మిస్ అప్రాప్రియేషన్ పైన చర్య తీసుకొనలేదు అంటే దీని వెనుక వున్న కారణాలు ఏమిటి? మంత్రులు అవినీతికర చర్యలకు పాల్పడడమే దీనికి కారణమని మనవి చేస్తున్నాను. వీరికి ఏదో రకముగా ఆ మేనేజింగు డైరెక్టర్, మేనేజింగు కమిటీలతో సంబంధాలు వున్నవి. లేవు అని చెప్పడానికి వీలు లేదు. ఆధారాలు అడిగితే స్పష్టముగా దానికి కావలసిన చార్జెస్ పెట్టడానికి సిద్ధముగా వున్నాము. కమిటీని వేసి విచారించండి అని మనవిచేస్తున్నాను. అదే కాదు. మెడికల్ సీట్స్ కేటాయింపు విషయంలో ఏమి జరిగిందో ఇప్పుడే ప్రశ్నలు వచ్చాయి. ఆ సేరాలకు బాధ్యులైన వారు ఎంత బంధుప్రీతి, వక్షపాతం వహించి ప్రవర్తించారో నిరూపించటానికి నేను సిద్ధంగా వున్నాను. ఈ మంత్రులు ప్రవర్తన దినదినం దిగజారిపోతున్నదని ప్రాజెక్టు అనేకసార్లు మందలించినా సిగ్గులేని ఈ యంత్రాంగం తమ కార్యక్రమాలను సవరించుకోలేని దృక్పథం కలిగివున్నారు. ఇప్పుడు వున్న మంత్రిశర్గంలో ముఖ్యమంత్రిగారు చాలామందిని వేసుకున్నారు. పార్టీ మెజారిటీ వుండి కాజెట్టి వారు చాలా మందిని వేసుకొన్నారు. రోజువారీ వచ్చే ప్రశ్నలూ, వాటికి వారు ఇచ్చే సమాధానాలూ చూస్తుంటే వారు ఎంతవరకూ అర్హులో నాకు అర్థం కావడం లేదు. నాకు తెలిసినంతవరకు ఇదంతా తమ గ్రూపునూ కన్వాలిడేట్ చేసుకోవడానికి, తమ రాజకీయ పలుకుబడి పదిపోకుండా, తమ మంత్రివర్గం సీట్స్ బలంగా వుంచుకొనటానికి చేస్తున్న కార్యక్రమంగా తప్ప దేశాన్ని ఆదర్శప్రాయంగా ముందుకు నడిపించడానికి చేస్తున్న కార్యక్రమాలుగా రుజువు కావడం లేదు. నిత్యం మననెత్తి మీద అధికారంలో వున్న మంత్రుల సంగతి ఇలా ఉంది. ఇక పాత మంత్రుల విషయం చూస్తే వారి సంగతి చెప్పటానికే వీలులేదు. వారి ఆదర్శాలను ప్రజానీకం జీర్ణించుకుంటే అసలు ప్రజాస్వామ్యమే వుండదు. అటువంటివారిని ముట్టచెట్టి కాలగర్భంలో కలుపవలసిన సమయం అసన్నమయినది. ఇటీవల తెలంగాణా మూమెంట్ వచ్చింది. అటువంటి పాత చరిత్ర కలిగిన వారు ఈ మూమెంట్ లో అగ్రస్థానానికి వచ్చి కూర్చున్నారు. రంకలు వేసుకుంటూ తెలంగాణా ప్రజలను ఉద్ధరించడానికి వచ్చిన మహానుభావులుగా తయారైనారు. వారి చరిత్ర చూస్తే మహాభారతం, తమ చరిత్ర అంతటిది ఎక్కడా లేదనుకొంటున్నారు. అది పొరకాటు, వారిలో ఒకరు పిల్లిగంతులు వేస్తూ మూమెంట్ లో తెలంగాణాను ఉద్ధరిద్దాము అనుకొనే చెన్నారెడ్డి గారు. ఒకనాడు మనరాష్ట్రానికి అధికమంత్రిగా వున్నారు. కేంద్రంలో ఖాదీ పరిక్రమం మంత్రిగా వున్నారు. వారి పూర్వస్థితిని తెలిసిన తెలంగాణా ప్రజలు ఈ నాడు వారి అస్థిపాస్థులు తెలుసుకొంటే వారి చరిత్రను తెలుసుకోగల్గు

తారు. వారి ఆస్తి పంపాకాద్ లో తమ పూర్వులు సంపాదించిన 400 ఎకరాల భూమియేనా? తాను ఇవాళ థేరియమ్ కెమికల్స్ వారికి జచ్చిన భవనం పిత్రార్థి తంగా వచ్చిన భవనమేనా? ఆ 400 ఎకరాల భూమిని పుంచుకోటానికి మన సీలింగ్ యాక్టు చెన్నారెడ్డిగార్కి అడ్డం రాలేదా? సీలింగ్ యాక్టును ప్రేక్ చేసిన వారిని మంత్రివర్గంలో పుంచడానికి ఇంతకాలం ఎలా పర్మిట్ చేశారు? అది పర్మిట్ చేసింది ఈ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం కాదా అని అడుగుతున్నాను. బంధు పీఠితో, పక్షపాత వైఖరితో, లంచగొండితనంగా ఈ ప్రభుత్వం పరిపాలన చేస్తున్నదని చెప్పటానికి ఈ నిదర్శనం చాలదా? ఇక, పిరికంటె ఘనులు కొండా లక్ష్మన్ బాపూజీగారు. మొన్నటివరకు బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారి మంత్రివర్గంలో వుండి బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారిమీద ఈగవాలనివ్వకుండా ప్రతిపక్షాలను ఒకకంట చూసేవారు. ఒకనాడు వారి స్థితి చూస్తే వారు ఒక నాడు సామాన్యమైన వ్యవసాయ కార్మికుడు, హరిజనుడు. ఎసైన్ మెంట్ లాండ్స్ లో ఎక్కడైతే ఒక కొంప చేసుకొంటే—నా అనుభవంలో చెబుతాను కొత్తగూడెంలో రోడ్డుప్రక్కన చేసుకొన్న 20 హరిజన కొంపలను నిర్దాక్షిణ్యంగా పీకేసిన పీరు హుసేన్ సాగర్ చెరువులో స్థలాన్ని ఎలా పుచ్చుకోగల్గారు? అంతే కాదు, అటు కాంగ్రెసువైపు సభ్యులే, మోస్ట్ సీనియర్ సభ్యులైన ప్రగడ కోటయ్యగారి ఉపన్యాసం విన్నవారికి మరికొంత చరిత్ర తెలుస్తుంది. వీవర్స్ కోపరేటివ్ సొసైటీ డబ్బు ఎన్ని లక్షలు డబ్బు కాజేశారో తెలుస్తుంది. ప్రైవేట్ ఫెలిక్స్ లో డబ్బుతిన్న మంత్రిని బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారు ఎలా మంత్రివర్గంలో పుంచారు? ఇదంతా ఆశ్చర్య పక్షపాతానికి, తమ గ్రూపును కన్నానిడేట్ చేసు కోటానికి కాదా అని నేను అడుగుతున్నాను.

ఇక, సదాశివగారి విషయం చూస్తే వాస్తవంగా ఏమీలేని మనిషి. అటువంటి ఆమె ఇవాళ టిషన్ గూడాలో ఎంత ఆస్తిగలది అయినదో ఆ వివరాల లోనికి ఇప్పుడు సమయంలేదు కనుక నేను చెప్పడంలేదు.

ఇక వి. బి. రాజుగారు ఎక్కడుంచి వచ్చారు, ఇక్కడ ఎందుకువున్నారు. నరూన్ నగర్ లో అంత స్థలం వారికి ఎలావచ్చింది? అసలు నరూన్ నగర్ భూమి, ఆ ప్రాంతం ఎక్కడిది? హైదరాబాదు నవాబులకు సర్ప్ కాన్ గా వున్న ఆ భూమి అక్కడి కలెక్టరుతో లాలోచివడి, ఆ కలెక్టరుకు కొంత భూమి ఇచ్చి సంపాదించింది కాదా? ఆ భూమి సిరిస్ రాజుగారి స్థలం ప్రక్కన వున్నది. అసలు సిరిస్ రాజుగారు మొన్నటివరకు ఎలా మంత్రులుగా బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారి మంత్రి వర్గంలో వున్నారు? 20 సంవత్సరాల కాంగ్రెసు పరిపాలనలో ఈ ప్రభుత్వం పెంచి పోషించిన మంత్రివర్గుల జీవితచరిత్ర సంగ్రహంగా ఈ విధంగా వుంది. ఇటువంటివారంతా ఈనాడు తెలంగాణాను ఉద్ధరిస్తామని, తెలంగాణా ప్రజల వెనుకబడిన తనాన్ని పోగొట్టుతామని చెబుతున్నారు. ఆనాడు నైజాం నవాబుకు వ్యతిరేకంగా పోరాడిన పోరాటంలో ఎందరో రైతు వ్యవసాయ కార్మికులు, కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తలు తమ అకుపులు అర్పించారు. రక్తాన్ని ధారపోశారు. ఆంధ్రదేశం వికలాంధ్ర అయి ముక్కిటి అంధ్రులు ఒక్కటి

కావాలి అనే నినాదాన్ని మోశారు. అనాడు నైజాం నవాబుకు వల్లకి మోసిన పీఠంకా, అనాడు చూడేదార్ పైజామా, ఏడుగుండిల షేర్వానీ, టోపీ పెట్టుకొన్న పీఠంకా మా మూమెంటును నాశనం చేయటానికి నైజాం నవాబు వల్లకి మోసిన పీఠంకా ఈనాడు తెలంగాణాను ఉద్ధరించటానికి ఈ టోపీలతో బయటకు వచ్చారు. అలా వచ్చి పీరు చేస్తున్న కార్యక్రమం ఏమిటంటే పిల్లలకు చదువు లేకుండా చేయడం. ఎలాగైనా తెలంగాణాను అంతా శ్మశానవాటికగా తయారుచేసి దీనిని బరియత్ గ్రౌండ్ గా చేసి తరువాత ఆ స్మశానంలో నవ నాగరికతతో పునర్నిర్మిస్తామని వారు కలలు కంటున్నారు. కాని తెలంగాణా ప్రజలు ఇవాళ మేల్కొన్నారు. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు తమ అదర్శవంతమైన జీవితాన్ని ఎలా ముందుకు నడిపిస్తున్నారో అలాగే అందరూ నడువమనండి. చారి పార్టీ సభ్యుల అస్థిపాస్థుల వివరాలను తమ నాయకులకు అందచేయమనండి. మేము మా నాయకులకు మా అస్థిపాస్థుల వివరాలను అందజేస్తాము. ముందుగా మీ పరిపాలనా యంత్రాంగాన్ని సంస్కరించి ప్రజలకు చూపితే వారు అదర్శ ప్రాయమైన నాయకత్వం వుందని హర్షిస్తారు. కాని అలాకాక తమ కలుషితాన్ని గుప్పిట్లో పెట్టుకొని, దేశాన్ని శాగుచేస్తామని చెప్పి ప్రజలను రణరంగంలో రక్తపాతంలో ముంచవద్దని మనవిచేస్తున్నాను. పోలీసులున్నారంటే వారు కమ్యూనిస్ట్ సెంటిమెంట్ తో కొన్ని ప్రాంతాలను ఆక్రమించుకొన్నారు. అనాడు నైజాం నవాబు హయాములో ఎలా కమ్యూనిస్ట్ సెంటిమెంట్ తో సంస్థానాలు వుంచుకొన్నారో అలా అవాడు డి. ఎస్. పి. లు, ఎస్. పి. లు, సబ్ ఇన్స్ పెక్టర్లు హల్కాలను వరగడాలుగా తమ అధికారాలతో ఆకట్టుకొన్నారు. అక్కడ ఏ కమ్యూనిటీ డామినేట్ చేస్తుందో అక్కడ సామాన్య ప్రజలను నాశనం చేయడానికి ఇవాళ అధికారులు యీ కులాల ప్రతిపాదిక మీద ఎడ్మినిస్ట్రేషను చెలాయిస్తున్నారు. ఈరకంగా కమ్యూనిస్టు పార్టీ కార్యకర్తలను నాశనం చేసిన సందర్భంలో మేము రిప్రజెంటేషను ఇచ్చి అయ్యా పక్షపాతంగా చేస్తున్నారు ఇది భరించలేకపోతున్నాము, మీరు ప్రజాసామ్యంలో ఉన్నారాలేక నిరంకుశత్వంలో ఉన్నారా అని ఎన్ని సారులు యీ ప్రభుత్వాన్ని అడిగినా ఇట్లాంటి విషయా లలో చర్చతీసుకోలేదు. నిలుపువా ప్రాణాలు తీస్తున్నారు. పోలీసు కస్టడిలో పెట్టి హరాన్ చేస్తున్నారు. యీ సబ్ ఇన్స్ పెక్టర్లు ఫలాని రాజాగారికి, ఫలాని రెడ్డిగారికి ఫలాని రావుగారికి, ఫలాని నాయకునికి బంధువు తీయండయ్యా అంటే తీయకపోతే ఇది పక్షపాతంకాదా అని మనవిచేస్తున్నాను, యీ డిమాండు పెట్టడం అనేది మేము అమోదించడంలేదు. ప్యూడల్ వ్యవస్థకు తిలోదకా లిచ్చిన మనప్రభుత్వముకు గవర్నరు పదవిఎందుకో గవర్నరు పదవికి ఇంతకేటా యించడం ఎందుకో ఎవరికి అర్థంకాదు. నాకిచ్చిన అవకాశంలో ఇంకా కొన్ని పూన్ ఎక్స్ ప్రెస్ చేయడానికి అవకాశంలేదు అని మనవిచేస్తూ కలపుతీసు కుంటున్నాను.

(శ్రీ కె. సోమేశ్వరరావు (నిడుమోలు) :—అధ్యక్షా, దేశంలో హెచ్చు జనాభా ప్రాతిపదికగా అధికాభివృద్ధి జరగాలన్నప్పుడు పారిశ్రామికరంగంలో

పూర్తిగా అభివృద్ధి జరిగితేగాని ఆర్థికవ్యవస్థానంపోదు, అందుకు భారీ పరిశ్రమలు ఏర్పాటు చేయాలి. ఏదో కేంద్రాన్ని మనం అడుగుతున్నాం వారు కాదంటున్నారంటే—మీకు తెలుసు విశాఖపట్టణం స్టీలుప్లాంటులో వేలప్రజలు సత్యాగ్రహం చేసి ప్రాణాలు కోల్పోయారు. అటువంటి మహత్తరమయిన సంఘటనలు జరిగిన రోజులున్నాయి. భారీపరిశ్రమలు కావాలంటే కేంద్రప్రభుత్వం సహాయం కావాలి. మధ్యతరగతి పరిశ్రమలు పెట్టుబడిదారులచేతిలో ఉంటాయి. పబ్లిక్ రంగంలో ఉన్న కొన్ని పరిశ్రమలు అన్ని నష్టంగానే ఉన్నాయి కాని లాభంగా జరగడంలేదు దానికి లోపం ఎక్కడుంటో ఆలోచించాలి, పెట్టుబడికి మించిన ఖర్చులు పెట్టడంవలన నష్టంకలుగుతోంది. దానిమీద యాజమాన్నిపే చేసేవారు పూర్తిగా బాధ్యులు. ఎందుకంటే ఒక ప్రయివేటు సంస్థవారు ఫ్యాక్టరీ పెట్టుకుంటే దానిమీద అధికలాభం పొందుతున్నారు. అదే పబ్లిక్ రంగంలో నష్టంరావడానికి కారణాలు పరిశీలించాలి. దానికోసం ప్రయివేటు రంగంలో ప్రతి ఇండస్ట్రీస్ ఆన్సింటికి ఒక కమిటీవేసి దానిని ఎక్స్ థిట్ చేసే విధానం ఆ కమిటీకుంటే తప్పక ఆ నష్టం భరింపుతుందని నావిశ్వాసం. అట్లాగకాక పోతే ఆ ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ అఫీసరు చెప్పినట్లు మనంవిని దానికనష్టం తీసుకునిరావడం జరుగుతోంది. తరువాత స్కాల్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్ ఉన్నాయి. అవి చాల మీద వారికి ఉపయోగపడాలి. వారికి అప్పుకావాలంటే సెక్యూరిటీ వద్దతిలోగాని మరొకమార్గంలో ఇచ్చే వద్దతిలేదు. అదేమంటే స్టేటువైడ్ ఇండస్ట్రీస్ ఆఫ్ ప్రకారం ఎవరికయినా సెక్యూరిటీ లేకుండా లోను ఇవ్వకూడదని ఉంది. దాని మీద సెక్యూరిటీ ఉండాలంటే ఏ మెషిన్స్ కో ఏ లెక్సిషియన్ కో స్వంతపరిశ్రమ పెట్టుకోవాలన్నప్పుడు అతనికి ఎవరూ సెక్యూరిటీ ఇవ్వరు. కనుక అతనికి పెరిసనల్ సెక్యూరిటీమీద లోనుఇవ్వాలి. అతనికి ఇంస్ట్రీయల్ ఎనెటు ఉండి, పెద్దవారికి ఇండస్ట్రీయల్ ఎనెటుమీద లిటిమిట్ చేసుకోవడానికి అవకాశం కల్పిస్తున్నారు. అటువంటి ఇండస్ట్రీయల్ ఎనెటుమీద ప్రైవేట్ పానయిన కుర్రవానికి అవకాశం ఇచ్చి కొంత లోను ఇస్తేవారు వృత్తిచేసుకొనడానికి బాగుంటుంది. తరువాత అక్కడ తయారయిన ప్రొడక్షను సెంట్రల్ మార్కెటింగు సొసైటీ పెట్టి దానిని మనం పర్చేజ్ చేసే గారంటి ఉంటే అతను అప్పుచేసుకుని వృత్తి పెంపొందించుకుండా తన ఆర్థికవిధానం వృద్ధిచేసుకుని ప్రభుత్వానికివ్యవసాయ దబ్బును జమకట్టగలడు. ఇక చర్మ పారిశ్రామిక వృత్తి చేసుకునేవారున్నారు. యీ రాష్ట్రంలో 40 లక్షలమందున్నారు. వారి ప్రాధానతీవనోపాధి చర్మ పరిశ్రమ, దానిలో చాలమంది లెక్సికలు పానయినవారున్నారు పనిచేతకాని వారున్నారు. పూర్వపద్ధతిలో పనిచేసేవారికి ఇప్పుడున్న నూతనపద్ధతిలో పని చేయడానికి బ్రయినింగు ఇచ్చి వారికి ఆర్థిక సహాయం కావాలి. ఇప్పుడు ఎడ్యుయిజరి కమిటీ ఉంది. అందులో ఇచ్చేది ప్రతి సంవత్సరం ఇస్తున్నారు. యీసంవత్సరం రెండు లక్షల చిల్లర ఉంది. అందులో గవర్నమెంటుయూనిట్లు ఉన్నాయి. యీ రెంటికి పోనుమిగిలేది అప్పుఇవ్వడానికి ఎవరికి చాలదు. ఇవాళ బాటా కఠోనా మొదలయిన ఇతరకంపెనీలున్నాయి. వారిపైన మీరు సేల్స్ టాక్సు వేసి దానిని మీరు యీ చర్మకారపరిశ్రామికలకు ఖర్చుచేయండి. ఆ వద్దతిలో

ఇస్తే వారికి జీవనోపాధికలుగుతుంది. లేకపోతే వారు నిరుద్యోగులుగా ఉంటారు వారు 40 లక్షలమందున్నారు కనుక ప్రభుత్వంగుర్తించి స్వతంత్ర ప్రతి వత్తిగలిగిన ఒక చర్మపారిశ్రామిక సంఘాన్ని ఏర్పాటుచేస్తేతప్ప వారిజీవనవృత్తిలో మార్పురాదు. మద్రాసులో ఒక పేట పేటకే మాన్యుఫ్యాక్చరు చేసే వారందికీ ప్రభుత్వం సహాయం చేసే వారు తయారు చేసే వస్తువులు సేకరించి అమ్ముతున్నారు. అప్పుడు తీసుకున్న అప్పురాబట్టడానికి గారంటి ఉంది. అతనికి పని కలుగుతుంది. ఆ పద్ధతిలో మనం కూడ ఒక స్కీము ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. యీ లోన్ను తీసుకోవాలన్నా తీర్చాలన్నా టెక్నికల్ అబ్జక్షన్లున్నాయి, దానికి పెరసనల్ సెక్యూరిటీ మీద ఇవ్వాలి. మీద జనాభాకి పనికివచ్చే కుటీరపరిశ్రమలు చాల ఉన్నాయి. పీచు పట్టు మొదలయిన పరిశ్రమలున్నాయి. వారి టెక్నికల్ నిపుణత తై నమ్మకంతో అప్పు ఇవ్వాలిగాని సెక్యూరిటీ పెట్టమంటే మాత్రం సెక్యూరిటీ రాదు. మీదవారికి అప్పురాదు. ఉన్న వారికి అప్పు ఇచ్చే పరిస్థితి వస్తుంది. అందుకు సెక్యూరిటీ పద్ధతికాక సాంకేతిక నిపుణత చూడాలి. అట్ట రిటాక్సు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. అట్లాగే హండ్ లూమ్ వివర్స్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ ఉన్నాయి. వాటిలో ఎవరు ప్రతిబేటయితే వారు అధివత్యం వహించడం గాని తరువాత వారిని చేర్చుకోవాలంటే చేర్చుకునే అధికారం ఆ ప్రతిబేటయే చేతిలో ఉంది. వారి కిష్టం ఆయితే చేర్చుకుంటారు. అనీస్టేటు డైరక్టరుదగ్గరకు వెడితే పిటిషను పెట్టండి లేకపోతే లేదు అంటారు. కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ లో ఒక అట్ట ఉంది. నెలరోజులలో దరకాస్తుపెట్టిన రోజు చుంచి చేర్చుకోకపోతే తప్పనిసరిగా మెంబరయే పరిస్థితి ఉంది. హండ్ లూమ్ వివర్స్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలలో అటువంటి పద్ధతిలేదు. అటువంటి చట్టం లేవాలి. మెంబర్సును చేర్చుకునే అధికారం డైరక్టర్ హండ్ లూమ్స్ కయినా ఇవ్వండి లేకపోతే యీ ఇండస్ట్రీస్ బాగువడవు. పెద్ద పరిశ్రమలకంటే యీ కుటీర పరిశ్రమలు ప్రోత్సహించాలి. సుగర్ ఫ్యాక్టరీల మీద కోట్లు సంపాదిస్తున్నారు. గత సంవత్సరం 2-3 ఫ్యాక్టరీలు మూడున్నరకోట్లు సంపాదించాయి. అటువంటి ఫ్యాక్టరీ పబ్లిక్ రంగంలో పెట్టండి. ఏదో కొంత మంచికి పేర్లు కలిగించి కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ లో పెట్టి నష్టపోతున్నారు. కొన్నింటిలో లాభం వస్తోంది? నష్టపోవడానికి కారణం అక్కడున్న ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసర్లు పొరపాటుగాని అంతకంటే లేదు. కనుక ఇవన్నీ పరిశీలించి సామాన్యమయిన చిన్న తరగతి వారికి అప్పు అందేట్లుగా చేయమని. మనవిచేస్తున్నాను. ఉద్యోగం లేని యీ పరిస్థితులలో చాలామంది టెక్నికల్ స్కూల్సులో టర్నర్లు ఫిట్టర్లు అని ఉన్నారు. అలాంటి ప్రేడింగు మద్రాసులో పెట్టారు. అటువంటి ప్రేడ్మీద కూడ బ్రయినింగు ఇవ్వడానికి సీట్స్ ప్రొవైడ్ చేయండి. యస్, యస్, సి. తప్పిన వారు కూడ ఆ వృత్తి చేసుకుంటారు. వారు తయారుచేసిన గూడ్సుకు ప్రభుత్వం సెక్యూరిటీ ఇస్తే రెండు రకాలుగా బాగుంటుందని మనవిచేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :- అధ్యక్షా, యీ రెండు డిమాండ్స్ను బలపర్చాలంటే ఏ మాత్రం హద్దయం ఒక్కోవటం లేదు. ఒక ప్రక్క రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితులు చాలా తారుమారుగా ఉన్నవి, మనం దిగజారిపోతున్నాము అని చెప్పుకొంటూనే మరొక ప్రక్క అవసరమైన, ప్రజా ఉపయోగ కర్మమైన కార్యాలకు సంబంధించే విషయాలపై వారి ఇష్టం వచ్చినట్లు ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చు పెడుతున్నారు. తమకు బలం ఉన్నదని మంత్రి వర్గాన్ని విస్తరింపజేసుకొన్నారు. ఇంతమంది మంత్రులు లేకపోతే యీ రథం నడపడా అన్నది ఆలోచించాలి. ఇదంతా దుబారా ఖర్చుయే కదా. మంత్రులకు ఇన్ని సదుపాయాలు కలుగజేస్తున్నారు గాని, వారి వెంటి ఉండే జవాబ్స్ను, పి.ఎ లకు, డ్రయివర్స్కు ఎట్టి సదుపాయాలు కలిగించడటంలేదు. మంత్రులకు ఎక్కడకు పోయినా స్వాగతాలు, డిన్నర్స్ కలుగజేస్తున్నారు. వీరి గతి ఏమీ ఆలోచించటం లేదు. వీరు 24 గంటలు పనిచేస్తున్నారు. వారు ఎన్ని గంటలు అదనంగా పనిచేస్తున్నారో-దానికి వారికి ప్రత్యేక సౌకర్యాలు సదుపాయాలు కలుగజేయటం లేదు. గవర్నర్ కు, వారికి సంబంధించిన సిబ్బందికి, వారి ఆరోగ్యవసతులకు, డిన్నర్స్కు, తోట వసులకు లక్షల రు.లు ఖర్చుపెడుతున్నారు. గవర్నర్ ఇంటి ఖర్చు 78 వేల 800 రు. పెడుతున్నారు. వారికి మందులకుగాను 40 వేలు ఖర్చు పెడుతున్నారు. వారి ఇంటిలో ఎంతమంది ఉన్నారు? ఈ నాడు మన రాష్ట్రంలో వెనుకబడిన ప్రాంతాలతో, చాలా అభివృద్ధి చెందనటువంటి ప్రాంతాలలో సామాన్య ప్రజలయొక్క ఆరోగ్యం ఎట్లా ఉన్నది? కనీసం ప్రమాతి నౌకర్యాలైనా కలుగజేస్తున్నామా లేదా? మన హాస్పిటల్స్లో ప్రమాతి కేంద్రాలు పెడుతున్నారా? అన్నది చూస్తే అందుకు డబ్బు అవసరమైనంత ఖర్చుపెట్టటంలేదు గాని, గవర్నర్ కొరకు మాత్రం ఎంతో డబ్బు దుబారాగా ఖర్చుచేయటం జరుగుతున్నది. వారి కొరకు పెడుతున్న ఖర్చును, సామాన్య ప్రజలకు కనీస సౌకర్యాలకు పెడుతున్న ఖర్చును పోల్చిచూసినప్పుడు ఇది సహించవలసినది కాదు. జనరల్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ డిపార్ట్ మెంట్లో కొత్తగా ఒక సెల్ పెట్టారు. అనమర్థులైన ఉద్యోగస్థులను బలవంతంగా రిటైర్ చేయించి వదిలిస్తారట. అంటే అర్థం ఏమిటి? తాము చెప్పినట్లు చేయకపోతే, ఆక్రమంగా వ్రాయకపోతే, ఇతరుల గొంతులు కోయకపోతే—దానిని సాకుగా పెట్టుకొని-నీవు పనికిరావు, నీవు ఇంటికి పోవలసింది అని చెప్పి ఆ ఆయుధాన్ని తమ చేతుల్లో పెట్టుకొన్నారు. ఇది అనవసరమైన విషయము. వారిని ఇంటికి పంపించే సూత్రం ఏ మాత్రం సమంజసమైనది కాదని మనవిచేస్తున్నాను. పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్. ట్రీబ్యునల్ ఫర్ డిస్మిస్సరీ ప్రొసీడింగ్సు, యాంటీ కరప్షన్ బ్యూరో, విజిలెన్స్ కమిషన్—ఇన్నీ మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసినవి. సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు సంబంధించినవారుగాని ప్రైవేట్ జడ్జిస్గాని అందులో ఉండటంగా జరిగితే వాటిలో మనం ఆశించినంత కోరినంత ఫ్యూరిటీ ఆఫ్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్, ఫ్యూరిటీ ఆఫ్ లా కలగటానికి వీలుంటుందిగాని ఏదో మనవాళ్లనే అందులో పెడితే వాటి వల్ల వచ్చే లాభం లేదు. వీటివల్ల సంపూర్ణంగా న్యాయం జరుగుతుందిని చెప్పటానికి వీలేకుండా పోతుంది. పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషన్ ఫర్ ఫ్యూనుండి వీటిని తీసివేకాము; వాటిని తీసివేకాము-అని

రోజుకు ఒక కాగితం వస్తుంది. వారి చుట్టం వచ్చినప్పుడు, వారి గ్రూపువారు వచ్చినప్పుడు—గుమాస్తాగా ఉన్నవారిని గెజిటెడ్ చేయటానికిగాని, తదితర విషయాలకుగాని—వారిని పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషన్ పర్ ఫ్యూమండి తీసివేసినామని కాగితాలు తేవటం తప్ప పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషన్ చేత నిష్పక్షపాతంగా వ్యాయం కలుగజేసే వద్దతి లేదు. దాని పర్ ఫ్యూమండి కౌత్తవి తీసుకువచ్చే వద్దతి లేదు. మంత్రులను ఎక్కువ వేసినందువల్ల తప్పులేదని వెంకటరెడ్డిగారు చెప్పారు. ఇతర రాష్ట్రాలలో ఆల్ పార్టీ గవర్నమెంటులో చూడమన్నారు. అక్కడ కంట్రైన్స్ ఎఫెక్టుగా చేయవలసిఉన్నది. ఇక్కడ యీ స్థితి ఎందుకు వచ్చింది? ఇక్కడ మీకు కావలసినంత బలం ఉన్నది కదా. పోనీ మీరు అట్లా చూసుకొన్నా— అన్ని శిల్పాలకు అన్ని ప్రాంతాలకు తగినటువంటి ప్రాతినిధ్యం కలిగించటానికి, న్యాయం కలిగించటానికి ఏదైనా చేశారా అంటే అదీ లేదు. ఈ కాఖ క్రింద పెట్టే ఖర్చు సమంజసంగా, న్యాయంగా లేదు. ఇండస్ట్రీస్ విషయంలో మన రాష్ట్రానికి ఏమీ న్యాయం జరగటంలేదు. మనలను తిండిగింజలు పండించి ఇతర రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేయమన్నప్పుడు ధర్మరాజులాగా భోజమహారాజులాగా ఇవ్వటమే గాని—మనకు ఇండస్ట్రీస్ కావాలంటే ప్రతిదానికి ఏదో ఆజ్ఞాపకాలు చెప్పటమే తప్ప, ఇండస్ట్రీస్ ఇవ్వటంలేదు. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు సెక్టార్ లో, పబ్లిక్ సెక్టార్ లో ఇక్కడ ఇండస్ట్రీస్ పెట్టి మన రాష్ట్రంలో ఎంప్లాయిమెంటు బాటెన్నియల్ కలుగజేస్తున్నారా అంటే లేదు అనేది మానం ఒప్పుకోవాలి. ఇప్పుడు మన రాష్ట్రంలో పెట్టిన సెంట్రల్ సెక్టార్ ఇండస్ట్రీస్ లో మన ఆంధ్రులకు ఎన్ని ఉద్యోగాలు వచ్చినవి అని చూస్తే చాలా తక్కువ అని చెప్పాలి. మన రాష్ట్రంలో ఎంతో మంది టెక్నికల్ వర్కర్స్ నిరుద్యోగులుగా ఉన్నారు వీరి గతి ఏమిటి? వీరిని వాటిలో ఎంపాయిడ్ చేశారా అంటే లేదు. రామచంద్రాపురంలో పెట్టిన పాపి ఎలక్ట్రికల్స్ లోగాని, విశాఖ పట్నం ప్రాదరాబాద్ లో ఉన్న పెద్ద పరిశ్రమలలోగాని టాప్ రేంజ్ లో ఉన్న అధికారులలో టెక్నికల్ పిపుల్ లో ఆంధ్రులు ఎంతమంది ఉన్నారో లెక్కలు చూస్తే వారు చాలా తక్కువ ఉన్నారు. ఆంధ్రులు పాడేగా ఉన్న సెంట్రల్ సెక్టార్ ఇండస్ట్రీ ఒక్కటికూడ లేదు. ఎగ్రికల్చర్ విషయంలో ఎలైడ్ ఎగ్రికల్చర్ ఇండస్ట్రీస్ యొక్క ఉత్పత్తి చూస్తే 1958 లో 151 దానికి సంబంధించిన పరిశ్రమలు ఉంటే, 63 లో 149 పరిశ్రమలు ఉన్నది. టూబాకోకు సంబంధించిన ఇండస్ట్రీస్ 1958 లో 817 ఉంటే, 68 లో 582 ఉన్నవి. 58 లో ఫుట్ వేర్ కు సంబంధించి 22 పరిశ్రమలు ఉంటే, 68 లో వది ఉన్నవి. తెదర్ గుడ్స్ కు సంబంధించి 58 లో 58 ఉంటే, 68 లో 48 ఏ ఉన్నవి. మినరల్ ప్రొడక్ట్స్ ఐరన్ ఓర్ 58 లో 8,29,000 టన్నులు ఉత్పత్తి అయితే 68 లో 4,12,000 టన్నులు ఉత్పత్తి అయింది. ఇక మైకా విషయం చెప్పటానికే వీలులేదు. మైకా నెల్లూరు జిల్లాలో ఉన్నది. దానికి ఎటువంటి సౌకర్యాలు లేవు. దానికి ఎక్స్ పోర్ట్ సౌకర్యాలు లేవు. దానికి ఉన్న అడ్డంకులు తొలగించండి. దానికి కావలసిన ఎక్స్ పోర్ట్ ఫెసిలిటీస్ కలుగజేయండి. స్టేట్ గవర్నమెంట్ చేసే షెడ్యూలు తగ్గిస్తే మైకా పరిశ్రమ అభివృద్ధిచెంది ఎక్కువ ఎగుమతి చేసి మనకు

ఎక్కువ ఫారెన్ ఎక్స్‌చేంజ్ సంపాదించటానికి అవకాశం ఉంటుందని మేము వదేవదే చెబుతున్నప్పటికీ ప్రభుత్వం కదలకమెదలక ఉన్నది. ఎంప్లాయిమెంట్ ఇన్ పబ్లిక్ సెక్టార్‌లో 81 లో 518 వేలు ఉంటే. 87 లో 888 వేలు-కొద్దిగానే పెరిగింది. అయితే ప్రైవేట్ సెక్టార్‌లో 50 వరెంట్ పెరిగింది. గవర్నమెంట్‌యొక్క ప్రాబల్యం ఇన్ సెంటివ్ లేనిచోట్ల ఎక్కువ ఉంది. కుటీర పరిశ్రమల విషయంలో ప్రభుత్వం ఏ ప్రాంతంలో రామెటీరియల్ ఎక్కువగా ఉత్పత్తి అవుతుందో ఆ ప్రాంతంలో వాటికి తగిన పరిశ్రమలు పెడితే బాగుంటుంది. మన రాష్ట్రంలో ఎంతో మంది ఎల్. ఎం. ఇ. ఎల్. ఇ. ఇ. పాపై నిరుద్యోగులుగా ఉన్నారు. వారికి తిండి సంపాదించుకొనేస్థితిలేదు. వారందరికీ వసతులు కలుగజేయటానికి చిన్న పరిశ్రమలు నెలకొల్పటానికి ప్రభుత్వం ఏమి ఇన్ సెంటివ్ కలుగజేశారని నేను అడుగుతున్నాను. మీరు ఏమైనా డబ్బు సదుపాయం కలుగజేశారా? అప్పుడు ఏదో బ్రయినింగ్ స్కూల్స్ అని పెట్టి కొన్ని స్కీములు తయారు చేశారు. ఆ స్కీముస్ మీరు అమలుజరిపినట్లయితే మీకు రికరింగ్. నాన్ రికరింగ్ క్రింద కొంత ఇస్తామన్నారు. అది ఎక్కడా కూడ ప్రారంభించిన పాపాన పోలేదు. వెనుకబడ్డ ప్రాంతాలలో ఉదయగిరిలో బ్రహ్మాండమైన మట్టి దొరుకుతుంది. చైనా క్లెతో సమానమైన మట్టి. అక్కడ కూడా కుండలు తయారు చేయవచ్చు. అదే విధంగా పొట్లవర్తిలో పెద్ద పరిశ్రమ పెట్టడానికి అవకాశం ఉంది. సమితికి యిస్తే సమితివారు 100 రూపాయలు. 50 రూపాయలు యిస్తే ఆ పరిశ్రమ వృద్ధిలోకి వస్తుంది. చాల చోట్ల యిలాంటి చోట్ల స్కీం ఉన్నటువంటి వారు చాలామంది ఉన్నారు. నిరుపేదలుగా ఉన్నటువంటి వారు. వారికి కావలసినంత వైపుణ్యం ఉన్నది. తీవ్రత తేజ్వేటటువంటి వైపుణ్యం వారి దగ్గర ఉన్నది. దానిని ప్రభుత్వం ఉపయోగించుకుంటున్నదా? వాటిని ఉపయోగించుకోవానికి పథకాలుకూడలేవు. ఏ ప్రాంతానికి ఆ ప్రాంతానికి సంబంధించి సర్వే జరిపి అక్కడ ఉండే రామెటీరియల్ ఏమిటి, దానితో అక్కడ ఏ పరిశ్రమ పెట్టడానికి వీలు ఉంటుంది, కో-ఆపరేటివ్ సెక్టార్‌లోగాని, పబ్లిక్ రంగంలోగాని పెట్టడానికి వీలు ఉంటుందా లేదా అనే విషయం విచారించిన దిక్కే లేదు. దర్శి, బొదిలి తాలూకాలలో రాయవరం అనే చోట స్లేట్ గనులు ఉన్నాయి. బ్రహ్మాండమైనటువంటి ప్రొడక్షన్. ఇండోనేషియా మొదలుకొని ఇంగ్లండువరకు మన పరికలు ఎగుమతి అవుతున్నాయి. మార్కెట్‌లో 5 వ తరగతి చదువుకొన్నటువంటివాడు ఈనాడు అగ్రా ఢిల్లీకూడ ఈ పరికల కంపెనీ విజినెస్ మీద పోయినాడు. ఇప్పటికీ నేను రెండు సంవత్సరాల నుంచి మొత్తుకుంటున్నాను. ఆ పరికల గనులు ప్రభుత్వం చేతబట్టి కో-ఆపరేటివ్ షేరిన్ మీదగాని లేక యాంకేటెడ్ ఇన్ వెస్ట్ మెంట్ పెట్టి ఒక పరిశ్రమ నెలకొల్పినట్లయితే ఆ పరికల గనులవల్ల కావలసినంత మనకు ఫారెన్ ఎక్స్‌చేంజ్ వస్తుంది. పరిశ్రమ బాగా అభివృద్ధి చెందడానికి అవకాశం ఉంటుందని నేను ఎన్నిసార్లు మొత్తుకొన్నప్పటికీ దిక్కుదివాణలేదు. అయితే ప్రభుత్వం ఈ గనులన్నీ వారికి సంబంధించిన వారికి ఎం. ఎల్. సి.ఇకో లేక పెద్దవారికో నామినల్ రెంటుకు యిప్పించిన దానివల్ల ప్రయోజనం

లేకుండాపోతున్నది. సామాన్యుడు బాధ పడుతున్నాడు. నష్టపడుతున్నాడు. కాని యిది చేసినందువల్ల లేబర్ బాగుపడుతుంది, ఇండస్ట్రికూడ పెరగడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఇలాంటి విషయాలలో ప్రభుత్వం మందకొడితనంగా, నత్తగుల్ల వడక నడిచినట్లయితే ఏనాడు పారిశ్రామికంగా మన రాష్ట్రం బాగు పడుతుందని నేను ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. అందువల్ల తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకోవాలని తమద్వారా ప్రభుత్వాన్ని అభిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. భాస్కరరావు (కంకిపాడు) :—అధ్యక్షా, ఈ నాటి చర్యలో వస్తున్న పద్ధతులను సమర్థిస్తూ కొన్ని విషయాలు నేను మనవి చేస్తాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయరాష్ట్రమే అయినప్పటికీ రాష్ట్రంలో ఉన్న 4 కోట్ల ప్రజలకు ఉపాధికల్పన కావాలి అన్నప్పుడు రెండవ రంగంగా పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చెందవలసిన అవసరం హెచ్చుగా కనిపిస్తున్నది. ఎంతవరకు ఈ పరిశ్రమలు అభివృద్ధికావో అంతవరకు రాష్ట్రంలో ఆదాయ పరిస్థితులు బాగుపడవు అనేది మనం స్పష్టంగా అర్థం చేసుకోవాలి. ఈనాడు రాష్ట్రంలో నలుమూలల వెనుకబడిన ప్రాంతాలు అనండి, లేదా ఇతర ప్రాంతాలు అనండి. ముఖ్యంగా సమాజాన్ని భాధిస్తున్నటువంటి విషయం—చదువుకొన్న నిరుద్యోగులు, సాంకేతిక నిపుణులు ఉన్నటువంటి నిరుద్యోగం. దీనిని సమూలంగా తెంచేవేయాల అన్నప్పుడు వీరందరికీ ఉపాధికల్పన చాల అవసరమైనవిషయం. ఈసోట్లో ఇచ్చిన 8 కేంద్రరంగం ప్రాజెక్టుల విషయంలో చూస్తే కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నదనో అంతిమనిర్ణయం తీసుకోలేదనో, నిర్ణయం వాయిదా వేయబడిందనో అంటున్నటువంటిది చూస్తే చాల విచారం వేస్తున్నది. ఈ సందర్భంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మరింత గట్టిచర్యలు తీసుకొని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఒత్తిడిచేసి ఈ పరిశ్రమల స్థాపనకు మార్గానను సుగమంచేస్తే తప్ప మన పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చెందడం ఏమాత్రం వీలుకానటువంటి విషయం. భారీ పరిశ్రమల విషయంలో చూస్తే చాలసంతోషకరమైనవార్త ఇక్కడ కనిపిస్తున్నది. డ్రై సెల్స్ పండ్లరసాల ఉత్పత్తులు, గోధుమపిండి తయారీ, నూనెతీయడం, ఆక్సిజన్, ఆక్సిటైలీన్ గ్యాసులు, సింథటిక్ పెయింట్స్. ఇవిగాక ఇంకా 40 పరిశ్రమలు ఇవన్నీ పరిశీలనలోకి వచ్చినాయి అని కొన్ని లైసెన్సులు పొందినాయని, ముమారు 25 కోట్ల పెట్టుబడితో ఇవి అభివృద్ధి చెందబోతున్నాయని దీనికి కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి లైసెన్సులు పొందడం అరిగిందని చెప్పడం కొంతవరకు సంతోషించవలసిన విషయం. కుటీర పరిశ్రమలు మనకు నోటిస్ లో కనిపించినంత ఉత్సాహంగా ఆచరణలో కనిపించడంలేదు. అవి చాల నిరాదరించబడుతున్నాయి. ముఖ్యంగా గ్రామీణ వ్యవస్థ కుటీర పరిశ్రమలమీద ఆధారపడి ఉన్నది. పెట్టుబడి తక్కువ అయినప్పటికీ తన అభివృద్ధికి కాను సాయంత్రానికి సంపాదించుకొనే ఈ వృత్తులను జాగ్రత్తగా పరిశీలన చేసేరానికి మార్గాలను సుగమం చేస్తే తప్ప అధిక వనరులను కలుగచేస్తే తప్ప ఆ పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చెందడానికి అవకాశంలేదు. దీనిలో చేనేత పరిశ్రమ యున్నది. తెదర్ పరిశ్రమ యున్నది. పీచు పరిశ్రమ యున్నది. ఇలాగే అనేక రకాల పరిశ్రమలు

ఉన్నాయి. ఒక్కొక్క పరిశ్రమ ఎంతమందికి ఉపాధి కల్పిస్తున్నది అన్నది గాక తాను నిర్వహిస్తున్న పరిశ్రమలో తాము జీవిస్తున్నామా లేదా అనే సంతృప్తి కోసమైన ఈ పరిశ్రమలు చాలా అవసరం అని మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా కుటీర పరిశ్రమలు, లఘుపరిశ్రమల విషయంలో ఎక్కడైనా ముందుకు వచ్చిన వారు ఉంటే వాటికి రామెటీరియల్స్ సప్లయ చేయడానికి ప్రభుత్వానికి కష్టంగా యున్నది. లైసెన్సు పొందడమే కష్టం. లైసెన్సు పొందిన తరువాత రామెటీరియల్స్ రావడం చాలా కష్టం. ఒకవేళ ఎక్కడైనా రామెటీరియల్స్ వస్తే దానిలో ఉత్పత్తి అయిన పరికరాలకు మార్కెట్ లోక అగంతా డెడ్ కాపీట్ అయి వారు అనేక నష్టాలకు గురిఅవుతున్నారు. ఒకసంఘటన మీకు మనవిచేస్తాను. మూడురోజులనాడు మనపరిశ్రమల మంత్రిగారు విజయవాడ వస్తే కొంతమంది పారిశ్రామికులు వారిని కలుసుకోవడం సంభవించింది. సంఘాషణలో తేలినవిషయం ఏమంటే—ఇక్కడ తయారైన వస్తువులు ఇక్కడ మార్కెట్ లోక—ప్రజలలో మార్కెట్ లోక పోవడం సంగతి అలా వదిలి వేయండి ప్రభుత్వం కొనవలసిన చోట కూడా ప్రభుత్వంవారు కొనక బాంబే వారు వాటిని ఎక్స్ పోర్ట్ తీసుకుంటే అక్కడ వారిలేబిల్ వేసి తిరిగి మనరాష్ట్రానికే దిగుమతి చేస్తున్నట్లు ఒక వర్తమానం వచ్చినది. ఏ పరిశ్రమల విషయంలో, ఏ పరికరాల విషయంలో ఇలా జరుగుతున్నదో పరిశీలనచేసి మనరాష్ట్రంలో తయారైన వస్తువులు అయినా మనరాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అవసరం మేరకు కొనడానికి తగినచర్యలు తీసుకుంటే తప్ప లాభంలేదు. ఏదో టి. ఒ. ఉన్నది అంటున్నారు. కానీ టి. ఒ. ఏరకంగా ఆచరణలోకి వస్తున్నదో అర్థంకాకుండా యున్నది. అందుచేత ఇలాంటి విషయాలను మనం నిరాదరణచేస్తే మనరాష్ట్రం ఆర్థికాభ్యున్నతికి సక్రమంగా నిర్వహించడానికి తగిన సావకాశం లేకుండా పోతున్నదని మీకు మనవిచేస్తున్నాను.

మంత్రులవద్దలవిషయంలో ఒకటి చెప్పవలసి యున్నది. ఈడిమాండులో అధికారభాషను అభివృద్ధిచేయడానికి మరికొన్ని డిపార్టుమెంటులు తీసుకుంటున్నాయి అన్నారు. కానీ తీసుకొన్నటువంటి చర్యలు ఇంతవరకు ఏమాత్రం ఫలప్రదం అయినాయో పరిశీలించడానికి ఒక యంత్రాంగం ఉంటేతప్ప అధికార భాష సవ్యంగా అమలు జరుగుతున్నది అని చెప్పడానికి ఏమాత్రం సావకాశం ఉండదు. 500 మందిని తయారు చేయబోయి 100 మందికి మాత్రమే తెలుగు పైపురైటింగులో శిక్షణ ఇచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది. ఎంతకాలం ఈకాఖలలో అధికారభాషను ప్రవేశపెట్టడం జరుగుతుంది; జరిగినతరువాత ఈకాఖలకు, కనీసం ఒక్కొక్క కాఖకు ఒక్కొక్క జిల్లాకు ఒక తెలుగు పైపు ప్రవేశపెడితే ఎంతకాలానికి అధికారభాష చక్కగా అమలు జరగడానికి అవకాశం ఉంటుందో అర్థం కాకుండా యున్నది. దీనివల్ల ఉండే నిరాదరణను తొలగించి సత్వరమే తెలుగు భాషను అధికారభాషగా గుర్తించినందుకుగాను ప్రజలకు అనువుగా దగ్గరకు వచ్చేటట్లు చూడవలసిందని మనవిచేస్తున్నాను. పబ్లిక్ రిలేషన్స్ విషయంలో ఒకమాట చెప్పవలసి యున్నది. ముఖ్యంగా ఈకాఖ ప్రభుత్వ

Voting of Demands for Grants.

కార్యకలాపాలను ప్రజలకు వివరించడమే కాకుండా ప్రజలయొక్క సాంస్కృతిక వికాసాన్ని, వైజ్ఞానిక వికాసాన్ని, పూర్వ చరిత్రలను, జాగోళిక పరిస్థితులను, మనకు ఉన్న వనరులనుకూడ ప్రజల సమూహానికి తీసుకురావడం అవసరం. ఈ సందర్భంలో పౌర సమాచారశాఖ నడుపుతున్న కార్యకలాపాలు కొంతవరకు సంతృప్తికరంగానే యున్నప్పటికీ దీనిని కొంచెం విస్తృతం చేయవలసిన అవసరం కన్పిస్తున్నది ఏవో కరవత్రాలు, బులిచెన్స్ ప్రకటించడం కాకుండా ఆంధ్రజాతి యొక్క సర్వతోముఖ వికాసాన్ని తెలియ జేయగల బుక్ లెట్స్ తీసుకురావడం చాల అవసరమని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఏ ప్రాంతంలో ఎక్కడ ఏ ఏ మూడివదార్దాలు ఉన్నాయో, ఎక్కడ ఏ ఏ పరిశ్రమలు ఉన్నాయో, వాటి వాటి యొక్క అంతస్తు ఏమి, పూర్వం నుంచి ఈ నాటివరకు ఆంధ్రజాతి ఎలా పెరిగిందో దానిలో మహోన్నత చరిత్రలను అలంకరించిన పురుషుల యొక్క గాథలను కూడ కొంత కొంత చిన్న చిన్న పుస్తకాలలో ప్రకటించి ప్రజలకు మిగిలినవారికి కూడ అందించడానికి చర్యలు తీసుకుంటేనే తప్ప దీని యొక్క ప్రయోజనం ఏమీ లేదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ సెలవారీ పత్రికను వార పత్రిక చేస్తామంటున్నారు. చాల సంతోషకరమైన విషయమే. ఈ వార పత్రికను తీసుకువచ్చేటప్పుడు దీనిలో కావలసిన ముఖ్య అంశాలను మనం సమకూర్చు కోవడం అవసరం. ఇప్పుడు దీనికంతటికీ ప్రభుత్వం యొక్క ప్రెస్ ఆధారపడినట్లు తెలుస్తున్నది. ప్రభుత్వం యొక్క ప్రెస్ శేవలం సమాచార శాఖకు సంబంధించిన కార్యకలాపాలు నిర్వహించడానికే వర్క్ లోడ్ ఎక్కువ అయితే ఈ సమాచార శాఖకు ప్రత్యేకమైన ప్రెస్ లేకపోవడంవల్ల కొన్ని కొరతలు కూడ ఏర్పడుతున్నట్లు తెలుస్తున్నది. అందుచేత దానికి ప్రత్యేకించి ప్రింటింగ్ ప్రెస్ యూనిట్ ఉండడం చాల అవసరంగా నేను భావిస్తున్నాను. విజయవాడలో ఒక ఇన్ ఫర్మేషన్ కార్యాలయం ఉన్నది. దానిలో ఒక టెలిప్రింటర్ చాల అవసరం అని భావిస్తున్నాను. సత్వరంగా వచ్చే వార్తలను ప్రజలకు అందించడానికి ఏమి, దానిద్వారా వ్యవహారాలు నడపడానికి ఏమి టెలిప్రింటర్ చాల అవసరంగా నేను భావిస్తున్నాను. ఆ సందర్భంలో ఆ కార్యకలాపాలను నిర్వహించడానికి దానిని కూడ ఏర్పాటు చేయవలసిందని మనవి చేస్తున్నాను. పంచాయతీరాజ్ శాఖలోపున్న ఎస్.ఐ.ఓ.లను యీ పౌర సమాచార శాఖకు మార్చారు. ఇప్పుడు బి. పి. ఆర్. ఓ. గా చలామణి అవుతున్నారు. వీరంతా గ్రాడ్యుయేట్స్, ప్రభుత్వ కార్యక్రమ నిర్వహణే కాకుండా ఆంధ్రప్రదేశ్ యొక్క సమున్నతమైన భావాలను ప్రకటించడానికి, సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు నెరవేర్చడానికి యీ శాఖ చాలా ముఖ్యమైన అంగం. ఈ శాఖ వార పత్రికేకాదు. దినపత్రిక పెట్టినప్పటికీ యీ రంగం ఒక్కటే చాలు. సమాచార శాఖను బాగా అభివృద్ధి పరచినట్లయితే ఎంతో ఉపయోగం అవుతుంది. ఈ బి.పి.ఆర్. ఓ. వే స్కేల్స్ విషయంలోగాని, ప్రమోషన్స్ విషయంలోగాని అన్యాయాలు జరుగుతున్నట్లు తెలుస్తున్నది వీరిని డి.పి.ఆర్. ఓ. గా ప్రమోషను చేయడానికి అవకాశాలు లేవు, బి.డి.ఓ. గా ప్రమోట్ చేయడానికి ఇప్పుడున్న రూల్స్ అంగీకరించడం లేదు. ఇతర శాఖలలో వుండే అఫీసరు పోస్టులకు కూడా

వీరిని ప్రమోట్ చేయడానికి అవకాశంలేదు. క్వాలిఫికేషన్లు. అన్ని యోగ్యతలూ వుండి కూడా వీరి విషయంలో నిరాదరణ జరగడం అన్యాయంగావుంది. కానీ, ఇది చాలా ముఖ్యమైన అంగం. ఇది చిన్న చూపు చూడవలసినది కాదు. ప్రభుత్వం రంగంలో కట్టడవటగా వుండే శాఖగా దీనిని భావించకూడదు. మన జాతి అభ్యున్నతికి ఏ కార్యక్రమాలద్వారా ప్రయత్నం చేస్తున్నామో చాటికి రూప కల్పనచేసి, బహిరంగం చేయగలిగిన యీ శాఖను అభివృద్ధిచేసి, సాంస్కృతిక వికాసానికి తోడ్పడవలసిందిగా కోరుతూ యీ అవకాశమిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. పావరెడ్డి (అల్లూర్):— అధ్యక్షా, కలియుగంలో—యీ కాలంలో మనం చాలా కష్టాలపాలు కావలసినవస్తుందని ఎప్పుడో బ్రహ్మాండంగా చెప్పారు. ఆ కష్టాలలో ఒకటి యీనాడు మనం ఎదుర్కొనేది కాబినెట్ ఎక్స్ పాన్షన్. ఇందులో మన అసెంబ్లీకి చాలా అన్యాయం జరిగింది. ముఖ్యమైన పోర్టుఫోలియోలు, మంచి పోర్టుఫోలియోలు కౌన్సిలు మెంబర్లుకే యివ్వడం జరిగింది. ఇరిగేషన్ హోల్ నెట్ గా మగ్గురు కౌన్సిలు మెంబర్లుకే యిచ్చారు. దేవళాలు, పంచాయతీలు—పదిమందికి పనికివచ్చే వ్యవహారమంతా కౌన్సిలు మెంబర్లుకే వచ్చింది. ఉత్తరోత్తరా అయినా వెల్ యిరిగేషన్ కు ఒక పోర్టు ఫోలియో క్రియేట్ చేసి అసెంబ్లీ మెంబర్లుకుయిస్తే బాగుంటుంది. అందరికీ అవ సరమైన ఎలక్ట్రిసిటీ కూడా కౌన్సిలు మెంబర్లుకే వెళ్ళింది. అసెంబ్లీ మెంబర్లులో గుర్రం చిన్న వెంకన్నగారికి చిన్న తరహా పరిశ్రమలు యిచ్చారు. ఇందులో మనకు మిగిలేదెట్లా, మూడునాలుగు రోజులబట్టి వింటుంటే—ఇందులో తయారు చేసేవి చెప్పలే. చెప్పలు, చేపలు మాత్రం అసెంబ్లీ మెంబర్లుకుయిచ్చారు. రాజకూటమిలోవుండవలసిన పాగిరాజు సూర్యనారాయణరాజుగారికి ఏమీ లేని ఆడవులు యిచ్చారు. అసెంబ్లీ మెంబర్లుకు యిచ్చిన పోర్టుఫోలియోలతో ఇంకొ కటి—ఎందుకూ పనికి రాని పరిజ్ఞానాన్ని పంచిపెట్టే పబ్లిసిటీ డిపార్టుమెంటు. తమాషా ఏమంటే—అసెంబ్లీ మెంబర్లుకు సివిల్ సప్లయ్ శాఖ యిచ్చారు. మా ప్రాంతంలో దీనిని చక్కెర పొంగలి అంటారు. మంత్రులు జూన్టి అయినారు. ఖర్చులు ఎట్లాగూ జూన్టి అవుతున్నాయి కాబట్టి యీ అసెంబ్లీ మెంబర్లు మంత్రుల చుట్టూ తిరగడానికి ఖర్చు అవుతుంది కాబట్టి కన్వేయన్సు అలెచెన్ను ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందని నా మనవి. తెలంగాణా సమస్య వుంది. ఇది ఇప్పుడు మాట్లాడ వలసింది కాదనుకోండి, అయినా యీ తెలంగాణా సమస్య ప్రస్తుతం మూడు విభాగాలుగా చిత్రించబడుతోంది. ఒకటి, సెవరేషన్, రెండు, సస్పెన్షన్, మూడవది, ఎక్స్ పాన్షన్. సెవరేషన్ లో డిస్పరేటిజం కూడా వుంది అనుకోండి. ఇందులో రకరకాలవారున్నారు. సెవరేషను అంటే పెద్దవారిభాషలో చెప్పాలంటే ద్వైతసిద్ధాంతం. వి. బి. రాజుగారిది ఆద్వైత సిద్ధాంతం, అసెంబ్లీ నూవర్ సిద్ చేసి, రౌండు టేబిల్ కాన్ఫరెన్సు పెట్టి, డయాలగ్స్ ఏర్పాటు చేసి, అందులో డ్యూయెట్స్ పెట్టి ఫీలయితే రిజల్టు తీసుకురావాలని, ఎక్స్ పాన్షన్—బ్రహ్మ నందరెడ్డిగారి ఎక్స్ పాన్షన్. ఇది విశిష్టాద్వైతం. నాతోనే వుండండి. మీకు ముక్తి

వుంటుంది. కావలసింది మత్రి పదవేగదా, నేను యిస్తాను అని ఆయన అన్నారు. ఇంట్రగ్రేషనుకు అవసరమైనవి సమంజే—అమెరికాలో స్టేటు కాపిటల్స్ లో 25-30 వేల జనాభాకంటే ఎక్కువ వుండదు. మనకు ఒకేచోట చాలా డిపార్టుమెంటులను కాన్ సెంట్రేటు చేసినందువల్ల యిబ్బందులు కలుగుతూ వుంటాయి. ఇంట్రగ్రేషనుకోసం కొన్ని కొన్ని డిపార్టుమెంటులను— హైకోర్టును రాయలసీమ లోను, ధర్మాదాయశాఖ తిరువతిలోను, రెవిన్యూ బోర్డు వాల్తేరులోను పెట్టితే నలుగురూ రావడం, కలెక్షనోవడంవల్ల కొంత ఇంట్రగ్రేషను ఏర్పడుతుంది. ఇక, కరెన్సీ వ్యవహారం వుంది. మన రాష్ట్రంలో ఏదైనా పెరిగిందా అంటే ఇది ఒక్కటే పెరిగింది. యాంటీ కరెన్సీ బ్యూరో పెట్టితే, దానికి మళ్ళా యాంటీ పెట్టవలసివుంటుంది. కరెన్సీలో చేపనవాడికి చేసినంత మహదేవా అన్నట్లు నాలుగణాలనుంచి వదిలి అక్షలవరకు సంపాదించుకునేవారిని చూస్తూనే వున్నాము గత మూడు పంచవర్ష ప్రణాళికలలో. ప్రక్కన డాక్టరుగారు చెబుతున్నారు—ప్రమోషనుకూడా యీ సిద్ధాంతం మీదనే వుంటుందని. థాంక్ యు, సర్.

శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ (పాయకరావుపేట):—అధ్యక్షా, గౌరవనీయ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ప్రవేశ పెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ జనాభా సుమారు నాలుగు కోట్లు. ఈ నాలుగు కోట్ల జనాభాకు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్టవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం పై న వున్నది. ఈనాడు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ప్రజా సౌకర్యంకోసం చేసే కార్యకలాపాలు చల్లబడ్డాయి, దీనికి కారణం తెలియకుండా వుంది. మనం పంచాయితీరాజ్ స్థాపించుకున్నాము. గ్రామసీమలను, దేశాన్ని కాగు చేయడానికి ఇది చక్కని మార్గమనే ఉద్దేశంతో యీ పంచాయితీ రాజ్యం తెచ్చాము. ఈనాడు సమితులలో డబ్బు లేదు. పరిషత్తులలో డబ్బు లేదు, అనేక శాఖలలోకూడా డబ్బు లేదు, డబ్బు లేదు అంటున్నారు. కానీ, యీ పంచాయితీ రాజ్యంలో శేయవలసిన కార్యకలాపాలు జరగడం లేదని నేను విచారపడుతున్నాను. ఈనాడు మన ప్రభుత్వం చేయవలసిన కార్యకలాపాలు ఎన్నో వున్నాయి. అన్నీ చేయలేము కాబట్టి కొన్ని బటమ్స్ తీసుకొని పూర్తి చేస్తే బాగుంటుందని నా అభిప్రాయం. జనసంబంధశాఖ చూచుకుంటే గౌరవ కొండాలక్కడో బాపూజీగారితో ఒక పేరు వచ్చింది—యాత్రాంగ శాఖ అని. తరగతి వారీగా శాఖలు ఏర్పాటు చేశాము. ఆ శాఖలు చేయవలసిన కార్యకలాపాలు తెలియకుండా వున్నాయి. యాత్రలు చేయిస్తున్నారు. విశాఖపట్టణం నుంచి తిరువతికి ఒక బస్సు వుంది. విజయ నగరం నుంచి తిరువతి వెళ్ళే ఒక ప్రయివేటు బస్సు వుంది. వారు ఒకరికి 80 రూపాయలు తీసుకుంటారు. ప్రభుత్వ అధ్వర్యంలో నడిచే బస్సులో 150 రూపాయలు తీసుకుంటున్నారు. ఇంత ఎక్కువ ఎందుకు అంటే మేము తగు సౌకర్యాలు చేస్తున్నాము అంటారు నావంటివాడు ప్రభుత్వ శాఖవారునడిచే బస్సులో ప్రయాణం చేయడం కష్టం. దీనికోసం డబ్బు ఖర్చు చేస్తున్నాము,

ప్రభుత్వానికి ఏమైనా లాభమున్నట్లుకూడా నాకు కనిపించడం లేదు. ఆర్.టి.సి. బస్సులు, ప్రయివేటు బస్సులూ వున్నాయి. విశాఖపట్టణంనుంచి విజయనగరం వెళ్లడానికి ప్రయివేటు బస్సులో 1.75 రూపాయలు తీసుకుంటే ఆర్.టి.సి. బస్సులో 2.75 రూపాయలు తీసుకుంటున్నారు. ఇది ప్రజా సౌకర్యమా? సిబ్బందిని పెంచి యిట్లా చేయడంవల్ల డబ్బు ఎక్కువ ఖర్చు అయి, మిగతా పనులకు యిబ్బంది కలుగుతోంది. కొన్ని పనులు గుంటుపడుతున్నాయి. దీనిని గురించి వక్రమమైన మార్గాలు ఆలోచిస్తే బాగుంటుంది జనసంబంధశాఖలో జిల్లాలవారీగా ఆఫీసరులను, సిబ్బందిని పెట్టారు, వారు చేసే పని ఏమిటో అర్థం కాకుండా వుండి. దేశం మొత్తమీద రకరకాలైన న్యూస్ పేపర్లు వున్నాయి. సమాచారం వస్తోంది. అటువంటప్పుడు ప్రత్యేకంగా యీ సిబ్బంది చేయవలసిన కార్యకలాపాలేమిటో నాకు కనుపించడంలేదు. సమితులలో గోడల మీద బోర్డులు, అంకెలు వేస్తుంటారు. అది సమితి సిబ్బందే చేస్తుంది, కాని యీ జనసంబంధశాఖ ఎందుకో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఈ యాత్రాంగ శాఖ నిష్ప్రయోజనమైనది. మనం ఇటువంటి దుశారా ఖర్చులు చేస్తున్నాము కాని ప్రజాజీవితానికి ఉపయోగించేందుకు ఖర్చు చేయడంలేదు, దీనిని దీర్ఘంగా ఆలోచించాలని ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను 1962 నుంచి ఓట్లు ఎం.ఎల్.ఎ. క్వార్టర్లులో—మేము అసెంబ్లీకి వచ్చినప్పుడల్లా ఏవో రిపేర్లు జరుగుతూనే వున్నాయి. రిపేర్లుకు ఎక్కడైనా యిన్ని సంవత్సరాలు వట్టుతుందా? ప్రతి సంవత్సరంకూడా చేస్తున్నారు. తీరా అక్కడ జరిగేది ఏమంటే ఆ తలుపులకూ, ద్వారబంధాలకూ రంగులు వేయడం. ఇటువంటి అనవసరపు ఖర్చులు తగ్గించి దేశాభివృద్ధికి కావలసిన పనులు చేయవలసిన బాధ్యత వుంది. ప్రతి సంవత్సరంకూడా మనకు నాలుగు జిల్లాలలో పంటలు పండితే ఎనిమిది జిల్లాలలో పోతున్నాయి. తరతరాలుగ వచ్చే కరువు నివారించడానికి ఓక మంచి పథకం వేయాలి. విశాఖపట్టణం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో చిన్న చిన్న నీటి వనరులు వున్నాయి. తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో మెట్ట తాలూకాలు వున్నాయి, గోదావరినీరు అనవసరంగా పొంగి పోర్లిపోతోంది కాబట్టి దానిని కంట్రోలు చేయాలి. గోడలకు రంగులు, చిన్న చిన్న రిపేర్లు—ఇటువంటి పనులు కొన్నాళ్లు ఆపి ముఖ్యమైన పనులు చేయాలి. రంగులు వేయకపోతే ఆ గోడలు మా మీద పడటం లేదు. అవసరధాన్యాలు పండించే మార్గాలు చూడాలి. మనం ఇండస్ట్రీస్ చాలా పెట్టాము. రామచంద్రాపురంలోను, హైదరాబాదు, నవోన్ నగరులోను, విశాఖపట్టణంలోనూ పరిశ్రమలు బాగానే పెట్టాము. ఫ్యాక్రీలు వున్నాయి. వాటిలో పని చేయడానికి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో మనుషులు లేరా? చంపావతి, తాండవ, గోదావరి బారేజీ మున్నగునవి కట్టితే కొన్ని లక్షల ఎకరాలలో అవసరధాన్యాలు పండించే అవకాశం వుంటుంది. ఇండస్ట్రీలు వ్యక్తిగతంగా కాక కో-ఆపరేటివ్ థేసిస్ పైన పెట్టి పంద మంది జనమైనా జీవించడానికి మార్గాలు చూడాలి. ప్రజోపయోగకరమైన చిన్న చిన్న స్కీములు తయారు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు కమ్యూనిస్టు సోదరులు నిందారోపణలు చేస్తున్నారు. అది సహజమే. కాని విమర్శించేటప్పుడు ఆత్మ

పరిశోధనకూడా చేసుకోవాలి. అనేక రంగాలలో ప్రభుత్వ కృషిని అడ్డుపరచడమే ప్రతిపక్షంవారికి ప్రధానలక్ష్యంగా వుంటుంది. నేను కాదనడం లేదు. నిరుద్యోగ సమస్య నిర్మూలన చేయడానికి ముందుకు రండి, ముందుకు రండి అని విద్యార్థులను పిలిచి, వారిలో ఆసక్తిని రేకెత్తించవచ్చు. తెలంగాణా కాదు, ఆంధ్ర కాదు, ప్రజలను రేకెత్తించే పదాలు మాత్రం ఉపయోగించవద్దని చెబుతున్నాను. అటువంటి సమావేశాలు జరిపించకూడదు, సహకారంతో దేశంలో అర్థికాభివృద్ధి చేకూర్చడానికి చిన్న స్కీములను వేస్తే మంచిది. పంచాయితీ సమితులలో రోడ్డు వేస్తున్నాము చిన్న చిన్న డాములు కట్టుకోవాలంటేకూడా ప్రతి దానికి ప్రభుత్వంమీద ఆధారపడవలసివస్తోంది. ప్రజా సహకారంతో చిన్న చిన్న నీటివనరులు కట్టడం జరిగితే పుష్కలంగా అవసరధానాలు పండుతాయి. కరువు నివారణ చేసుకోవడానికి అవకాశముంటుంది. రాయలసీమ అభివృద్ధికి ఏదో చెబుతున్నారు. ప్రత్యేక తెలంగాణా అంటున్నారు. కాని, విశాఖ, శ్రీకాకుళం జిల్లాలకు ఏ బోర్డు వుంది? ఇప్పుడు కూడ మా ప్రాంతములో నీటివనరు ఎండి పోయినట్లు తెలిగ్రామాలు వస్తున్నాయి. నాకు లాండ్ లెస్ ఫూర్ క్రింద కలెక్టరుగారు 5 ఎకరాల భూమి ఇచ్చారు. ఈనాడు నేను ఆ భూమిని బాగు చేసుకోలేకపోతున్నాను. ఇప్పుడు బి. ఆర్. కె. శాస్త్రిగారు యిక్కడనే వున్నారు. కాని, వేను ఆ భూమిలో ఒక్క ఎకరం బాగు చేసుకుంటే యీనాటికి పంట లేదు. అక్కడ అంతా అప్పులు చేసుకొని జీవిస్తున్నాము. అక్కడి ప్రజలు మిగతావారిలో సమానంగా రావాలంటే అర్థికాభివృద్ధి చేయాలి, వారి ఉపాధి కల్పించాలి. సహకార సంఘాలద్వారా రుణ సౌకర్యాలు కలుగజేయాలి. భూమి లేనివారికి బంజరు భూములివ్వడమేకాని, వాటికి పట్టాలు లేవు. అందువల్ల వారికి ఆస్తులు ఇవ్వడం లేదు. హరిజనులకు, వెనుకబడిన కులాల వారికి వర్మనెంటు పట్టాలు ఇచ్చి అర్థిక సహాయం చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తూ యీ అవకాశమిచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి ధన్యవాదాలర్పిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ చావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్షా, మొట్టమొదట చెప్పవలసింది తెలుగును అధికార భాష చేసేవిషయం. అమలుజరిపే ప్రయత్నం చేస్తున్నామంటే సంతోషమే కాని ఈమాదిరిగానే చేస్తుంటే ఎన్నిసంవత్సరాలు వదులుకుంటో తెలియదు. ఏదో సంతృప్తికోసం చేస్తున్నామా లేక నిజంగా అమలుజరపాలని చేస్తున్నామా అనేది చూడాలి. స్టేటులెవెలునుంచి గ్రామాల వరకు అమలుజరపాలని నిర్ణయం తీసుకోకపోతే ఈనత్తనడకతో భాషాభివృద్ధి కాదు. మిగతావారికి అమలుచేయాలనేకోరికకూడా ఉండదు. తాలూకా స్థాయినుంచి రాష్ట్ర స్థాయివరకు పెంచి అమలుచేయాలి. తెలుగుపై పురైటర్లను ఒకటి రెండు చూపించామన్నా, లైసెన్సెస్ పురోసం ప్రయత్నం చేస్తున్నామన్నా ప్రయోజనంలేదు. శ్రీ ప్రమోద కృషి చేస్తే హృదయపూర్వకంగా చేసామనుకుంటాము. లేదా నామకహాచేసినది అనుకుంటాము. ఈనాడు పరిశ్రమలను అడ్డినిస్తే పనులు రెండూకలిపి మాముందుపెట్టారు. ఇదికూడా బాగానేఉంది.

కూర్కానాయకుడు కాస్త్రో తమవారికి రాజ్యంవచ్చినప్పుడు పరిపాలన పనికిరాని ఓల్లు బురాక్రసీ చేతులలోను పరిశ్రమలు ఇదివరకు బాగా లాభాలు సంపాదించిన వారి చేతులలోను ఉన్నాయని వాటిని మార్చి క్రొత్త పద్ధతి పెట్టామని చెప్పారు. దీనిని జ్ఞాపకం పెట్టుకునే ఈ రెండూ కలిపారేమో అనిపిస్తున్నది. ఇప్పుడు మనకు పరిశ్రమలలో కనిపించేవారు ఇదివరకు లాభాలు సంపాదించిన వారై నా అవుతారు లేదా, ఐ. ఎ. ఎస్. ఐ. సి. ఎస్. వారై నా అవుతారు. ఐ. ఎ. ఎస్. వారుంటే అక్కడితో పెర్ ఫెక్షను వచ్చిందని వారు సర్వజ్ఞులని అనుకోడము మనం చూస్తున్నాం. అది పొరపాటు. వారిలో కొంతమందికి సిన్సియారిటీ ఉంది. డ్యూటీఫుల్ వర్క్సు ఉంది. వారికిచేపత్తి నమస్కారాలు. కాని అటువంటివారు రెండు మూడు నెలలుకంటే అక్కడ ఉండరు. లంచగొండులు దిగ్గమింగేవారు అక్కడ శాశ్వతంగా పదవులలో ఉంటారు. ఇది అడ్మినిస్ట్రేషన్ లోను పరిశ్రమలలోను జరుగుతోంది. కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు వేసిన వాంఛా కమిటీ—తెలంగాణా సర్వీసెస్ కు సంబంధించిన వాం చూ క మి టీ కా దు, పరిశ్రమలకు సంబంధించి కేంద్రంలో వేసిన కమిటీ—ఇన్ సెంటిఫ్సు గురించి చెప్పారు. రెండవ కమిటీ ఇంకాలెన్నుల గురించి చెప్పారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం మనకు పరిశ్రమలు ఇస్తుందనుకుంటే రిక్ష కోట్ల రూపాయలకు ఇచ్చారు. తక్కినది 8000 కోట్లు ఇండియా మొత్తంమీద ఉంది. అభివృద్ధికావాలని మనం కోరుకుంటే కేంద్ర ప్రభుత్వం సవతితల్లి ప్రేమ చూపిస్తున్నది. ఆ దు ర దృష్టం ఆంధ్రదేశంలో చూస్తున్నాము. ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్కడనుంచి వస్తుంది? పరిశ్రమలలో ఎంప్లాయిమెంటు పెరుగకపోతే అడ్మినిస్ట్రేషనులో ఎంప్లాయిమెంటు కోసం తగాదాలు వస్తాయి. ఎన్ని అవకాశాలని అడ్మినిస్ట్రేషనులో చూపిస్తాము? దానితో 50 వర్సంటువరకు ఎంప్లాయిమెంటు ఖర్చులు పెంచుకుంటున్నాము. ఈ రాష్ట్రం ఏనాటికైనా బాగువడాలంటే పరిశ్రమలు అభివృద్ధికావాలి. దానికి కావలసిన ప్రయత్నాలు చేయకుంటే లాభంలేదు. మనకు ఉన్న పరిశ్రమలను నడిపే పద్ధతికూడా ఎట్లా ఉండో చూడాలి. ఏ పరిశ్రమ ఐనా బాగా నడుస్తుంటే దానిని ప్రవేటువారికి ఇచ్చివేస్తాం. చెడిపోతే ప్రభుత్వం తీసుకుంటుంది. చెడిపోతే ప్రభుత్వం తీసుకునేదా? బాగుచేసి దానిని ఎవరికైనా అప్పగించ దానికా? ఇందులో రెండునష్టాలు. ఆంధ్రపేపరుమిల్సు విషయం కాని కాగజునగర్ మిల్లు విషయంగాని ఇంతే పద్ధతి. ఆంధ్రపేపరుమిల్లులు డబ్బు తీసుకుని ఇస్తున్నాం అన్నారు. నిజంగా ఆశపడ్డాం ఆడబ్బువస్తుంది, ఏదో చేయవచ్చునని. మనకు రావలసిందే ఇంకా రాలేదు. కాగజునగర్ లో అల్కిహోలు చవకగా ఇచ్చాము. ఫారెస్టులో వెడరు చవకగా ఇచ్చాము. మొనావలి ఇచ్చాము. ఇక్కడ ఏమిచేయాలని ప్రాణాలుపోయే పరిస్థితిలో ఉద్యోగాలకు రాష్ట్రేతరులను తీసుకువస్తున్నారు. ఇంకా అన్ను వస్తున్నది. తన్నుకొని చస్తున్నాము. ఇండస్ట్రీసు డైరెక్టరుగా బాగా పని చేసే వాగు నాలుగు నెలలుకంటే ఉండరు. అన్ ఇండస్ట్రీయల్ పీపుల్ అక్కడ ఉంటారు. సబ్సిడీలు ఇస్తున్నాము. ఉనిచేస్తున్నారు. మాచేతులలో ఏమీ లేదంటారు. అడ్మినిస్ట్రేషను ఇండస్ట్రీయలిస్టుకు లొంగిపోతుంది. అదే కేంద్రంలోను జరిగింది.

బిల్లావిషయంలో ఒక్క కాగితం బైటకురాక ఏమిచేయాలో తెలియనివరిస్థితి వచ్చింది. ఈనాటికైనా ఇందిరాగాంధీగారు స్ట్రాంగు యాటిట్యూడు తీసుకుని మాట్లాడుతున్నారు—చివరకు ఏమి జరిగివా, జరుగకపోయినా—సంతోషం. బ్యాంకులనుంచి వచ్చినదబ్బు కొండస్త్రిసుకు ఎంతవరకు వాడుకుంటామో తెలియదు. అనేక కాఖలు, అడ్మినిస్ట్రేటివు రిఫారమ్సు కమిటీ వేసారు. ముఖ్యమైనవి ఎగురగొట్టారు. సెక్రటేరియటు, డైరెక్టరేటు కలపాలివన్నారు. అది ముట్టుకోలేదు. రివెన్యూబోర్డు అట్లాగే ఉండాలన్నారు. ఇంటిగ్రేషనులో ఎక్కువగా ఉన్నవారి జీతాలు వీరికి ఇచ్చాలంటే తక్కువ జీతాలు వీరికి ఇచ్చారు దానితో తగవులన్నీ వచ్చాయి. ఫైనాన్సియల్ గా అడ్డంపు చేయడం మనకు కుదరడంలేదు. ఇతర దేశాలనుంచి పరిశ్రమలు వస్తున్నాయనుకుంటాము. రాయలసీమలో ఒక వాడుక ఉన్నది. బాగా మేఘాలు వస్తాయి, మేఘాలు వెంటనే గాలి వస్తుంది. మేఘాన్ని చూచి సంతోషం. గాలిని చూచి నిరుత్సాహం. రాయలసీమలోని మేఘాలవంటివే ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని పరిశ్రమలు. పత్రికలలో ఏవో పరిశ్రమలు వస్తున్నాయని చూచి సంతోషించడం. రాయలసీమలో గాలి మాదిరి ఎక్కడికో తెలియకుండా పోతాయి. మేఘము, ప్రాజెక్టు రెండూ కూడా దొరకవు. ఎన్నో ప్రాజెక్టులు ఎగురగొట్టారు. ఎందుకు చేతకాని ప్రభుత్వం? డబ్బు ఎవరికో ఇస్తున్నామంటున్నారు. ఎవరికిస్తున్నారు? ఓల్డు ఫ్యూడల్ వర్గాలకు ఇస్తున్నారు. వారికింద ఫ్యూడల్ డెవలప్ మెంటు తప్ప పరిశ్రమలు డెవలప్ కావు. మన విద్య అడ్మినిస్ట్రేషనుకు పనికిరాదు. పరిశ్రమల డెవలప్ మెంటుకు పనికిరాదు. సర్వజ్ఞులము అనుకునే వారు అక్కడ కూర్చోని సెక్రటేరియటు నడుపుతున్నారు. తెల్లనాక్రాట్స్ కావాలనే నిర్ధాంతము వైనుంచి వస్తున్నది. మనం టాక్సేషను కూడా పాత పద్ధతిలో వేస్తున్నాము. దేనికైనా రివెన్యూ బోర్డునుంచి వెళ్లాలంటే చేయడానికి పీలులేదని వెడుతుంది. స్వరాజ్యం వచ్చి 20 సంవత్సరాలైన తరువాత వైకి చూస్తే అభివృద్ధి కనబడుతుంది. క్రిందవానికి ప్రయోజనం కనబడదు. అంతా కలగాపులగంగా తయారైనది. యాత్రలు కూడా ఇక్కడే ఉన్నాయి. ఫామిలీ ప్లానింగ్ తో అవస్థవడే బదులు బియ్యంలోకాస్త ఎండ్రిన్ కలిపితే ఏ బాధ ఉండదు కదా. మన అడ్మినిస్ట్రేషను ఎక్స్ ప్లాయిటేషనుకు ఉపయోగపడుతోంది తప్ప అడ్వాన్సు మెంటుకుకాదు. సెక్రటేరియట్, డైరెక్టరేటు ఎప్పుడు మెర్ట్ చేస్తారో తెలియదు. యాంటీ కరప్షన్ సెల్ లో ఉన్నవారే కరప్ట్ గా ఉంటున్నారు. అవినీతిగా ఉండే వానివద్దకు పోయి ఇట్లా ఉండాలని చెబుతారు. కాసన సభలో చెబితే లేదంటారు. మన ఆలోచనలన్నీ కంపార్ట్ మెంటల్ గా ఉన్నాయి. డిసెంట్రలైజేషను కావాలని పంచాయతీ సమితులను జిల్లా పరిషత్తులను సృష్టించాము. వాటికి డబ్బు ఇచ్చాము. ఇప్పుడు అక్కడ ఉద్యోగులు తప్ప డబ్బు ఎక్కడా కనిపించదు. డబ్బు చాలలేదంటున్నారు. ప్రతి వారు డబ్బు అడుగుతున్నారు. డెవలప్ మెంటు బోర్డులని తీసుకువచ్చాము. ఒకటి రెండు సందర్భాలలో కలెక్టర్లు వని చేసి ఉండవచ్చును కాని చాలా చోట్ల కలెక్టర్లు మేజువాడి పెళ్ళి కొడుకుల మాదిరి బపోయారు. పూల దండలు,

ఉచితంగా ఉంటుంది. ఎక్కడకు వెళ్ళినా సంతర్పణ. మనం ఆస్తిరిటీ డ్రైవ్ అంటూంటే జరుగుతున్నది ఇది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో పడడం, ప్రెస్ లో పడడం. పెద్ద భజంతీలు. ఈ ఐ. ఏ. ఎస్. వారు పబ్లిసిటీ మైండ్ ఐపోజ్ చేశానికి చాలా ప్రమాదకరం. పాలసీ మేకర్లు పబ్లిసిటీ తగ్గించుకోడం మంచిది. ఐ. ఏ. ఎస్. వారు కూడా పబ్లిసిటీ మైండ్ ఐపోజ్, ఫోటో మైండ్ ఐపోజ్ రాష్ట్రం ఏమి అవుతుంది? మాకు ఉత్తరాలు వస్తుంటాయి. సాధారణంగా అందులో ఉండేది ఒకటే—ఒక పెద్ద రైతు ఊరిలో ఉంటాడు. ప్రభుత్వం అంద చూచుకుని పేదవాని పొలాన్ని లాక్కుంటున్నాడు. మమ్మల్ని తన్నుతున్నాడని వాడు అంటుంటే ఏమి చేయలేము. ఈ పొలం నాది అనుకునే హక్కు పేదవానికి ఇవ్వకపోయిన తరువాత ఆ డ్రైవ్ అతనికి లేకపోయిన తరువాత అడ్మినిస్ట్రేషన్ ప్రయోజనం ఏమిటి? రివెన్యూ డిపార్టుమెంటుకు వెళ్ళి అర్జీ తెచ్చుకోవాలంటారు. పేద వానిని అక్కడ ఎవరూ ఆపలేరు. సోషల్ జస్టిస్ అనేది అగ్రికల్చరు డిపార్టుమెంటులో జరిగిందా? లేబరు డిపార్టుమెంటులో జరిగిందా? పర్మింగు క్లాస్ లో జరిగిందా? ఇండస్ట్రీయల్ డిపార్టుమెంటులో జరిగిందా? ఎక్కడ చూసినా నిరాశతో ఉండవలసిన పరిస్థితి వచ్చింది. ఈ ప్రభుత్వం యిట్లాగే నడిస్తే జనం ఎట్లా ఉందంటే వారిలో అణగారిన పోయిన ఆచేకం ఉంది. ఇది చిన్న సమస్య కాదు. భారతదేశం అంతా ఉంది. సబ్ జెక్టివ్ ఫ్యాక్టర్ లేదు. రివల్యూషన్ కు కావలసిన అవకాశాలున్నాయి. ఆబ్ జెక్టివ్ కండిషన్లు ఉన్నంతగా సబ్ జెక్టివ్ కండిషన్ లేకపోవడం వల్ల రావడం లేదు. గాంధీ శతజయంతి వస్తున్నది. గాంధీగారి సింధ్వాంతాలకు మనం మృత జయంతి జరపడానికి సిద్ధముగా ఉన్నాము నేను ఒక పాచ్చరిక చేయదలచుకున్నాను. పదివలలో ఉన్నవారు నేక్డ్ ఫైన్ చేయాలమంటే నిజమైన అడ్మినిస్ట్రేషన్ యంగర్ జనరేషన్ ఆత్మ విశ్వాసం కలిగే పరిపాలన లేకపోతే ఎన్నాళ్ళు బ్రతికి ఉండాలి, ఏడున్నా ఉండాలని అనుకోవడం తప్ప యింకొకటి లేదు. సమస్కారం.

(శ్రీ సి. జంగారెడ్డి :— అధ్యక్షా. ఇంతకు ముందు మన మిత్రులు రజాల్ అలి గారు పాతి మంత్రిలు వైన వారు కా చేసిన డబ్బు సమస్య గాని కరెన్సీ గురించి గాని స్పష్టంగా చెప్పినారు. ఇప్పటికైనా తెలంగాణా ఉద్యమం వల్ల లాభం పొందిన మంత్రిలు గాని తెలంగాణా ఉద్యమం జరుగుతున్న సందర్భంలో తమ గ్రూపును కూడగట్టుకొనడానికి అదనపు మంత్రిలను దినదినం పెంచుకుపోతున్న తరుణంలో మంత్రిలు నాలుగు మాసాలు, రెండు మాసాలు, మూడు మాసాలు ఉంటామా ఊడిపోతామా అనే డౌటులో ఉన్నారు. ఉన్నంత కాలం సంపాదన ఎక్కువ చేసుకుందామనుకోవడం మంత్రిలకు సహజం, అందుచేతవారి ఆస్తిపాస్థుల వివరాలు తెలిపి తమలో ఉన్న కల్పాన్ని రుజువు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. రేపు ప్రొద్దున్న రాష్ట్రపతి పరిపాలన వస్తుంది. లీడర్స్ మారుతుంది. అసెంబ్లీ డిసాల్యూ అవుతుంది, మంత్రిలుగా నాలుగు మాసాలయినా ఉంటామో ఊడిపోతామో అనే భావన ఉంది. ఉన్నంతకాలం డబ్బు చేసుకునే

అవకాశాలున్నాయి. కనుక యిప్పటికైతే వా వారి ఆస్తిపాస్థులను ఇచ్చితంగా చెప్పుకోవాలని మీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. మంత్రులు ఏ విధముగా తమ పార్టీవారు చేసిన అన్యాయాలను బలపరుస్తున్నారో ఉదాహరణలు చెప్పగలను. వశాసింగ్ కోఆపరేటివ్ సోసైటీ ఉంది. అక్కడ డబ్బులు 15 పేలు కాచేసినారు. అని నోటీసు యిచ్చి తీసిపారేస్తూ వారినే పార్ట్ మైము ఆఫీసరుగా వేయడం ఎంత వరకు సమంజసం? ఒక స్పెషల్ జి. ఓ ద్వారా వేయడం ఏమి సమంజసం? పంచాయత్ రాజ్ వచ్చిన తరువాత మంత్రుల అండదండలు చూసుకుని జిల్లాపరిషత్ చైర్మన్ పంచాయతీ సమితి ప్రెసిడెంట్ తమ పార్టీకి అనుకూలంగా ఉన్న వారికి క్లార్క్ పోస్ట్ యివ్వడం, గ్రూపు రాజకీయాలకు పనికివచ్చేవారికి ఉద్యోగం యివ్వడం జరుగుతున్నవి. వరకాల పంచాయతీ సమితిలో రాజేశం అనే ఆయనను తెలవరరి మేజిస్ట్రేట్ అపాయింట్ చేస్తే అక్కడ రాజకీయాలు తెచ్చి జనసంఘ కార్యకర్తను పట్టవగలు హత్య చేసినారు. అక్కడ ఉద్యోగి ఉన్నాగాని రికార్డు తొడనాలు చేయడం జరిగింది. మళ్లా అధ్యక్షులవారు పెద్ద రాడీని తెచ్చి జనసంఘం కార్యకర్తను చంపడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. తమ పలుకుబడిని ఉపయోగించుకుని రాజకీయాలలో చలా..చీ కావడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. పీఠం దరికి ముఖ్యమంత్రిగారి, ఆర్థికమంత్రిగారి అండదండలు ఉన్నాము. కంబంలో జరిగినది పోలీసు ఫైరింగ్ కాదని రుజువు చేసినాము కర్నూలు జిల్లాలో అక్కడ జరిపిన వ్యక్తి ఆర్థికమంత్రి విజయభాస్కర రెడ్డిగారి అనుయాయుడు, పార్టీవాడు అని తెలుసును. అక్కడ నుంచి జీపులో ంరారి అయి వచ్చేవాడు ఆర్థికమంత్రిగారి యింటిలో అరెస్టుకావించా దాగిఉన్నాడని వదందుతులు పస్తున్నాయి. దీని మీద హిరంగంగా విచారణ జరిపే ధైర్యంగాని స్థాయిర్యంగాని ప్రభుత్వానికి లేక పోవడం విచారకరం. ఇప్పటికైతే నా న్యాయవిచారణ జరిపించడానికి సిద్ధంగా ఉండాలని వారికి మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత కాన్సిడెన్సియల్ రికార్డు గురించి నా ఆఖిప్రాయం చెప్పవలసి ఉన్నది. పంచాయత్ రాజ్ వచ్చిన తరువాత బి.డి.ఓ.పై రహస్య నివేదిక పంచాయతీ సమితి అధ్యక్షులు వ్రాసే అధికారం ఉంది. అందుచేత పంచాయతీ అధ్యక్షులు చెప్పినట్లు బి.డి.ఓ. చేయవలసి ఉన్నది. రూల్సు వ్యతిరేకంగా పంచాయతీ అధ్యక్షులు చెస్తున్నప్పటికి నా కాన్సిడెన్సియల్ రిపోర్టు ఆయన వ్రాస్తారు కాబట్టి వారు చెప్పినట్లు వ్రాస్తాను అని నిర్దోగ మాటంగా జనరల్ బాడీ మీటింగులో ఒప్పుకున్న బి.డి.ఓ.లు తేక పోలేదు. రహస్య నివేదికలనేవి బూజుపట్టిన తత్వంతో కూడినవి. అడ్మినిస్ట్రేషన్ లో వాటికి విలువ లేదు. ఎవరు పిల్లలను ఎత్తుకుని కూరగాయలు తెస్తారో వారి రహస్య నివేదిక మంచిగా రావడానికి అవకాశం ఉండడం తప్ప వేరే ప్రయోజనం ఏమీ లేదు. తమ బంధువులపట్ల తమ అనుయాయులు పట్ల ప్రేమను చూపడానికి ఉపయోగ పడే నివేదిక మాత్రం తప్ప యింకొక విధముగా ఉపయోగపడవని మనవి చేస్తున్నాను. రహస్య నివేదికలో ఏమీ వ్రాశారో తెలియదు. తనకంటె జూనియర్ గా ఉన్నవానికి ప్రొమోషన్ వసే అపీలు చేసుకుంటే నీ కాన్సిడెన్సి

Voting of Demands for Grants.

యల్ రికార్డు బాగులేదంటారు. ఆరు నెలల క్రితం వి.డి.ఓ.కి నమస్కారం చేయక పోతే రహస్య నివేదిక గప్ థ్ జరుగుతుంది. ఇది పాతకాలపు బూజువట్టిన తత్వంతో కూడినది కాబట్టి దీనిని అడ్మినిస్ట్రేషన్ లో తీసివేయడం మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను. కారణం ఏమిటంటే దీనివల్ల ఎంతోమందికి అన్యాయం జరిగే అవకాశాలున్నాయి. తరువాత అధికార భాష తెలుగు అని చెబుతున్నాం. తాలూకా లెవెలులోను గ్రామ లెవెలులోను తెలుగు ఉపయోగించాలనుకున్నాం కాని ఆ విధముగా జరగడం లేదు. రైతుకు యిచ్చే నోటీసు ఇంగ్లీషు లో ఉంటున్నది. వానికి ఇంగ్లీషు రానందువల్ల వాయిదాకు హాజరుకాకపోతే డిస్మిస్ అంటారు, నోటీసు బోర్డు మీద కూడా ఇంగ్లీషులోనే ఉంటుంది. ఈ పరిస్థితిలో తెలుగు అధికార భాషగా తహసీల్ లెవెల్ లో ఉపయోగిస్తున్నామనడం అర్థం లేని విషయం ఒక వేళ తెలుగులో ప్రాసిన సందర్భాలలో కూడా ఇంగ్లీషులో ఆలోచించి ప్రాసీ దానిని తెలుగులోకి తర్జుమా చేస్తున్నారు. అది సరి కాదు. అట్లాకాకుండా తెలుగులోనే ఆలోచించి తెలుగులోనే ప్రాయాలి. తెలుగు రాని వారికోసం మూత్రమే ఇంగ్లీషులో ప్రాయాలి ఉంటుంది. తహసీల్దారు లెవెలులో అన్ని కాగితాలు తెలుగులోనే ప్రాయాలి. జి. ఓ. గాని ఉత్తరం గాని తెలుగులోనే రావాలి. అంతేగాని ఇంగ్లీషు, తెలుగు ఉన్నంత వరకు ఇంగ్లీషు ప్రభావం ఎక్కువ ఉండే ప్రమాదం ఉంది. అందుచేత తెలుగు భాషకు న్యాయం జరగాలంటే దానిని సరిగా అధికార భాషగా ఉపయోగించి అమలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker :—The House stands adjourned till 8.30 a.m. tomorrow.

The House then adjourned till Half past-Eight of the clock on Friday the 19th September. 1969